

Uvodnik

Andrej Bratuž

Predvolilni utripi

Volitve so vedno nekaj živga in mrzličnega. To velja za vse čase in kraje, kjer potekajo. Politična izbira se najbolje izraža prav na volitvah. Vse to se kaže predvsem v demokratičnih ureditvah, saj so sicer "volitve" v diktaturah le navadna burka, ki služi diktatorjem kot nekako demagoško orodje za prikazovanje stvarnosti.

V tem času smo priča živahni in mrzlični volilni tekmi, ko državljanji na primarnih volitvah izbirajo predsedniške kandidate glavnih ameriških strank za jesenske izbire. Seveda se vse to kaže predvsem v volilnih izbirah dveh glavnih strank, za Demokrasko stranko sta v tekmi senatorka Hillary Clinton, žena nekdanjega predsednika ZDA, in temnopolti senator Barick Obama, vzhajajoča zvezda na amerškem političnem nebu. Slednji se kaže kot zavzet politik novih meja, ki se v marsičem sklicuje na politični vzor J. F. Kennedyja. Republikanci s svojim glavnim kandidatom Johnom McCainom iščejo svoj obraz in z njim upajo na nasledstvo G. W. Bushu.

Sedaj pa je pred nami volilna tekma v Italiji. Padec levosredinske vlade Romana Prodi je namreč povzročil razpust parlamenta in predčasne politične volitve za senat in poslansko zbornico. Poleg teh pa so pri nas še deželne volitve, ki imajo še poseben pomen. Deželne volitve bodo imeli maja tudi v Dolini Aosta, drugje pa še vrsto upravnih volitev in to zlasti v videmski pokrajini. O vsem tem velja zato nekoliko razmišljati.

Volitve so same po sebi neke vrste politični barometer ali seizmograf (kot je pred leti prav s tem izrazom slikovito označil slovensko stranko v deželi Furlaniji Julijski krajini nekdanji voditelj Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije Mitja Ribičič). Te namreč nujno in skoraj vedno prinašajo radikalne novosti oz. spremembe. Na političnih volitvah lahko pričakujemo pomembne rezultate, ki bodo odločilno zaznamovali vsedržavno stvarnost. Svojo pozornost pa bomo sedaj bolj posvetili deželnim volitvam in vsemu, kar je s tem povezano.

Kot Slovenci bi se ustavili ob nekaterih političnih dejavnikih. Med te sodi predvsem samostojna slovenska stranka Slovenska skupnost. O njenem poslanstvu in delu seveda lahko razmišljamo, sicer pa bo že stranka sama poskrbela za potrebno propagando. V naslednjih vrsticah bomo le iznesli nekaj ugotovitev. Dobro znano je mesto, ki ga danes Slovenska skupnost ima zlasti v deželni koaliciji. Že od same ustanovitve avtonomne dežele Furlanije Julijske krajine leta 1964 je v deželnem svetu sodelovala v levosredinskih koalicijah, v zadnji mandatni dobi sicer pod znakom Marjetice. Letos ji je spet uspelo, da se bo lahko predstavila s svojim zgodovinskim simbolom lipove vejice v povezavi z Demokrasko stranko. To ji omogoča sedanjemu deželni volilni zakon, ki vsebuje določilo o izvolitvi olajšanega zastopstva po "evropskem modelu", ki ga predvideva že državni zakon za evropske volitve.

O vsem tem tudi vodstvo SSK stalno govori in iznaša svoja stališča. Pri vsem tem gre še za organizacijo volitev in sestavo kandidatnih list ter volilno kampanjo. Sam sem to doživljal, ko sem pred nekaj desetletji kot vodilni predstavnik slovenske stranke nosil nelahko politično odgovornost in breme ključnih odločitev v deželni SSK nadaljujejo naše skupno in plemenito narodno poslanstvo za ves nadaljnji razvoj slovenske narodne skupnosti v Italiji.

Večkrat smo v obravnavi manjšinskih vprašanj poudarili pomen manjšinske povezave. V Dolini Aosta imajo letos v začetku maja deželne volitve. Marsikdaj smo že v preteklosti opozorili na razne podobne aspekte in vzpostavili koristno medsebojno sodelovanje. Gre namreč za potrditev avtonomije in lastne identitete. Vse to najbolj omogoča stranka Union Valdotaïne. V njihovem tedniku Le Peuple Valdotaïn lahko beremo izvirna pričevanja o vsem tem. Kultura avtonomije je prisotna zlasti v manjšinskih stvarnostih, torej tudi slovenski v Italiji. Tako bomo torej od vzhodnih do zahodnih Alp na bližnjih volitvah izpričali lastno nacionalno, kulturno in politično identiteto.

Zahodna in vzhodna Cerkev naj bosta eno!

Carigrajski ekumenski patriarh Bartolomej I. v Trstu

Foto IG

Dan žena 2008

Ko ovenejo mimoze...

Spet si bodo te dni cvetličarji meli roke v znak zadovoljstva zaradi dobrega zasluzka, saj so ob osmem marcu prav gotovo najbolj veseli prav oni: poleg cvetočih rumenih mimoz in drugih rož cvetijo tedaj tudi njihovi posli. S cvetjem bodo moške in fantje bolj ali manj nerodno in morda celo sramežljivo izkazali ljubeča čustva do svojih žena in deklet. Ženske pa bodo morda ta "svoj praznik" obeležile s kakšno pizzo ali čim podobnim, nekatere starejše, onstran zdaj že odpadle meje, ki se jim toži po "ljubih starih časih", pa se bodo z nostalgijo ozirale nazaj na bučna praznovanja iz časov stare Jugoslavije. Druge bodo morda pikro pripomnile, kaj je treba teh nepotrebnih praznovanj, ki služijo le konsumistični družbi, v kateri so katerikoli prazniki le pretveza za njeno nenasitno potrošniško zrelo, ki bi rado čim več pogoltnilo in s tem požrešnim goltanjem zabrisalo vse, kar lepega in plemenitega predstavljajo ta praznovanja, ki vendarle lahko polepšajo človeku sivi vsakdan. Praznično vzdušje se sicer kaj kmalu razblini in tudi mimoze prehitro ovenejo, se posušijo in ostane le grenak občutek, da smo od prvega praznovanja osmega marca ženske napravile pomembne korake na poti, na kateri je v glavnem kraljeval moški spol, a so ti koraki še vedno premajhni. V javnem življenju se je nežnejši spol prerinil tudi v vojaške vrste, tako da imamo sedaj tudi navdušena dekleta in mlade mamice, ki objemajo orožje celo na kriznih vojnih območjih na raznih koncih sveta in se v tej vojaški službi kar dobro počutijo. Tudi nekatere politične stolčke zasedajo ženske, čeprav v mnogo mnogo manjši meri kot moški. V zgodovini ni bilo veliko

žensk na krmilu držav, a vendar tiste, ki so bile na prestolih, so pustile velik pečat za seboj in uvedle marsikatero razsvetljeno novost (Marija Terezija!). Morda pa bi ob večji prisotnosti žensk na političnem obzorju bilo slednje bolj prosojno, bolj človeško in marsikaj bi se drugače zasukalo. Pa vendar je že tako, da se zmeraj bolj zupamo "politični" posel moškimi, tudi ženske same, morda imamo premalo razvito samopodobo ali pa so v nas še zmeraj preveč zakoreninjeni stari kalupi, pri katerih je ženska bila zmeraj bolj ali manj podrejena moškemu. Na viden sicer tega ni več. Moški je z emancipacijo žensk doživel neki notranji "šok": če že očitno ne, pa vsaj podzavestno ni hotel sprejeti dejstva, da se ženska uveljavlja na vseh področjih in ga izpodriva s tistih, kjer je do nedavnega sam gospodar. Nekaj se je spremenilo v prid ženskam, a vendar še vse premalo. V življenju med domačimi stenami je še vedno ženska tista, ki pretežno nosi breme, tudi vzgoje otrok. Če je kaj narobe z njimi, bodo zunanji opazovalci še zmeraj prej krivili mater kot očeta. Na rodiljskih sestankih šol raznih stopenj je v povprečju še zmeraj prisotnih več mater kot očetov. Tako so dejstva, čeprav je prav gotovo res, da očetje bolj spremljajo svoje žene ali družice v času med nosečnostjo, porodom in doživljajo očetovstvo bolj konkretno kot nekoč, pa vendar bi bilo treba prej marsikaj spremeniti v mišljenju moškega, ki na splošno vidi v ženski še zmeraj neko "nižje" bitje, vir poželenja. To žalostno potrjujejo posilstva in to je v bolj lahkotni obliki jasno razvidno iz reklamnih oglasov, kjer kaka lepota zmeraj vabi k nakupu tega ali onega predmeta. Po televiziji kar mrgoli mladih ženskih teles, ne samo v varietetskimi oddajah, tudi pri obravnavanju športnih rezultatov mora vselej biti prisotno prikupno žensko bitje,

ce, da se daljinec z večjim navdušenjem zasučje na dotični kanal. Kljub vsej emancipaciji imamo ženske še zmeraj občutek, da smo zastopljene v marsičem, in ker nam mediji kažejo v glavnem same lepote, bi še same rade bile večno lepe in mlade, zato pa v zadnjih letih služijo masne denarce plastični kirurgi, ki so v glavnem moški. No, pa smo spet tam! Zato, ko ovenejo mimoze, ostane vse...po starem!

Iva Koršič

Jubilej

Dr. Karel Bonutti, nekdanji veleposlanik in vsestranski kulturni delavec, je slavil lep življenjski jubilej

3

Krožek ANTON GREGORČIČ

Študijski center za socialno-politična vprašanja

vabi na pogovor na temo

SLOVENSKI MEDIJSKI PROSTOR

Direktor Televizije RTV Slovenija
JOŽE MOŽINA

Z gostom se bo pogovarjala časnikarka Erika Jazbar

Kulturni center Lojze Bratuž - Gorica
Ponedeljek, 10. marca 2008, ob 19.30

Evropske teme - Naše teme

V Evropi 19 milijonov otrok na robu revščine

Skupno poročilo o socialni zaščiti in socialni vključenosti, ki ga je 25. februarja predstavil Vladimir Špidla, evropski komisar za zaposlovanje, socialne zadeve in enake možnosti, spodbuja resno razmišljanje o naši prihodnosti.

Gre namreč za dokument, ki podrobno analizira rezultate socialnih reform, ki jih je Evropska unija sprejela v zadnjih letih. Prva, sicer površna ocena teh ukrepov je nedvomno pozitivna. Na dlani je dejstvo, da je v teh letih prišlo do bistveno večje rasti in povečanja delovnih mest znotraj EU. Razveseljujoča je tudi ugotovitev, da se je stopnja zaposlenosti starejših delavcev močno zvišala in v nekaterih državah že dosegla cilj 50% zaposlenosti oseb, starih od 55. do 64. leta. To bo nedvomno blagodejno vplivalo na pokojninske sisteme, ki bodo prav zaradi postopnega podaljšanja delovne dobe posameznikov postali tudi dolgoročno finančno vzdržni in bodo zato lahko naprej izplačevali pokojnine, ki nas bodo v starosti ščitile pred revščino.

Žal pa iz poročila lahko razberemo tudi nekatere manj pozitivne ugotovitve, ki sprožajo vrsto vprašanj o vse večji težavi vključevanja šibkejših v družbo, predvsem pa o negotovi prihodnosti, ki čaka naše otroke.

Poročilo dokaj jasno ugotavlja, da so uspehi na področju zaposlovanja in ustvarjanja delovnih mest sami po sebi nezadostno sredstvo, da bi učinkovito izboljšali položaj tistih, ki živijo na skrajnem robu družbe. Raziskava namreč jasno ugotavlja, da danes živi na pragu revščine kar 16% državljanov EU, 8% pa je takih, ki so zaposleni. Če odstotke spremenimo v številke, ugotovimo, da je v Evropi 78 milijonov revežev, polovica teh pa je zaposlenih, kar zgovorno dokazuje, da delo ne pomeni več socialne varnosti. Še bolj zaskrbljujoča je ugotovitev, da živi na pragu revščine 19 milijonov otrok in da se njihovo število v zadnjem desetletju v marsikateri državi močno viša. Če pogledamo statistike, objavljene v Poročilu o otroški revščini, ugotovimo, da v EU skoraj 20% otrok tvega ubožstvo in da je skoraj v vseh državah revščina

statistično bolj verjetna za otroke kot za odrasle ljudi. V tem okviru so izjema le nekatere države, med katere sodi tudi Slovenija, kjer je tveganje ubožstva za otroke nižje od 13%, v bistvu isto kot za odrasle.

Drugače pa je z Italijo, kjer je skoraj en otrok na štiri potencialno podvržen revščini, kar zgovorno kaže na težave, ki jih italijanska družba doživlja, saj očitno ni več sposobna nuditi svojim otrokom perspektivne prihodnosti.

Poročilo o otroški revščini ugotavlja še, da reven otrok ima statistično večje težave s šolskim uspehom, je deležen slabše zdravstvene oskrbe in ima povprečno več težav s policijo in sodstvom od ostalih otrok. Otroška revščina ima torej kot posledico emarginacijo, kar negativno vpliva na možnosti za življenjsko uspešnost. Dokazano je, da revni otroci težje zaključujejo šolanje in se nato z večjo težavo vključujejo v trg dela, še težje pa najdejo mesto v družbi, kar konkretno pomeni, da lahko le v minimalni meri prispevajo k splošnemu družbenemu razvoju. Zato, čeprav so otroci v moderni družbi le 20% celotne populacije, morajo biti predmet privilegiranih in učinkovitih socialnih politik, saj predstavljajo 100% naše prihodnosti. Politika boja proti otroški revščini je zato bistvenega pomena za družbo, ki še želi razmišljati o prihodnosti.

Tega se zelo jasno zaveda tudi Evropska komisija, ki namerava izdelati nove učinkovite politike socialnega razvoja in vključevanja v družbo tudi revnejših otrok. Po mnenju Evropske komisije novi ukrepi naj ne bi bili usmerjeni samo direktni finančni pomoči otrokom, ampak bi morali pomagati tudi družinam. Nova socialna politika naj bi zato izdelala vrsto ukrepov, ki bi staršem revnih otrok omogočili predvsem učinkovitejši vstop na trg dela, njih prekvalifikacijo in možnost postopnega napredovanja, kar bi pomenilo indirektno dohodkovno podporo otrokom, predvsem pa nižanje stopnje emarginacije. Temu naj bi dodali še razvoj storitev in služb za pomoč družinam, ki naj bi konkretno pomagale otrokom pri vključevanju v družbo, predvsem na področju doseganja šolskega uspeha.

Peter Čermic

Bartolomej I. začel svoj obisk v Trstu

V duhu enotne in vesoljne Cerkve

“Tako kot je

Jezus neločljiv, tako morata postati eno obe naši Cerkvi. Čustva so nas v preteklosti razdvajala in nas oddaljila od Božje volje. Samo ljubezen nas bo vodila še naprej k Bogu in k skupnemu doživljanju cerkvenega sožitja”, je dejal carigrajski patriarh

Bartolomej I., ko se je med svojim dvodnevnim

Foto IG

obiskom v deželi FJK v ponedeljek, 3. marca, srečal

s tržaškimi verniki v stolnici sv. Justa. Častnega gosta, čigar položaj v vzhodni Cerkvi bi lahko primerjali z vlogo, ki jo ima papež Benedikt XVI. v zahodni, so v tržaški baziliki sprejeli vsi štirje škofje naše dežele in koprski škof Metod Pirih. Bartolomej I. je bil istega dne gost tudi srbske in grške pravoslavne skupnosti ter Zavoda združenega sveta v Devinu.

Redakcijo smo zaključili v jutranjih urah v torek, 4. marca, se pravi v trenutku, ko se je Bartolomej I. mudil na tržaški univerzi, kjer mu je akademsko vodstvo vseučilišča podelilo častni doktorat iz političnih ved. Carigrajski patriarh je nato obiskal še Gradež in Oglej, kjer se je udeležil ekumenskega srečanja. O tem bomo podrobneje poročali v prihodnji številki našega tednika.

Na dnu...

Parlamentarne volitve 13. in 14. aprila

Nova razporeditev političnih sil

Italija je bila tako rekoč pahnjena v hudo politično krizo, potem ko se je levosredinska Prodijeva vlada znašla na sipini zaradi odtegnitve podpore kakih petih senatorjev, ki so do tlej omogočali vladi življenje. Za tipičen italijanski prizor je poskrbela manjša politična skupina, ki jo vodi poslanec Mastella in je demonstrativno izstopila iz vladne koalicije, potem ko so se številni njeni predstavniki znašli v znani sodni preiskavi.

Kljub politični solidarnosti ministru Mastelli, ki jo je izrekel predsednik Prodi, je skupina UDEUR nerazsodno povzročila vladno krizo, ki so jo mnogi sicer pričakovali ob kakem drugem bolj pomembnem vprašanju in od kake druge, recimo, ekstremne leve skupine. Zaman si je predsednik republike prizadeval, da bi se oblikovala začasna prehodna vlada za izvedbo najnujnejših institucionalnih reform in izglasovanje ustreznega volilnega zakona. Desnosredinske stranke niso o tem predlogu hotele niti slišati, temveč so vztrajale pri zahtevi po predčasnem razpuščenju parlamenta in razpisa novih volitev. Tako se je Italija čez noč znašla v volilni kampanji, katere ostrina se iz dneva v dan povečuje.

Zaradi naglega razvoja dogodkov so morale politične stranke pospešiti volilne priprave na osnovi spremenjene razporeditve tekmujočih političnih sil. Pomembno novost v tem pogledu nedvomno predstavlja združitev dveh najpomembnejših komponent leve sredine (Levih demokratov in Marjetice) v novo enotno Demokratično stranko, ki je sklenila, da na bližnjih parlamentarnih volitvah nastopi samostojno z lastnim simbolom in programom in brez vnaprejšnjih povezav z

drugimi strankami. Za to izbiro se je odločila zaradi slabe izkušnje z levičarskimi in drugimi manjšimi skupinami v okviru Prodijeve vlade. To je druge manjše stranke prisililo, da so se za nastop na volitvah morale povezati, da dosežejo predpisani vstopni prag. Tako so se tako imenovane skrajne leve skupine, od komunistov do zelenih, povezale v koalicijo mavrične levice. Demokratična stranka pa je

470 poslanci in za senat dežel s sto člani. Vlada naj bi imela dvanajst ministrstev in skupno z vladnimi podtajniki ne več kot 60 članov. Obojeni za hude prekrške, kot so pedofilija, mafija in korupcija, ne bodo mogli kandidirati. V primeru zmage DS bo nova vlada znižala davek na dohodke fizičnih oseb in z zakonom določila minimalno mesečno plačo vsaj tisoč evrov za nestalno zaposlene.

Medtem je tudi Berlusconi jeva in Fini jeva naveza pod novim imenom Ljudstvo svobode objavila svoj okvirni volilni program v desetih točkah. Med temi je tudi napoved odprave davka ICI na prvo stanovanje in znižanje davčne stopnje od sedanjih 44% na 40%. Povedali smo že, da bo Casini jeva UDC nastopila samostojno kot ena od naslednic

Clemente Mastella

nekdanje Krščanske demokracije. Kot kaže, bo voditelj UDEUR Mastella, ki je glavni povzročitelj vladne krize, primuman nastopiti sam, ker ga niso sprejeli v navezo Ljudstva svobode. S tem že plačuje svojo nedoslednost do Prodi jeve vlade in levosredinske koalicije.

Nadalje je treba volivce spomniti, da na aprilskih parlamentarnih volitvah ne bodo imeli možnosti izraziti preferenčni glas kakemu kandidatu na izbrani listi, kot je to omogočal prejšnji volilni zakon. Sestava kandidatnih list in njenega vseh državne tajnika Walterja Veltronija, dovcerajšnjega uspešnega rimskega župana. Za njegovo župansko nasledstvo se bo potegoval Francesco Rutelli, podpredsednik Prodi jeve vlade in privrženec nekdanje Marjetice, ki je bil rimski župan še pred Vel-

tronijem. Minuli teden je tajnik Veltroni predstavil volilni program Demokratske stranke za aprilске parlamentarne volitve, ki vsebuje dvanajst temeljnih točk. Na področju institucionalnih reform se DS zavzema za eno samo parlamentarno zbornico s

Medtem je tudi Berlusconi jeva in Fini jeva naveza pod novim imenom Ljudstvo svobode objavila svoj okvirni volilni program v desetih točkah. Med temi je tudi napoved odprave davka ICI na prvo stanovanje in znižanje davčne stopnje od sedanjih 44% na 40%. Povedali smo že, da bo Casini jeva UDC nastopila samostojno kot ena od naslednic

Alojz Tul

Povejmo na glas

Preveč v oblasti ekonomije

V tem času, ko vse bolj trdno stoji na vratih ekonomska kriza in že kaže namerano, da bo v naše domove tudi vstopila, se lahko zavemo, kako smo odvisni od ekonomije. Odvisni bolj, kot se nam to zdi, predvsem pa do tolikšne mere, da to zagotovo ni koristno, narobe, tovrstna odvisnost našo splošno stisko še povečuje. Gospodarska rast se zaustavlja, energija je vse dražja, borze doživljajo pretrese in celo Združene države Amerike, za katere bi mislili, da sploh ne morejo doživeti znakov ekonomske ogroženosti, pričenjajo čutilti svojo ranljivost. Med drugim pada vrednost nepremičnin, česar gotovo ne gre podcenjevati. In bolj ko se neugodna ekonomska situacija stopnjuje, bolj mrzlično se oprijemamo ekonomije kot naše osrednje in daleč največje vrednote in v razvitem svetu vse bolj pristajamo na reševanje za vsako ceno. V tem smislu kot bi bili vsak dan bolj prepričani, da so vojaški posegi, s katerimi najprej nismo soglašali, nemara res nujni, saj bi se sicer naši življenjski pogoji poslabšali še usodnejše, kot so se že. Vsekakor smo se znašli v začaranem krogu, v katerem gledamo na stvari le skozi ekonomska očala, in ta krog se vrti vse hitreje ter vse bolj pogojuje našo celotno miselnost.

Poleg zunanje ekonomske pa se krepi tudi notranja psihološka stiska. Očitno se slednja poostri tedaj, kadar ni možnosti ekonomskega napredovanja. Čeprav smo deležni zares visoke življenjske ravni in smo praktično sredi izobilja, v trenutku, ko ni možnosti napre-

dovanja, nastopi mučna stiska. To slej ko prej pomeni, da smo do tolikšne mere ukleščeni v ekonomske dobrine, da nam sedanjí ugodni pogoji ne zadostujejo, če nimamo zagotovila za še boljše pogoje v prihodnosti. Kljub temu pa psiholoških stisk ne velja podcenjevati, ker so več kot obremenjujoče, na poseben način boleče ter vse bolj razširjene. Po nekaterih najnovejših podatkih naj bi npr. v Italiji zaradi depresije trpela vsaka četrta oseba, govorniki se več kot polovica svoje obolenosti sploh ne zaveda in je zato ne zdravi. Ob tem več kot toliko ne preseneča ugotovitev, da je tovrstnih in njim podobnih mejnih stisk vse več in da zajemajo vse večje število ljudi.

Iz vsega povedanega izhaja, da se vse premalo resnično opredeljujemo za duhovne vrednote in iz njih črpamo moči za soočanje z zunanji problemi. Gotovo se duhovnih vrednot zavedamo, vprašanje pa je, koliko verjamemo v njihove dobrine, torej v tisto njihovo moč, ki nas osvobaja prevelike navezanosti na materialnost. In v trenutku, ko so materialne dobrine vse bolj omejene, ker imajo očitno do njih pravico tudi revnejši deli sveta, nam lahko resnično pomagajo le dobrine duhovne narave: te ne potrebujejo več kot toliko imetja, so resnično srečne, v kolikor imajo, kar je najbolj potrebno, rade delijo svoje pridobitve z drugimi in zato so rešene vseh tistih porabniških odvisnosti, ki nas vodijo le v slepo ulico.

Janez Povše

Dr. Karel Bonutti / Njegov prostor in čas

Osemdesetletnica nekdanjega veleposlanika

Dr. Karla Bonuttija se tokrat spominjamo v zvezi z življenjskim jubilejem, ki ga je praznoval 3. februarja 2008. Mariborski Večer je 17. nov. lani objavil dve strani dolg intervju, v katerem je dr. Bonutti označen kot "deček furlanskega priimka in trdnega slovenskega duha, ki je skušal begunsko usodo, se uveljavil tudi v tujem svetu in se po koncu zanimive kariere vrnil domov". Naš list je o njegovi življenjski poti že pisal ob drugih priložnostih, zato je v tem članku samo nakazana. Čeprav to ni običajni intervju, smo jubilaanta prosili, da spregovori tudi sam.

Nekdanji slovenski veleposlanik v Vatikanu (od leta 1998 do 2002), profesor na Univerzi v Clevelandu, vsestransko angažiran kulturni delavec in duša premnogih pobud med ameriškim rojaki in zdaj v domovini, se je rodil v Bukovici na robu Vipavske doline nedaleč od Gorice. Šolal se je najprej v Gorici, tu maturiral, in nato na Univerzi v Friburgu v Švici, kjer je končal študij političnih in ekonomskih ved. Iz Švice sta s soprogo Hermine Rijavec odšla v Združene države Amerike in se naselila v Clevelandu. Tu se jima

je rodilo šest otrok. Bonuttijeve vezi z domovino se niso nikdar pretgale. Naj v zvezi s tem navedemo samo dva primera.

Neprecenljiv je delež doktorja Bonuttija pri nastajanju Katoliškega doma v Gorici, saj je v Clevelandu sprožil in nadvse zavzeto vodil nabiralno akcijo za zgraditev goriškega doma. Zanj je pridobil lepo število veljavnih slovenskih osebnosti v zdomstvu in osnoval poseben ameriški odbor. Vse to je opisano tudi v zborniku Naš kulturni hram in njegovi graditelji (GMD 2007). Od leta 1985 je občasno predaval na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani, predaval pa je tudi v Kranju in Mariboru. Zdaj živi ob slovensko-italijanski meji med Kostanjevico in Panovcem v Sloveniji in Rafutu na tej strani. Kakor je povedal v omenjenem intervjuju, se je vrnil v Slovenijo, ker je zdaj demokratična neodvisna država, čeprav sta z ženo daleč od otrok, vnukov in pravnukov, vendar se pogosto obiskujejo, kar še krepi njihovo slovenstvo, saj so vsi tudi slovenski državljani.

Dr. Bonuttiju smo postavili tri vprašanja. Prvo se tiče škofa Gregorija Rožmana, ki ga je dobro poznal in z

njim v ameriški dobi tudi sodeloval.

Tako kot so se med vojno k njemu zatekali ogroženi Slovenci vseh barv, tako je vsa begunska skupnost, ne le duhovniki ljubljanske škofije, v njem imela edinega človeka, ki je resnično pomagal po svojih močeh in znanstvih. Za nas begunce ni bil le ljubljanski škof. V svoji podpori ni delal razlike med Štajerci, Korošci, Kranjci in Primorci. Kot koroški Slovenec se je dobro zavedal pomena obstoja slovenske manjšine v Italiji. V najtežjem povojnem času, ko so bili goriški Slovenci, povezani s Cerkvijo, prepuščeni samim sebi, brez finančne podpore, so v Skofu Rožmanu imeli iskrenega prijatelja in podpornika. Akcijo za gradnjo Katoliškega doma v Gorici leta 1952 ni le podprl s tem, da je sprejel pokroviteljstvo nabitralne akcije v Ameriki in sam finančno pomagal, ampak je po končani uspešni akciji, ko je šlo za odplačevanje kratkoročnega posojila, sam poskrbel za mašne intencije, s katerimi so goriški duhovniki odplačevali obstoječi dolg.

Naš jubilar se zadnja leta veliko ukvarja z ustanovitvijo evropske univerze v goriškem prostoru. S to svojo

zamisljivo je seznanil pomembne posameznike in ustanove na slovenski in italijanski strani, od civilnih do cerkvenih. Leta 2004 se je ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo o tem v Gorici pogovarjal tudi s takratnim predsednikom komisije Romanom Prodiem.

Mislil, da v Evropski uniji ni regije, ki bi bila toliko trpela zaradi grozot prve svetovne vojne, fašističnega raznarodovanja, medvojnega in povojnega trpljenja vsa leta, ko je Goriška postala mejnik med komunističnim vzhodom in demokratičnim zahodom. Zato se mi zdi primerno, da vodstvo Evropske unije nudi tej deželi posebno pozornost. Daljnoročno je obstoj Evropske unije odvisen od "evropeizacije miselnosti", ki na eni strani pospešuje narodnostne značilnosti, istočasno pa vcepi v šolskih programih

nujnost pospeševanja skupnih vrednot in splošnih gospodarskih, političnih in socialnih ciljev. Nikjer drugje v Evropi se ne stika toliko narodnosti kot v tej deželi s slovenskim, latinskim in germanskim zaledjem. Zato je goriško okolje idealno za empirično razglabljanje in izvedbo pedagoških programov, ki pospešujejo evropsko združevalno miselnost. Goriška nudi konkretne pogoje za ustanovitev mednarodne univerze Evropske unije na meji med Gorico in Novo Gorico, s programi, ki bi pospeševali združitev različnih elementov evropskih narodnosti: multikulturalnosti, verstev (od protestantske, pravoslavne in katoliške teologije do muslimanskega verstva), zgodovine evropskih narodov itd. Sedaj, ko so odpadle državne meje, dajo naravni pogoji goriškega okolja možnost novega razuma, ki ni bil mogoč vse od

rimskih časov. S to pobudo lahko dežela, ki je bila v preteklosti središče nenehnih konfliktov, postane središče povezovalnih naporov evropske skupnosti.

Ker smo v teh dneh ob Drnovškovi smrti veliko brali in slišali o tem velikem slovenskem državniku, smo za nekaj misli o njem prosili tudi dr. Bonuttija.

O pokojnem predsedniku Drnovšku je bilo že veliko napisanega. Rekel bi skoraj, da ni kaj dodati. In vendar je bil, kolikor mi je znano, spregledan eden od njegovih važnih posegov v večletno nerešeno vprašanje in zavlačevanje podpisa pravnega sporazuma med Svetim sedežem in Slovenijo. Brez njegovega posega bi sporazum čakal še leta. Ko je prišel zadnjič na uradni obisk v Vatikan, ni izrazil želje, da bi se srečal s papežem Janezom Pavlom II., češ da je bilo že veliko avdienc slovenskih predstavnikov s sv. očetom, zato ni želel obremenjevati bolnega papeža. Zadovoljil se je s srečanjem s takratnim državnim tajnikom Svetega sedeža, kardinalom Sodanom. Zahrbna bolezen ga je sčasoma privedla do spoznanja o minljivosti človeškega življenja in nesmrtnosti človeškega duha. Zato so mu bili zadnja leta odveč slovesni nastopi in priznanja. Kot je rekel, je to, kar bogati življenje na zemlji, skrb in pomoč do ljudi v stiski.

Slavljenju hvala za njegovo pričevanje in naše iskrene čestitke!

LB

Dejstva, interpretacije, zlorabe

Eksodus in fojbe

Različni valovi, vzroki in okoliščine odhoda Italijanov iz Istre in Kvarnerja

Prvi val odhoda okrog 250.000 Italijanov iz nekdanje Julijske krajine se je npr. zgodil po zloemu fašističnem Italije (1943), ko je čez noč, še preden bi se začel kak pregon, zbežala večina kompromitiranih novodošlih italijanskih oblastnikov in drugih uslužbencev z družinami vred, kot npr. finančarji, karabinerji, lokalni upravitelji, fašistični veljaki, učiteljstvo, poštni in železniški uslužbenici idr. Vseh teh naj bi se v dvajsetih letih fašizma nabralo za okrog 100.000, a jih ne bi mogli šteti za begunce, ker so se večinoma vrnil tja, od koder so prišli. Istega leta (1943) so Nemci, po silovitem anglo-ameriškem bombardiranju Zadra, ki je mesto skoraj zravnalo z zemljo, prepeljali glavni no preživelih (več tisoč ljudi) v Italijo. Tudi teh migrantov niso pregnale nove jugoslovanske oblasti, ker jih pač takrat še ni bilo, in so tedaj Zadar upravljali Nemci.

Ob koncu vojne so Reko in druge kraje, v strahu pred maščevanjem zmagovalcev kot tudi pred komunizmom, od katerega si niso obehtali nič dobrega, začeli zapuščati premožnejši sloji. Ko je postajalo jasno, da bo pariška mirovna konferenca Reko med prvimi prepuščila Jugoslaviji, je pospešek eksodusu iz mesta dodala še Italija, ko je prek CLN (Comitato di liberazione nazionale) dne 22.9.1945 delila po mestu poziv, "naj vsi skupaj zapustijo mesto, potem ko bo konferenca za mir proglasila svojo odločitev (o priključitvi Reke k Jugoslaviji) za dokončno. Z našim odhodom, meščani, bo problem Reke ostal nerešen in na dnevnem redu" (!). V duhu reka

"za nami potop", ki naj bi diplomate v Parizu streljal pri nadaljnjem risanju meja v Istri, je tako Italija, očitno, tudi za ceno tragičnega eksodusa, cinično za-

Biagio Marin

sledovala svoje ozemelske cilje. V strahu pred ponovitvijo zloma, ki ga je z eksodusom doživela Reka, so nato jugoslovanske oblasti uvedle več ukrepov, da bi se to ne ponovilo tudi drugje v Istri (sprejetje odloka o zaplembi premoženja odhajajočih, omejevanje pravice do optiranja na prebivalce italijanskega porekla idr.). Ko pa je potem (1947/1948) postajalo jasno, da bo Jugoslaviji pripadel tudi Pulj, ki je bil dotlej pod anglo-ameriško upravo, se je zgodba ponovila in v roku slabega leta je mesto zapustilo več kot 30.000 ljudi. Italija, ki je dotlej opogumljala Puljčane, naj vztraja, je ob zapečatenju usode mesta prek časopisa Arena di Pola spet nagovarjala ljudi, "naj naš ponosni delovni človek zapusti mesto, če bi to zagotovo pripadlo Jugoslaviji, in da bo našel go-

stoljubje in delo v Italiji, kjer bo vlada nudila vso možno pomoč tem širokogrudnim sinovom, ki odhajajo raje v pregnanstvo, kot v suženjstvo in raznarodovanje". (Novi glas, 2. 4. 1999). Nato se je kuga odhajanja selila v notranjost Istre, da bi se sredi 50. let v podobnih okoliščinah končala v Coni B STO.

Nekaj pojasnil in interpretacij prikazanih dogodkov

Ob očitnem dejstvu, da je bil eksodus zelo kompleksen pojav, velja na prvem mestu spomniti, da je večina istrskih migrantov na podlagi mednarodnih sporazumov lahko izbirala eno ali drugo državljanstvo, da so imeli leto do dve časa za odločitev, da so lahko svoje nepremično premoženje pred odhodom prodali, premično pa vzeli s seboj, pa da je eksodus trajal polnih deset let. To pa je povsem nekaj drugega, kot je bil kruti izgon okrog 12.000.000 Nemcev iz Vzhodne Evrope, s katerim se Ita-

lijani tako radi primerjajo. Nemci so bili namreč čez noč oropani tako državljanstvih pravic kot tudi svojega nepremičnega in premičnega premoženja in v slabem letu dobesedno izgnani s svojih domov ter kot živina v neskončnih transportih prepeljani na zahod. Drugič je treba priznati, da je ob koncu vojne vsepovsod prihajalo do težkih obračunov za medvojno dogajanje ter za prestano gorje (Dresden, Hirošima, Nagasaki, množični poboji v Milanu in okolici idr.), v nekdanji Julijski krajini pa tudi za prestano gorje pod fašizmom. Pri nas pa je bil to hkrati čas primitivnega in krutega "vojnega komunizma", ki mu na poti do

njegovih ciljev ni bilo nič več svetlo, niti človeško življenje, ki pa je bil tak za vse, ne samo za Italijane. Končno so jugoslovanske oblasti v okviru teh obračunov s povojnimi poboji mnogo huje udarile po lastnem ljudstvu kot pa po Italijanih in je zato pred njimi bežalo tudi na desetisoče Slovencev, Hrvatov, Srbov idr. Vendar je bil tudi fašizem, zlasti za Slovence in Hrvate, prav tako krut, pa smo ob nečloveških naporih vzdržali na svoji zemlji polni dve desetletji. Če bi tudi razseljeni Italijani zmogli potrpeti vsaj nekaj let, da bi se razmere umirile, in če bi jih pri tem Italija ne begala s svojimi vabljivimi pozivi, bi verjetno morali danes marsikje na obali kupovati kapučino po italijansko. Tretjič opozarja prof. dr. J. Pirjevec (Primorski dnevnik, 15.6.2000), da italijanske enklave na vzhodni obali Jadrana v svoji zaverovanosti v lastno večvrednost niso bile dorašle izzivom, ki jih je predstavljal preporod slovenskega in hrvaškega naroda, ter so to svojo vzvišeno držo prenašale naprej na nove rodove in tako zamudile priložnost za pameten dialog s sosedi. Med redkimi Italijani, ki so zmogli dovolj samokritičnosti, je bil npr. pesnik Biagio Marin, ki si je upal zapisati (Primorska srečanja, 152/93), da je prišlo do eksodusa

tudi zaradi tega, ker naj bi se mnogi Italijani "uprli, da bi postali sužnji tistih, ki so bili vedno sužnji po imenu, definiciji in funkciji". Mnogim pričevalcem tega časa nam namreč še danes odzvanja v ušesih takratni slogan "mai sotto i sciavi" (nikoli pod sužnji). Ob navedenih dejstvih tako vzrokov eksodusa ne bo mogoče reducirati zgolj na etnično čiščenje, kot to prizadevno poskušajo storiti Italijani, s predsednikom Giorgiom Napolitanom na čelu. Kot je tudi razumljivo, da so jugoslovanske oblasti, po prvih iskrenih in ostrih ukrepih, da bi eksodus zavrl, popustile ter ga niso več ovirale in se je tako konfliktni problem večnarodnostne poselitve oz. pripadnosti Istre in Kvarnerja, ki ga je fašizem zaostril do skrajnosti, ob nehoteni in nenađejani pomoči Italije, reševal sam od sebe.

"Operacija fojbe" ali kako se je krvnik prelevil v žrtev

Na podlagi določb pariške mirovne pogodbe je Italija po drugi svetovni vojni ustanovila lastno komisijo, ki naj bi njene vojne zločince postavila pred sodišče. Deloma po zaslugi medvojnega prestopa Italije na zavezniško stran in deloma zaradi napetosti hladne vojne je preiskava, ob spretnih manevrih italijanske diplomacije, ugasnila sama po sebi

in tako nihče od osumljencev ni bil postavljen pred italijanska sodišča. Nasprotno, Farnesina naj bi komisiji že zgodaj svetovala, da naj ob preiskavi fašističnih zločinov zbira tudi dokazni material o izvršenih zločinih zmagovalcev, zlasti Jugoslavije. Tako je počasi prišlo do preobrata in je Italija namesto obsodbe fašističnih zločinov pohitela najprej s povojnimi procesi proti pripadnikom lastnega odporniškega gibanja, zlasti tistim na področju Julijske krajine, ki so bili osumljeni vojnih zločinov, na kar je italijansko tožilstvo začelo svojo veliko medijsko in sodno ofenzivo proti slovenskim in hrvaškim pripadnikom partizanskih enot, ki se je še posebej razmahnila ob razpadu Jugoslavije. Nekako v duhu sporočila iz basni, v kateri osel obrca mrtvega leva. Ne glede na to, da sodni del te ofenzive še ni dal kakih otipljivih rezultatov, je kot celota dosegla svoj cilj. Italijanski javnosti so bili v veliki meri oprani možgani ter ji je bil vsiljen "desni model sprave" ob vznožju predvsem dveh spomenikov kot simbolov trpljenja, in sicer trpljenja pod nacizmom (Rižarna) in slovenskim komunizmom (bazoviška Fojba). Na Rab, Gramozno jamo, pobite talce in požgane vasi v Brkinih ter druge mučenike fašizma pa so tvorci te sprave pozabili.

To je razvidno tudi iz dejstva, da do danes noben visoki predstavnik Italije ni čutil potrebe, da bi se tem žrtvam poklonil. Hrvaška je na tako držo ob več priložnostih, tudi ob zadnjih spornih izjavah Napolitana, vsaj malo zaropotala, Slovenija pa niti tega ni zmogla. Čeprav tega vala ne bi mogla ustaviti, bi morala najmanj dvigniti svoj glas, ker bo sicer s svojim molkom sokriva za to falsifikacijo in posledice, ki bodo iz nje sledile.

Milan Gregorič

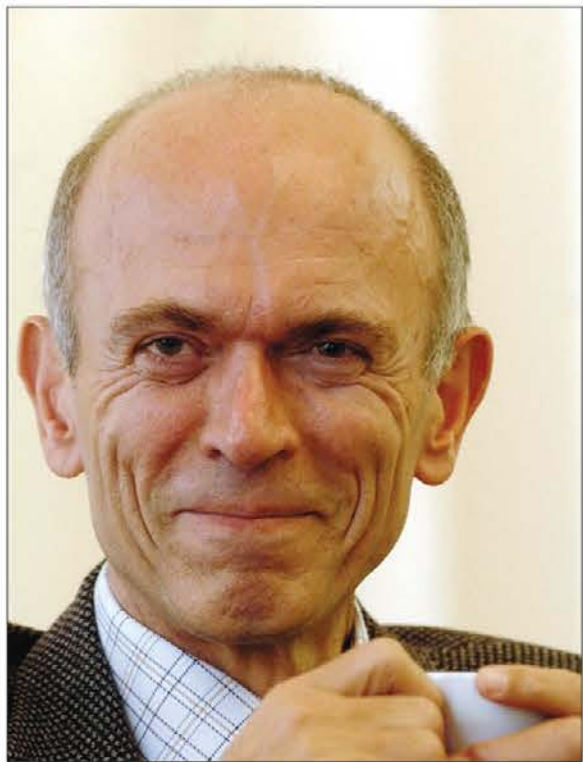
Nagovor pri sv. maši za pokojnega dr. Janeza Drnovška

Tudi kot državnik je v ospredje postavljaj duhovnost

Špoštovani gospodje ministri, člani Državnega zbora, člani diplomatskega zbora, ekscelence veleposlaniki, drugi

predstavniki političnega in javnega življenja, dragi sobratje, drage sestre in dragi bratje.

Ob našem bogoslužnem evharističnem srečanju za rajnega nekdanjega predsednika Janeza Drnovška smo pravkar prisluhnili znamenitemu Jezusovemu govoru na gori, kjer se Jezus predstavlja kot novi Mojzes, novi zakonodajalec z Božje gore, vendar zakonodajalec v čisto posebnem, svojiskem pomenu besede. Blagri niso ukazi ali zapovedi, ampak oznanjajo nove vrednote. Vrednote, ki človeka bolj osrečujejo kakor tisto, kar je v nasprotju z njimi. Ti blagri temeljijo na svojevrstnem, na Božjem

pregledu na človeka in njegovo srečo. Kdor na človeka gleda tako kakor Jezus, ve, da prave in trajne sreče ne zagotavljajo finančna in gospodarska uspešnost, izvajanje oblasti ali telesno ugodje. To so sicer do neke mere lahko tudi

umestna in legitimna človekova pričakovanja in stremjenja, vendar se obrnejo proti človeku v hipu, ko jih postavi na najvišje me-

menijo v našo nesrečo. Rajni gospod predsednik je še posebej v zadnjem obdobju svojega življenja jasno uvidel to človekovo past in je nanjo tudi opozarjal z besedo in dejanji. Zato ni bil samo politik, bil je državnik, ki ne misli samo na uspeh stranke, ampak na prihodnost in vsestransko blaginjo vse države in vseh njenih prebivalcev. Bil je zagovornik takega človekoljubja, ki duhovnosti ne ignorira, ne podcenjuje in ne izključuje, ampak jo postavlja v ospredje človekovega zanimanja in pozornosti. S tem je šel seveda onstran tistega, kar se je pričakovalo od njega kot državnika. Od državnika navadno pričakujejo delovanje, ki poteka na področjih, za katera

je pristojna država. Toda pristojnosti države so omejene predvsem na posvetno področje blaginje in uspešnosti. A uspešna in osrečujoča politična skupnost je možna, če njeni člani gojijo tudi duhovnost in moralne vrednote.

navzoče in da naravnost cvetijo tudi duhovne sile, ki s svojo vzgojno in kulturno dejavnostjo zagotavljajo močno navzočnost in izžarevanje duhovnih in moralnih vrednot. Med njimi Cerkev gotovo ni na zadnjem mestu.

Verjetno je to razlog, zakaj si je pokojni predsednik kot predsednik vlade in nato kot predsednik države tako odločno prizadeval, da bi končno prerastli stara nasprotja, zamere in predsodke, in bi tudi pri nas katoliška Cerkev živela in delovala tako samoumevno in brez ovir, kakor je to običaj v vseh evropskih državah, katerim bi radi bili podobni. Drnovškov načrt razvoja Slovenije, s katerim bi naša politična skupnost postala sprejemljiva za članstvo v evropskih povezavah, je vključeval normalizacijo položaja katoliške Cerkve. S tega vidika razumemo, zakaj se moramo ravnati v največji meri zahvaliti, da je Slovenija leta 2001 sklenila svoj prvi mednarodni sporazum s Svetim se-

dežem o položaju Cerkve pri nas. Kar je bilo tako globoko prepričanje o nepogrešljivosti in prvenstvu duhovnosti in moralnosti v človekovem življenju, je Jezus izrazil, ko je ponovil duhovno izkušnjo Stare zaveze: "Človek ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki pride iz Božjih ust". Blagri, ki smo jim prisluhnili, to vodilno misel še podkrepijo in pokažejo na vse njene razsežnosti. Jezus blagruje človeka, ki se je pripravil zelo radikalno odpovedati posvetni uspešnosti, kajti ta zelo rada potegne za seboj postopke, ki so v nasprotju z duhovnim dostojanstvom človeške osebe. In vendar je dostojanstvo človeške osebe temeljna duhovna in moralna vrednota, ki je zapisana kot takšna tudi v evropski ustavi oziroma po novem reformni pogod-

bi. Zato je kot temeljna vrednota lahko naše stičišče, naš skupni imenovalec in naš skupni cilj, kljub pluralizmu nazorov, ki nas zaznamujejo. S svojimi blagri pa Jezus pokaže, kako daleč človeka popelje prvenstvo duhovnosti, če to prvenstvo vzamemo zares, in h kako alternativnemu življenju lahko ta zvestoba duhovnosti vodi človeka. Še več, kakor opozarja Jezus v svojih zadnjih blagih, lahko ga pripelje tudi do nerazumevanja in celo preganjanja. Dolgoletni boj z nepremagljivo boleznijo je pokojnega predsednika pripeljal do intenzivnega razmišljanja o smislu življenja. Ta mejna situacija – in vsaka bolezen, posebno še neozdravljiva, je mejna situacija par excellence – mu je omogočila, da je še bolj uvidel potrebo po jasni zavesti o tem, kaj je lahko in kaj ne zadnji cilj našega življenja. To vsekakor ni oblast zaradi oblasti. Nosilci oblasti so nosilci odgovornosti za skupno blaginjo, za blaginjo in srečo vseh članov politične skupnosti. V tem je poslanstvo oblasti, ne pa prevlada ene ideologije ali nazora nad drugimi. To je državniška drža, ki zagotavlja tudi mirno in spoštljivo sožitje in sodelovanje na vseh ravneh. Jezus pravi: "Blagor tistim ..." Hoče reči: srečni so ali srečni bodo. Za ta blagor ali to srečo, ki jo obljublja Jezus tistim, ki so postavili duhovnost in vrednote Božjega kraljestva na prvo mesto v svojem življenju, molimo nocoj in prosimo Gospoda, naj jo podeli tudi rajnemu predsedniku. Amen.

msgr. dr. Anton Stres
celjski škof in podpredsednik
Slovenske škofovske
konference

cem praviloma omogočeno obiskovanje verouka, kljub temu da ne poteka v okviru šolskih programov. Koprski škof Metod Pirih je izpostavil določene primere dobre sodelovanja med Cerkvijo in lokalnimi skupnostmi pri obnovi sakralnih objektov. Hkrati je opozoril na zmanjševanje števila otrok v nekaterih krajih in na spremenjeno demografsko podobe podeželja. Türk je izpostavil tudi pomen Trubarjevega leta. Z njim po njegovem ne le dokazujemo večstoletno intelektualno dediščino in nacionalno

Ob 15-letnici Slovenske škofovske konference Na srečanju Türka s škofi v središču vloga Cerkve

Predsednik države Danilo Türk se je ob 15-letnici delovanja Slovenske škofovske konference srečal s slovenskimi škofi. Glavna tema je bila vloga katoliške Cerkve na Slovenskem. Kot so sporočili iz urada predsednika, je Türk na srečanju izpostavil vlogo Cerkve pri ohranjanju etičnih vrednot, nadškof Uran pa je spregovoril o pomenu družine.

Kot je poudaril Türk, je načelo ločenosti Cerkve od države, ki je zapisano v slovenski ustavi, osnova za odprt dialog med njima. V času hitrega razvoja slovenske družbe se po predsednikovem mnenju katoliška Cerkev od-

rečuje Cerkev v Sloveniji. Srečanja so se udeležili vsi škofje ordinariji in nekateri pomožni škofje. Udeležiti se ga nista mogla le ljubljanski pomožni škof Anton Jamnik in koprski pomožni škof Jurij Bizjak.

rečuje Cerkev v Sloveniji. Srečanja so se udeležili vsi škofje ordinariji in nekateri pomožni škofje. Udeležiti se ga nista mogla le ljubljanski pomožni škof Anton Jamnik in koprski pomožni škof Jurij Bizjak.

rečuje Cerkev v Sloveniji. Srečanja so se udeležili vsi škofje ordinariji in nekateri pomožni škofje. Udeležiti se ga nista mogla le ljubljanski pomožni škof Anton Jamnik in koprski pomožni škof Jurij Bizjak.

5. POSTNA-TIHA - NEDELJA

Ezk 37, 12-14; Ps 130; Rim 8, 8-11; Jn 11, 1-45

Prerok Ezekijel govori Izraelcem v babilonskem izgnanstvu. Babilonci so porušili slavni Salomonov tempelj, tudi mesto Jeruzalem in vse, kar se je dalo razrušiti. Mlade judovske vojake so poklali, starejše moške, ženske in otroke pa so odpeljali v babilonsko deželo. Tu so životali in so se počutili kakor mrtveci v grobovih. Oropani so bili svobode, v tujini so živeli brez upanja na svobodo. Prerok jih primerja živim zakopanim. Toda Bog jim obljubi rešitev. Poklical jih bo in popeljal nazaj v Judejo. Poklical jih bo iz grobov, kar bi dalo misliti na vstajenje od mrtvih. Toda tu govori o osvoboditvi iz suženjstva v Babilonu. Saj moramo že sedaj živeti dostojanstvo človeka. Ne bi smeli živeti kot sužnji, zaprti v podzemlju. Bli moramo za življenje in ljubezen. Ne sme se uveljaviti kultura smrti. Dolžni smo se zavzeti za človeka vredno življenje, ker je človek ustvarjen po Božji podobi. Zaveti mo-

ra sveti Božji Duh, ki vse oživlja. In Bog je mogočen in vsemogočen. Zato nam govori: "Glej, odprem vaše grobove in vas, svoje ljudstvo, izpeljem iz vaših grobov in vas privedem v Izraelovo deželo. Tedaj spoznate, da sem jaz Gospod, ko odprem vaše grobove, in vas, svoje ljudstvo, vzdignem iz vaših grobov. Dam svojega duha v vas, da oživite in vas spet naselim v vaši deželi. Tedaj spoznate, da sem jaz, Gospod, to rekel in izpolnil, govori Gospod Bog" (Ezk 37, 14).

Grobovi ne pomenijo samo telesne smrti, pač pa tudi in predvsem moralno zlo, ki je krivo duhovne in telesne smrti in ki tudi danes suvereno kraljuje nad ljudmi, začeniši z izvirnim grehom, z uporom Bogu. Bog pa kljub vsemu išče človeka in kliče "Človek - Adam, kje si?" (1 Mz 3, 9) - saj je vedno zvest dani besedi in ljubezni in življenju (2 Tim 2, 13). Psalmist nas vabi k molitvi "iz globine", od tam, kjer smo najbolj ranljivi in v srcu svoje biti. Sem je prišel Jezus kot človek, ujet v krhko "meso", a s tako močjo, ki more izničiti grobove naših krivd in grehov. Zato mora biti naše zaupanje v Boga brezmejno: "Upam v Gospoda, moja duša upa, čakam na njegovo besedo, moja duša čaka

na Gospoda, bolj kakor stražarji na jutro. Izrael, pričakuj Gospoda! Zakaj pri Gospodu je dobrota, pri njem je obilje rešitve. On bo rešil Izrael vseh njegovih krivd" (Ps 130, 1-8).

Apostol Pavel nas v znamenitem osmem poglavju pisma Rimljanom vabi, naj živimo po Svetem Duhu in ne po mesu.

Kristus nas je namreč osvobodil postave greha in smrti. Bog je poslal Sina v podobi grešnega mesa, da bi premagal greh, je obsodil greh v mesu. Meseno mišljenje je namreč smrt, pribije, duhovno mišljenje pa je življenje in mir. Meseno mišljenje je sovraštvo do Boga, je smrt. Današnji evangelij poroča o čudežni oživitvi Lazarja, Jezusovega prijatelja, iz Betanije, kjer je Jezusu ponudil zatočišče skupaj s sestrama, Marto in Marijo, ki je hodil okrog in je oznanjal Božje kraljestvo. Čudež je Jezus naredil zato, da bi ljudje verovali.

Ves postni čas nas osredotoča na Jezusa, na Boga, ki nas ljubi tako, da za nas umre. Evangelij ga prikaže, kako Jezus roma v Jeruzalem, v smrt. V Betaniji pokliče nazaj v življenje Lazarja, čeprav bo mož moral zopet umreti. Bog ljubi

namreč življenje, ki je eno samo, tu in v večnosti. Judje pa sklenejo Jezusa umoriti zaradi Lazarja in zato, ker uživa preveč in vedno več naklonjenosti med ljudstvom. Obuditev Lazarja pa je izreden čudež z izrednim obudevom.

V evangeliju se vse vrti okrog Jezusa, Lazar ne črha besede.

Končno pa Jezus izjavi, da je vstajenje in življenje (Jn 11, 25). Je posebljeno vstajenje. Vnaprej doživlja vstajenje in večno življenje. Fizično življenje je nekaj neprecenljivega, saj nas obvaruje pred večnim pogubljenjem.

Jezus daje večno življenje že zdaj, kajti vsakdo, ki je združen z Jezusom po veri, ima že večno življenje.

Proti koncu svojega fizičnega življenja Jezus globlje razodene svoje in Očetovo veličastvo - slavo. V Kani Galilejski ob spremenitvi vode v vino je tudi zasijalo njegovo veličastvo na prošnjo matere Marije. Močnejše zasije ob obuditvi Lazarja, na križu pa je, čeprav zakrito v umiranjih in smrti, kot razodetje skrivnostne križane Božje ljubezni, ki je hotela dokazati, da nas vse brezmejno ljubi, tja do smrti na križu. Zato se ji popolnoma zaupamo.

V zadnjih dveh letih je 300 italijanskih deklet vstopilo v klavzuro

Utrip starih in novih redovnih skupnosti ter čar klavzure

Sveti oče Benedikt XVI. se je nedavno srečal s predstojniki redov in družb posvečenega življenja, da bi z njimi razglabljal o nekaterih aktualnih vidikih posvečenega življenja. Vsem je na dlani, da postaja v sodobni in globalizirani družbi vse težje označiti in pričati evangelij. Proces sekularizacije v sodobni kulturi ne prizanaša niti verskim redovom. In vendar ne smemo obupati, je povedal papež Ratzinger, kajti tudi v takem okolju prihajajo na dan znamenja prebujenja, ki vzbujajo "tolažilno upanje". Sveti Duh močno veje povsod v Cerkev in prebuja zavzetost za zvestobo bodisi v zgodovinskih redovnih skupnostih bodisi v novih oblikah posvečenega življenja, pač v skladu s potrebami časa. Te nove izkušnje, je dodal sveti oče, označuje želja po korenitem evangeljskem uboštvi, po zvesti ljubezni do Cerkev, po velikodušni predanosti do bližnjega v potrebi s posebno pozornostjo do tistih oblik duhovne revščine, ki na poseben način označujejo današnji čas.

Marsikatera zgodovinska redovna skupnost z dolgo tradicijo doživlja hudo krizo zaradi staranja njenih članov in zaradi bolj ali manj poudarjenega osipa novih poklicev. Ponekod se tudi pojavlja, je še povedal papež, duhovna in karizmatična utrujenost. Kljub tej krizi, ki povzroča resno zaskrbljenost in ki ji je treba gledati s pogumom in resnico v obraz, je v tem trenutku pomembno upoštevat spodbudne znake

oživljanja in novih začetkov, predvsem ko gre za skupnosti, ki se zavestno vračajo h koreninam, da bi živele po izvirnem duhu ustanovitelj redovne skupnosti. V veliki večini zadnjih generalnih kapituljev redovnih skupnosti je bila ena glavnih tem prav ponovno odkritje ustanoviteljeve karizme, ki naj bi jo redovnice in redovniki spet osvojili, na novo zaživel in utelešali na nov način v sedanjem času. "Ponovno odkritje izvornega duha", je sklenil Benedikt XVI., "je omogočilo marsikateri skupnosti nov obetaven asketski, apostolski in misijonski zagon". Po tej poti je zato treba nadaljevati in "moliti Gospoda, naj v polnosti sklene delo, ki ga je začel". Ob tej novici še krajši oseben komentar. Sredstva družbenega obveščanja so res neverjeten dosežek in dejavnik družbenega napredka! Sposobna so preleviti prav vsako bedarijo v modo, vsako prestopniško ekstravaganco v težnjo, vsakega nadutega petelinčka ali "dvornega norčka", ki išče vidljivost na televizijskem ekranu, v zgled. Sicer smo se že navadili na dejstvo, da "junaki našega časa" niso ljudje, ki naredijo kaj pristnega, do brega in plemenitega, ampak tisti, ki si polnijo usta z votlo

Foto rkc.si

praznino in na malem ekranu iščejo prostor pod soncem (in hiter zaslužek). V tako zasnovanih palimpsestih seveda ne najde mesta npr. pojav, ki je resnično nekonformističen: iz leta v leto narašča število deklet, ki se odločajo za klavzuro. Glede tega Italija ni osamljen otok, saj zaseda - skupno z laicističnima Francijo in Španijo! - prva mesta na lestvici.

V zadnjih dveh letih je v Italiji kar 300 italijanskih deklet - mladih, pogosto z univerzitetno diplomno v žepu - stopilo v redovniško skupnost. Omenjena dekleta (ponavljam: tristo jih je!) se niso odločila za redovne skupnosti, ki so še kako hvalevredne, ker živijo v službi potrebnim, ampak so izbrala drugačno pot: življenje za rešetkami samostanske klavzure. Tudi to so dekleta našega časa prav tako kot njihove vrstnice, dekleta, ki se šolajo, poslušajo glasbo na mp3 predvajalnikih, brskajo po interne-

tu, se zaljubljujejo... Tudi teh 300 deklet se je po svoje zaljubilo in pustilo za sabo vse, prav vse, in izbralo štiri puste stene klavzure v samostanu. Bolj ko te Jezus prevzema, bolj si prevzet od človeškega. Iz ljubezni do Jezusa in zato do človeka so se popolnoma predala revščini, tišini, molitvi. Molitvi za ljudi, ki jih za molitev prosijo v življenjskih stiskah, za kraj, kjer živijo, za ves svet. Nobena molitev ni zaman... Ste kdaj pomislili, da bi bil svet gotovo slabši, ko bi ne bilo teh "alternativnih" deklet in njihovih molitev? Pa še to: ste se kdaj udeležili rožnega venca ali maše npr. v goriškem samostanu na Trgu sv. Antona, kjer biva - oddaljena od sveta, in vendar utopljena v materinsko skrb za ta svet - živa skupnost klaris? Ne boste jih videli v obličje, slišali boste samo njihov glas in okusili lepoto, ki je "zunanji svet" ne more dati. "Pridi in pogledj"...

Danijel Devetak

Komentar (1)

Slovo od starih časov

V naravi človeka je, da se mu toži po dobrih, starih časih.

Kako boleče je lahko slovo od preteklosti, se te dni kaže v Srbiji, ki izgublja Kosovo - pokrajino, ki je bila z zgodovinskega vidika zanjo ena najpomembnejših. Tudi v Sloveniji se dogajajo premiki, ki kažejo na oddaljevanje od preteklosti. Med znamenja takšnih premikov sodijo nedavne policijske preiskave v krogih najmočnejših gospodarstvenikov. Za nekaj samoumevnega je veljalo, da država na tem področju ne more nič doseči, bodisi ker to ne bi bilo v njenem interesu bodisi ker bi bila za to prešibka. Zadnji dogodki kažejo nasprotno: da država v tem pogledu ni nemočna in ima interes do tega, da bi bila pravno in socialno pravična država. Res je, da nekateri premieru Janši očitajo, da poskuša na takšen način izboljševati svoj politični ugled. Še bolj res pa je to: če si svoj politični ugled dviguje na takšen način, si ga dviguje upravičeno. S tem je država naredila korak naprej: upa si odločiti o tem, o čemer je dolžna odločati; upa si brezkompromisno uveljavljati zakon ne glede na osebo; upa si stopiti na tla, ki so spolzka in lahko na njih tudi spo-

drsnje ter izgubi svoj politični kredit. Kakorkoli obračamo, moramo zadnje dogodke z veseljem pozdraviti, pa ne zato, ker je policija enemu ali drugemu posamezniku stopila na prste, ampak zato, ker kažejo, da država napreduje v demokratizaciji vladanja, kar na drugi strani zvišuje prag za upanja državljanov v delovan-

je države. Slovo od starih časov, navad, predsodkov in klišejev je praviloma pogoj, ki omogoča, da lahko naredimo korak naprej. Na to, da moramo biti družba prihodnosti, pluralnosti, enakopravnosti vseh, največkrat poslušamo iz ust predstavnikov liberalizma. Liberalizem je pravzaprav nastal prav

s tem, da je v nasprotju s staro, še srednjeveško družbo poudarjal pravice posameznika in s tem tudi večjo pluralnost. Zato je toliko bolj čudno, če se danes predstavniki liberalizma postavljajo v bran starih časov.

Med idejami, ki jih predstavniki slovenskega liberalizma širijo, so najmanj v skladu z duhom liberalizma ideje o šolstvu. Pričakovali bi, da tudi sami zagovarjajo koncept pluralnega šolstva, šolstva po meri človeka in svobodne izbire

razumljivo za tisti del opozicije, ki je dedinja stare, predemokratične ureditve. Nerazumljivo pa je, da pri starem vztraja tudi drugi del opozicije, ki sebe označuje za liberalno. Že nekaj časa eni in drugi močno nasprotujejo pluralizaciji slovenskega šolstva na vseh ravneh, za katerega si prizadeva sedanja vlada. S tem da načrtno podpira večji pluralizem v šolstvu, se vladajoča politika ne oddaljuje od norm razvitega sveta, ampak jih - nasprotno - prenaša tudi na naša tla. Argument opozicije je, da ima Slovenija dobro razvito šolstvo in da bodo spremembe pripeljale le na slabše. Res je, da - zlasti to velja za visoko šolstvo - v Sloveniji ni slabo. To pa še zdaleč ne pomeni, da ne bi moglo biti boljše. Toda kritike na račun vlade so zelo preproste in se vrtijo zgolj okoli razdeljevanja finančnih sredstev. Enostavno povedano: če boste dopuščali ustanavljanje novih šolskih zavodov, bo denarja manj za nas in s tem bo splošna kvaliteta javnega šolstva padla. Višina finančnih sredstev zagotovo vpliva na kakovost šolstva. Ob tem pa se tudi najbolj jasno pokaže glavna šibka točka takega razmišljanja. Ali je kvaliteta šolstva res odvisna samo od denarja, od finančnih sredstev? Če to drži, potem je v samem jedru s šolstvom nekaj narobe, kar pomeni, da takšno šolstvo ne more biti hrbtenica prihodnosti.

/dalje
Robert Petkovšek

Kristjani v družbi, kjer ni nič stalnega, razen tega, da je vse nestalno!

Občutek pripadnosti krajevni Cerkvi, še velja?

"K maši hodim kamorkoli, predvsem pa tja, kjer mi je všeč! In krščanska skupnost?"

Tako je začel svoj uvodnik prijatelj in urednik tednika La Difesa iz Padove g. Cesare Contarini, ki bo letos priredil posvet katoliških časnikarjev združenja FISC ob stoletnici katoliškega tednika iz Padove.

G. Cesare Contarini je mlad, čeprav postaven mož srednjih let!, in sposoben duhovnik, nasmejan in resen, ko je potrebno, trdno zasidran v družbo in v Cerkev, a predvsem duhovnik, ki se zaveda svoje človeške ranljivosti in zato išče moč za svoje poslanstvo v molitvi in krščanskem življenju. Prav zato lahko v svojem lepem uvodniku, v katerem ugotavlja, kako se danes kristjani obnašamo, ker še posebej v mestih nismo vezani samo na župnijo, v kateri živimo, ampak zahajamo k maši v druge cerkve, piše, da se nekateri kristjani "odločamo za maše, ki jih darujejo mladi, sposobni in prijetni duhovniki, ki pa danes so in jih jutri mogoče več tam ne bo". Izvedenci v pastorali in sociologi, poznavalci in preučevalci družbe torej, trdijo, da bi se morala tudi Cerkev prilagoditi novim razmeram in se na novo organizirati. Pri teh svojih ugotovitvah se poslužujejo že znane parole: "manj maš, a tiste, ki so, naj bodo bolj maše"! Vsi se zavedamo, da se naši duhovniki trudijo, vsi, ki smo tesno povezani s Cerkvijo, se tudi, a boj proti demografskemu padcu in osipu kristjanov v Cerkvijo je težak in ni dobro niti to, da sosednji župniji "tekmujeta" v tem, katera bo imela "lepšo" mašo.

Ne gre za to, gre za veliko globlje stvari. A vsi smo otroci današnje post, post moderne "tekoče družbe", v kateri vladajo "tekoči odnosi", kot bi rekel sloviti Zygmunt Bauman, kjer veljajo samo "tekoči odnosi", a Cerkev govori o trdnem kamnu, "skali, na kateri bom sezidal Cerkev", kot je rekel Jezus Petru, ko ga je poklical, naj mu sledi.

Krščanska skupnost je seveda in predvsem vezana tudi na prostor, na družbo, v kateri živi, druženje pri maši in po njej ima tudi družbeni pomen, tisti, ki smo se večkrat selili, vemo, kako pomembno je se vključiti v župnijsko skupnost, v kateri si najdeš nov dom, kaj šele, če od nekdanj živiš v nekem kraju!

Sam lahko povem, da sem se v vasi Terzo pri Ogleju lahko z družino vključil v vaško družbeno življenje le tako, da smo pred 14 leti začeli redno hoditi k nedeljski maši, kot družina in seveda kot posamezniki.

Ni naključje tudi to, da so vsi trije otroci vse zakramente prejeli v vaški cerkvi sv. Blaža ali v bližnjem sv. Martinu, ki ga upravlja naš dobri župnik g. Pino Franceschin, ki je eden zadnjih furlanskih župnikov, ki so študirali v slovitom goriškem semenišču skupaj s Slovenci in zato še kako pozna tudi slovensko dušo.

In sem bil vesel, ko me je pred leti msgr. Oskar Simičič mimogrede vprašal, kam hodijo otroci k maši in kje prejemajo zakramente. Ko sem mu povedal, da v furlanski vasi, kjer imamo dom, je bil vidno vesel in mimogrede je tudi poudaril, da je občutek pripadnosti pomemben.

Nočem dajati ne zgledov ne učiti, ker za to nisem poklican, a bi sam rad prispeval samo nekaj misli v še kako živo problematiko, ki se tiče tudi nas, še posebej nas Slovencev, ki živimo v Italiji in smo že itak kot kristjani manjšina v manjšini.

Res je, kar pravi prijatelj g. Cesare, ko trdi, da današnje župnije kažejo razpoke sedanjega časa, kar je vidno tudi v vse manjšem številu duhovnikov, če se omejimo samo na to, a res je tudi, da je pripadnost krajevni Cerkvi, krajevni župniji še kako pomembna! Mimogrede: Slovenci s (m) o v svetu obstali kot Slovenci, kot skupnost in ne samo kot posamezniki, samo tam, kjer s (m) o imeli maše v slovenskem jeziku, kjer so imeli "svojo mašo in svojo župnijo"!

Jurij Paljč

Kratki

Novi provincial slovenskih jezuitov

Vrhovni predstojnik Družbe Jezusove p. Adolfo Nicolás je imenoval p. Milana Bizanta za novega provinciala Slovenske province Družbe Jezusove.

P. Milan Bizant je bil rojen leta 1961 v delavsko-kmečki družini v vasi Žlebe pri Medvodah, župnija Preska, kot tretji izmed štirih otrok. Dva od njih sta se poročila, dva pa sta duhovnika. Po končanem študiju elektrotehnike in triletni zaposlitvi - v tem času je bil član Slovenske skupnosti krščanskega življenja - je leta 1987 stopil k jezuitom. Po noviciatu je v Padovi študiral filozofijo, teologijo pa v Rimu na Papeški univerzi Gregoriana. Leta 1996 je bil posvečen v duhovnika, pri čemer je svoja prva duhovniška leta posvetil duhovnemu spremljanju Slovenske skupnosti krščanskega življenja. Kasneje je v Rimu končal magisterij duhovnosti in po enoletnem bivanju v Avstraliji končal jezuitsko formacijo. Od leta 2002 je deloval v Mariboru kot študentski duhovnik. Službeno mesto, na katerem bo zamenjal dosedanjega provinciala p. Janeza Poljanška, bo nastopil konec junija.

Luigi Ciotti v Gorici

V torek, 11. marca, bo ob 20.30 v avditoriju furlanske kulture v ul. Roma govoril znani socialno angažirani duhovnik Luigi Ciotti o vzgoji mladih ob 60-letnici italijanske republike ustave. To bo ena osrednjih prireditev izmed številnih v sklopu praznovanja goriških zavetnikov sv. Hilarija in Tacijana.

Kratke

Župan Romoli srečal slovenske višješolce

Mazaških akcij ne gre podcenjevati, pa niti napihovati, meni goriški župan Ettore Romoli, ki je 27. februarja v spremstvu odbornice Silvine Romano sprejel delegacijo slovenskih višješolcev. Primeren odgovor je treba torej iskati nekje vmes, pomembno pa je predvsem dokazati, da mesto Gorica stoji ob strani slovenski šoli in da občina jamči mirno sožitje. Šola želi biti kraj kulturnih in družbenih srečanj ter soočanj, kjer nimajo mesta dejanja rasizma. "Občina je tudi vaš dom", je povedal župan delegaciji študentov, ki so v mirnem protestnem sprevodu prišli do trga pred občinsko palačo. Predsednik SSO za Goriško Janez Povše je dodal, da so dijaki pokazali dobršno mero zrelosti in odgovornosti. V občinskem parku so se namreč študentje vseh slovenskih šol združili okoli transparenta ter s stavko opozorili, da podobnih akcij ne morejo sprejemati ravnodušno. Zelo pozitivno so ocenili takojšen odziv občine, poleg tega pa želijo, da bi bila javnost čim bolj informirana o tem, kar se v zadnjih letih žal dogaja prepočisto.

Deseta pravljina urica v Feiglovi knjižnici Ptiček Čip in njegovo odkrivanje Afrike

Okrog štirideset malčkov se je 25. februarja, na deseti Pravljina urici v Feiglovi knjižnici, naužilo očarljivega afriškega duha, ki ga je s svojim zvočnim potovanjem pričaral ptiček Čip. Ob ritmični afriški glasbi je spoznal leva, krokodila... in se na svoj ljubljani bor vrnil s trdnim sklepom, da bo rad hodil v šolo, da bi še naprej odkrival nepoznane zanimivosti s celega sveta. Zgodbo je živahno in razgibano razvijala Sara Hoban ob cingljajočih paličicah in drugih inštrumentih eksotičnega nadiha ter s pesmicami, ki so jih pomagali peti otroci pevskega zbora O. Župančič iz Štandreža. Hobanova je namreč s Tanjo Gaeta mentorica glasbenega tečaja

...odraščajmo z glasbo za otroke od treh do petih let in od petih let dalje. To uvajanje v glasbo poteka v Kulturnem domu Andreja Budala v

Štandrežu vsako sredo, od 15.30 do 16.30 oz. od 16.30 do 17.30. Prav med temi uricami, ob obisku Coroninjevega parka, se je v domišljiji malih gojencev porodila pravljica o Čipu in Boru. Predzadnje pravljino srečanje v tej sezoni bo v ponedeljek, 10. marca, ob 18. uri. Nanj so tople vabljeni malčki od 3. do 7. leta starosti, ki imajo radi pravljice in radi listajo po ilustriranih knjižicah, s katerimi je Feiglova knjižnica prav dobro založena. / IK

Praznovanje goriških zavetnikov sv. Hilarija in Tacijana

Od 2. do 14. marca poteka v Gorici bogat spored praznovanj mestnih zavetnikov sv. Hilarija in Tacijana. Osrednji praznik bo letos v petek, 14. marca, ker je 16. marca oljna nedelja. Glavne prireditve: 7. marca bo ob 20.30 v stolnici koncert sakralne glasbe (pojejo Cappella Musicale San Carlo, MePZ Lojze Bratuž, S. Ignazio, MePZ Štandrež). 8. marca bo ob 17. uri v avditoriju odprtje fotografske razstave o cerkvi Srca Jezusovega ob 70-letnici njene posvetitve, ob 20.30 v stolnici gledališka predstava o življenju in mučeniški smrti sv. Hilarija in Tacijana. 9. marca bo ob 9. uri na trgu pred stolnico prodajna razstava obrtniških izdelkov za misijone; ob 11.30 v stolnici nagrajevanje natečaja za otroke osnovnih šol. Po ulicah starega goriškega središča bo potekal sprevod v srednjeveških kostumih. 11. marca bo ob 20.30 v avditoriju govori g. Luigi Ciotti o vzgoji mladih ob 60-letnici italijanske republiške ustave. 14. marca bo v stolnici slovesna maša ob 10.30, po njej blagoslov mesta z relikvijami zavetnikov, ob 20.30 v avditoriju podelitev 8. nagrade Sv. Hilarij in Tacijan ter koncert.

Srečanje voditeljev goriških skavtskih organizacij v Novi Gorici

Na Goriškem delujejo kar tri skavtske organizacije, v Gorici sta AGESCI (Associazione guide e scout cattolici italiani) in SZSO (Slovenska zamejska skavtska organizacija), v Novi Gorici pa ZSKSS (Zveza slovenskih katoliških skavtinj in skavtov). Vse tri organizacije vsaj enkrat letno sodelujejo, in sicer pri pripravi decembrskega sprejema Lučke miru iz Betlehema. Pri tej manifestaciji so soudeleženi vsi člani organizacij, za druženje med voditelji pa doslej ni bilo veliko priložnosti. Zato so se novogoriški voditelji odločili, da priredijo kosilo, namenjeno druženju voditeljev. V nedeljo, 24. februarja, se je zato zbralo pri cerkvi Kristusa Odrašenika v Novi Gorici lepo število skavtov. Vsaka skupnost voditeljev je s sabo prinesla nekaj hrane, ki jo je delila z ostalimi. Dan so tokrat izkoristili za to, da so se z drugimi voditelji spoznali in navezali prijateljske stike, saj le na tak način je možno tesnejše sodelovanje in prihodnosti. Pogoj je namreč ta, da se voditelji med seboj poznajo in da se razumejo. Temu so bile namenjene različne igre spoznavanja. Voditelji so si tokrat podarili dan druženja in zabave v skavtskem duhu. Seveda so se spomnili tudi na svoje skavtsko poslanstvo. Zbrali so se namreč ravno v februarju, ko praznujejo dan spomina na ustanovitelja, zato so nekaj misli posvetili tudi temu dogodku. Udeleženci sproščene srečanja upajo, da je bil to le začetek plodnega sodelovanja. / SR

Župana o videonadzoru na meji, starih in novih projektih

Romoli in Brulc o konkretnih čezmejnih vprašanjih

Foto Bumbaco

V četrtek, 28. februarja, sta se župana Ettore Romoli in Mirko Brulc srečala v Novi Gorici, da bi razpravljala o videonadzoru na nekdanjih mejnih prehodih. Goriški župan je namreč pred časom predstavil evropskemu komisarju Frattiniju možnost postavitve kamer. Župana sta z zadovoljstvom rešila nekaj nespornostim in bila skupna glede mnenja, da bi bil tak poseg v pristojnosti države in ne občin. Brulc se je zahvalil kolegu, ker je izrazil solidarnost študentom

slovenskega šolskega središča ob mazaški akciji. Oba sta izrazila zadovoljstvo zaradi skupnih čezmejnih projektov, ki naj se v prihodnje še nadaljujejo. Poleg tega že govori o ustanovitvi nekakšnega raziskovalnega središča, evropskega urada za migracije in podporo azilnim politikam v dveh Goricah, kar bo prva evropska agencija s sedežem v dveh državah. Prišlo naj bi tudi do kongresnega centra za pogajalske dejavnosti v sklopu univerze v Gorici. Glede onesnaženosti zraka in omejevanja

županov je zadovoljno tudi goriško pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti. Sodelovanje je očitno "edina pot, po kateri obe občini lahko nastavita primeren in dolgoročen razvoj", je zapisala SSK v tiskovnem sporočilu. Čeprav je bilo to srečanje šele prvo v letu 2008, gre poudariti pozitivne odločitve, najprej glede videokamer na meji. "Varnost je potrebno skupno uveljavljati najprej z izmenjavo informacij, s skupno informativno kampanjo ter z ojačitvijo sodelovanja med policijskimi in

občinskimi organi javne varnosti". SSK meni, da je potrebno nadaljevati po poti, ki jo je pionirsko začrtala Brancatijeva uprava, kar je priznal tudi Romoli. "Zaustaviti in zamoriti vse, kar je bilo v prejšnji petletni upravi narejeno na tem področju, bi bilo hudo nazadovanje v vseh družbenih sektorjih". Čezmejno sodelovanje dveh Goric je v obojestransko korist, še piše v komunikaciji. V prvi vrsti gre za privilegirano pot do koriščenja evropskih sredstev iz programskega obdobja 2007-2013. To bi lahko pripomoglo, da bi obe mesti postali vodilna partnerja za čezmejne projekte, po drugi strani bi pritegnili pozornost iz vseh območij, v katerih je mogoče koristiti sredstva za sodelovanje med Italijo in Slovenijo, ki gre od Ljubljane do pokrajini Ferrara in Ravenna. SSK si torej nadeja, da se bodo tako srečanja še naprej vrstila in da bo iz teh izšlo čim več konkretnih iztočnic, "zato da se negativni družbeni trend obrne".

JAMLJE Srečanje najmlajših skavtov iz Gorice in Doberdoba

S skupinskimi igrami so praznovali dan spomina

V soboto, 23. februarja, je bilo v Jamljah zelo pestro. Tam so se namreč srečali doberdobski in goriški volčiči, da bi skupaj obeležili dan spomina, dan, posvečen skavtskima ustanoviteljema, Robertu Baden-Powellu in njegovi ženi Olivii Baden-Powell. Ker je bilo to prvo skupno srečanje vseh volčičev v letošnjem skavtskem letu, so se najprej spoznali. Kmalu so se razdelili v dve skupini in začeli svojo pot po postojankah. Dan je bil v celoti namenjen problematiki vode, zato so bile tudi vse igre povezane s to tematiko. Ena skupina je začela svojo pot pri postojanki, na kateri so morali skozi slamice prenesti čim več vode do konca poti, vendar pot ni bila lah-

ka in volčiči so se pri tej igri kar pošteno spotili. Spoznali so, da je treba z vodo ravnati skrbno in je ne rabiti po nepotrebnem. Medtem je imela druga skupina nalogo, da z vodo pogasi velik požar v džungli. Tudi tokrat naloga ni bila lahka, saj je bila pot skozi džunglo zelo zapletena in nevarna. Volčiči so se

vsekakor izkazali in odlično prestali preizkušnjo. Na

naslednji postojanki so se pomerili v kvizu o vodi. Poznati so morali najrazličnejše podatke o vodi. Pri tem so se marsikaj zanimivega naučili, npr. da je 1% vode, ki priteče iz pipe, porabimo za pitje, da ima le ena šestina ljudi na svetu redno dostop do pitne

vode, da povprečen Američan porabi 578 litrov vode na dan, medtem ko povprečen Afričan je porabi le 47 litrov... Pri zadnji igri so se morali skupaj odpraviti na nevarno pot po morju in varno priti do pris-

tana. Vse igre je spremljalo veliko smeha in zabave. Vse dobre stvari se prekmalo končajo in tako je bilo tudi s sobotnim srečanjem. Volčiči so se poslovlili od ostalih dobre volje in z nasmehom na obrazu, obenem pa so se na srečanju naučili tudi marsikaj novega. SR

CTA Zimski popoldnevi

Ko ponoči oživijo igrače...

Mali obiskovalci Zimskih popoldnevov (Pomeriggi d'inverno), ki jih deveto leto prireja Deželno središče za animirano gledališče, (CTA) iz Gorice, so v letošnjem sporedu doživeli še eno spremembo. Namesto napovedane predstave Scale a vela e orologi a soffio gledališča iz Cesene je v Kulturnem centru Lojze Bratuž v soboto, 16. februarja, pred sicer bolj skromnim številom gledalcev vskočila v program lutkovna igra Pippo Pettrosso, ki je v režiji Roberta Piaggia premierno zažvela pred nekaj leti prav na našem

odru z velikimi izrazitimi Altanovimi lutkami. V soboto, 23. februarja, pa se je, kot je bilo napovedano v programski knjižici, na odru Kulturnega centra, tokrat pred številnimi malimi gledalci, odvijala igra Giocagiacatto (quando i bambini dormono...) gledališča Teatro del Buratto iz Milana. Med učinkovitimi scenski elementi, raznobarnimi škatlami različnih velikosti, osvetljenimi v notranjosti, se je spletala zgodba v pripovedi nevidnega pripovedovalca in z mimično govorico edine vidne igralko na odru. S konicato rdečo čepico na

glavi in z zgornjim delom telesa, odetim v kocko, je posebej navedena nevidnega prijatelja, ki si ga je zamislil fantiček, da bi se ne počutil tako samega. Med dečkovim sladkim spanjem njegove igrače ne počivajo, pač pa se igrajo in uredničujejo svoje sanje, potem ko so čez dan ustregle vsem dečkovim željam. Simpatični pajac z raztegljivimi nogami in rokami se gre vrvohodca, plišasti, že malce oguljeni medvedek poleti z letalcem, punčka, ki je čisto slučajno zašla med dečkove igrače, zapleže v baletnem krilcu. Ob rojstvu sestrice fantička prevzame strah, da ga mamica in očka ne bosta imela več rada. Ta bojazen pa je čisto odveč! Zanju bo vedno njun zlati otrok, igračke pa bodo zmerom njegova last in bodo srečne, ko se bo igral z njimi. Ljubka predstava z nazorno vsebino in jasno sporočilnostjo po-

trka naravnost na otrokovo srce in ublaži njegove neutemeljene bojazni. Poleg tega je vizualno zelo dovršena. V njej se spajajo različne uprizoritvene tehnike, ki so s svojim magičnimi triki nedvomno očarale malo publiko. Po pravih lutkovnega iluzionističnega gledališča so tri igralko v zatemnjenem ozadju z geometričnimi, fluorescentnimi liki opisovale različne figure (kamel, poštarja, storkljo...), ki so dajale vtis, da lebdi v zraku. Spretno nevidne so tudi imenitno vodile in oživljale domiselno izdelane lutke, omenjene tri igrake, v obnašanju katerih so se zrcalili čustva, misli in skrbi njihovega lastnika, malega dečka, v katerem se je lahko prepoznal vsak prisoten otrok, še posebno če je doživel podobne stiske, ko so mu starši povedali, da bo dobil brata ali sestrico. IK

Dan slovenske kulture v Laškem

Zanimiv in posrečen splet glasbe, poezije, gledališča in petja

V Laškem deluje heterogena in ustvarjalna skupina naših rojakov, ki se združujejo v različnih društvih. Dan slovenske kulture je edinstvena priložnost za skupno praznovanje in obeležitev pomembnega slovenskega kulturnega delovanja na tržiškem in ronškem. Letos so pri organizaciji omenjene pobude sodelovali društvi Tržič, ki ima sedež v istoimenskem pristaniškem mestu, in Jadro iz Ronk ter Združenje staršev Slovenske šole v Romljanu, mlada in zagnana organizacija, ki je nastala okoli slovenske šole na Laškem.

Večer, ki je bil na sporedu v soboto, 1. marca, v tržiškem občinskem gledališču, so organizatorji poimenovali Ustvarjalni valovi brez meja. Šlo je za zanimiv splet glasbe, poezije, gledaliških prizorov in pe-

tja. V gosteh je bila Gledališka skupina društva gluhih in naglušnih Severne Primorske, ki je gledalcem predstavila dva zabavna prizorčka, Kip v parku in Naša nora klinika. Smešne situacije nemega gledališča so večkrat spravile publiko v smeh. Umetniško noto je večeru vdahnil recital poezij Lilia-

ki so predstavile Odo radosti v mladih ritmih jazza in soula. Priložnostni govor je na Dnevu slovenske kulture v Tržiču imel Marij Čuk, pesnik in urednik novinarskega oddelka na slovenskem sedežu RAI v Trstu. V svojem posegu je poudaril pomen pesnikov in poezije v našem času. Če-

in težkih trenutkov. Skratka, želijo si življenje, a niso pripravljeni se z njim soočiti. Poezija je po njegovem mnenju pomembna, ker presega vsakdanjik in se sooča s tistimi problematikami, ki se jim človek izogiba. Pesniki so po Čukovem mnenju potrebni, ker govorijo o resnici, ker kažejo pot in ker vidijo vnaprej. Prešeren je v Zdravljici že v 19. stoletju razvil idejo o združenju Evrope, v kateri živijo milorjubni narodi, ki združujejo vrednote narodnosti z internacionalizmom. Pesniki torej odpirajo dvome, a tudi upanje. In zato so še danes tako pomembni.

Na večeru je spregovoril svetnik v goriškem pokrajinskem svetu Fabio Del Bello, ki je podčrtal pomen slovenske skupnosti v Laškem in korake, ki so jih občinske oblasti opravile v smeri vrednotenja slovenske kulture in jezika. Izpostavil je izvajanje zakonov 482/99 in 38/01. Omenil je še pomemben projekt evroregije in pomen gospodarskega sodelovanja med Slovenijo in tržiško ladjedelnico: posebej je podčrtal prihod blejske družbe Seaways v Tržič. Poseben pozdrav in čestitke za kakovostno delovanje je s pismom organizatorjem poslal tudi Janez Povše, predsednik SSO v Gorici.

AC

Foto Bumbaca

ne Vizintin, pesnice iz Ronk, ki sestavlja verze v slovenščini, italijanščini in španščini. Pesnici sta glasbeno kuliso ustvarjali zelo mladi, a zelo nardarjeni pianisti, sestri Francesca in Angelica Minetto. Večer sta sklenila OPZ Romjan pod vodstvom Aljoše Saksida ter MPZ Starši ensemble pod taktirko Silvie Pietrotti. Pred tem so na oder stopile tudi mlade pevke Marta Donnini, Valentina Sivec in Lara Černic,

prav so na prvi pogled danes pesniki nepotrebni, je po Čukovem mnenju resnica nekoliko drugačna. Danes namreč ljudje potrebujejo morje besed, ki včasih pomirjajo in drugič razburjajo, a so same na sebi prazne in brez pomena. Ljudje si danes želijo idealno življenje brez vseh skrbi, brez težav

PIHALNI ORKESTER KRAS, ŠKD KREMENJAK,
KD JEZERO in SKD HRAST

prirejata ob DNEVU SLOVENSKE KULTURE

kulturni večer

"DOBRA VOLJA JE NAJBOLJA"

Večer bo oblikoval splet glasbe, plesa in dramskih točk,
ki ga bodo oblikovali otroci in mladi

v nedeljo, 9. marca, ob 19.30
v župnijski dvorani v Doberdolu

Vabljeni!

Dan slovenske kulture v Doberdolu

"Dobra volja je najbolja!"

Pihalni orkester Kras, ŠKD Kremenjak, KD Jezero in SKD Hrast prirejata v nedeljo, 9. marca, ob 19.30 v župnijski dvorani v Doberdolu ob Dnevu slovenske kulture skupen kulturni večer "Dobra volja je najbolja". Gre že za četrto izvedbo tovrstne skupne obeležitve slovenskega kulturnega praznika, ki je v doberdolski občini postala že prava tradicija. Letošnji kulturni večer je poimenovan po enem izmed najbolj znanih Kekčevih verzov. Šlo bo namreč za splet glasbe, plesa, petja in odskih točk, ki jih bodo domači publikli predstavili otroci in mladi. Kekec je simbol brezskrbnega otroškega zagona in veselja do življenja: nastopajoči bodo z dvema dramskima točkama, predstavili zabaven pogled na manj idilično in bolj "obrekovalno" življenje na vasi in na monotonno življenje modernega človeka. Večer bo seveda potekal prav pod Kekčevim geslom "Dobra volja je najbolja", tako da bo zabavnih trenutkov na pretek za vse in da bodo tudi gledalci lahko ob sklepu začutili Kekčevo dobro voljo. / AC

Koncertna sezona
2007-2008

DUO
SLUGA - CORAZZA

Aleksander Sluga, violončelo
Carlo Corazza, klavir

Na sporedu: Schumann, Schubert, Seghizzi,
Webern in Debussy

Kulturni center Lojze Bratuž
Četrtek, 13. marca 2008, ob 18. uri

Obvestila

V Kulturnem centru Lojze Bratuž je na ogled razstava Moji srčni kraljici Rudija Skočirja vsak dan od pon. do petka, od 17. do 19. ure.

Sovodenska sekcija SSK obvešča somišljenike in prijatelje, da lahko podpišejo listo za deželne volitve tudi v volilnem uradu sovodenske občine.

Knjižnica Damir Feigol in ZIT vabita na predstavitev zbirke poezij Marine Cernetig "Nič nie še umarło", v torek, 11. marca, ob 18. uri v čitalnici Feiglove knjižnice v KB Centru. O zbirki bosta spregovorila Miha Obit in Martina Kafol, Lucia Trusgnach pa bo podala povzetek jubilejnega 50. Trinkovega koledarja.

Prosvetno društvo Štandrež prireja 6-dnevni izlet na Poljsko, od 22. do 27. aprila 2008. Med drugim si bodo izletniki ogledali Krakow in Wadowice, rojstni kraj Janeza Pavla II. Cena potovanja: 345,00 evrov. Na razpolago je le še nekaj mest, zato pohitite z vpisom. Informacije: tel. št. 0481 20678 (Božo) ali 347 9748704 (Vanja).

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško sporoča, da bo v soboto, 8. marca, odpeljal na Trubarjevo domačijo na Dolenjskem prvi avtobus ob 6. uri izpred cerkve v Doberdolu, nato s postanki na Poljanah, v Sovodnjih in v Štandrežu. Drugi avtobus bo odpeljal ob 6. uri iz Škabrijelove ulice v Gorici, nato s postanki pri Pevskem mostu - pri vagi, v Podgori pri športni palači in v Štandrežu pri cerkvi.

Potovanje z Novim glasom v Uzbekistan od 15. do 22. maja 2008. Podrobnejše informacije na upravi NG v Gorici (tel. 0481 533177) in na uredništvu v Trstu (tel. 040 365473) ali e-mail mohorjeva@gmail.com. Program Vam lahko dostavimo tudi po elektronski pošti.

Združenje UNITALSI: začelo se je vpisovanje za romanje v Lurd z letalom (od 15. do 19. julija). Informacije: tel. 0481 21419 (Joana Nanut) ali 0481 882106 (Renata Tomšič). Na razpolago je še nekaj mest.

Prosvetno društvo Rupa-Peč vabi na potovanje v Rusijo (Moskva, Sankt Peterburg) od 21. do 29. avgusta. Zaradi velikega zanimanja bosta šla dva avtobusa, na razpolago je še nekaj mest. Polet z letalom iz Bologne do Sankt Peterburga. Za informacije lvo

Kovic (tel. 0481 882285).

Katoliško tiskovno društvo daje v najem trisobno stanovanje v Kulturnem centru L. Bratuž na Drevoredu 20. septembra 85 v Gorici. Zainteresirani lahko pokličejo v jutranjih urah na tel. 0481 531445. Pisno prošnjo oddajte do 31. marca 2008 na naslov: Katoliško tiskovno društvo, 34170 GORICA / GORIZIA Travnik / Piazza Vittoria 25.

Fundacija Gorica daje v najem trisobno stanovanje z veliko teraso in parkirnim prostorom v zaprtem dvorišču v ulici S. Giovanni 9, Gorica (1. nadstropje). Zainteresirani lahko pokličejo v jutranjih urah na tel. št. (0039) 0481 531445.

Darovi

Za misijonarja Danila Lisjaka: Bruna namesto cvetja na grob drage Vide Obljubek 50,00; N. N. 300,00 evrov.

Za misijonarja Pedra Opeko: N. N. 300,00 evrov.

Za Novi glas: N. N. 50,00 evrov.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje
(od 07.03. do 13.03.2008)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 18.30 do 19.30. Spored:

Petek, 7. marca (v studiu Andrej Baucon): Ob domačem ognjišču: domače viže; zborovski kotiček; iz krščanskega sveta; zanimivosti; humor, obvestila.

Ponedeljek, 10. marca (v studiu Andrej Baucon): Sodobni sound: lahka glasba; živemu se vse zgodi; zanimivosti in obvestila.

Torek, 11. marca (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 12. marca (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: V boj za staro pravdo III. del - Izbor melodij.

Četrtek, 13. marca (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditvev - Glasba iz studia 2.

SD SONČNICA Katarina in Tomaž Erzar

Ljubezen do sebe/tebe

Skupnost družin Sončnica je za tretje predavanje v letu 2008 zopet povabila dr. Tomaža Erzarja in njegovo ženo dr. Katarino K. Erzar. Spregovorila sta o smislu medsebojne povezanosti (moža in žene) in kaj lahko naredimo za bolj iskrene in osrečujoče odnose. Zakonca, on filozof, ona psihologinja, (oba sta zaposlena kot terapevta na Franciškanskem družinskem inštitutu oziroma vodje izobraževalnih programov in programa pomoči družinam, ki se srečujejo s problemi fizičnega, čustvenega in spolnega nasilja), sta pred polno dvorano Doma Franca Močnika nastopila kot izjemno uglasen par. Izjemna podkovanost na področju zakonske in družinske terapije jima je omogočila sproščen nastop brez sicer ali napisanih tekstov. Sicer pa predavanje kot tako ni bilo povsem uglaseno na zastavljeno temo, saj sta zakonca Erzar v nadaljevanju spregovorila izključno o vlogi otrok v zakonu in o tem, kako ti v različnih fazah razvoja vplivajo na odnose med starši, bolj malo pa o odnosu posameznika do samega sebe. Trdila sta, da je vsako obdobje v zakonu pomembno, odločilno, problem je predvsem, kako presegati razkol med samskostjo in življenjem za (z) otroke (i). Življenje v dvoje sta razdelila na štiri obdobja, in sicer na prvo, morda najtežje, ko se starša izčrpavata z negovanjem dojenčka. Ta namreč staršem dan za dnem iziskava vso energijo, posledica tega sta stalna utrujenost in občutek navidezne neizpoljenosti, ki pa je varljiva, saj v bistvu ob tem tudi zakonca v medsebojnem odnosu stalno raseta. Starša imata občutek, da se otroku stalno

prilagajata, v osnovnih potrebah nimata časa drug za drugega, v njihju se aktivira izredna senzitivnost, odpornost in vzdržljivost, zato sta potešena, že če imata tri ure samo zase.

V predšolski fazi začnejo (starši) prepoznavati svet okoli sebe, predvsem otrokovo utrujenost, naveličanost vsega, posledica letih je trma: otrok nas nauči, kje je meja naše vzdržljivosti oziroma, če smo s čim pretiravali. Če namreč kdo prenese določeno situacijo oziroma njene posledice, potem pomeni, da je to še možno, dopustno (v primeru, da so bili otroci doma sami pet ur, se posledice tega pojavijo kasneje).

Puberteta je obdobje, ko imata starša še zadnjo možnost, da (v) stopita v otrokov svet. Otroci gre sicer sam v svet, vendar ga starša pri tem lahko še preprečeta. V tem obdobju je potreben dialog in razdelitev dela: če je eden izmed staršev izčrpan, ni rešitev, pravita strokovnjaka Erzar, da gre sam v toplice, saj bo ob povratku naletel na situacijo, ki jo je pustil ob svojem odhodu. Ta trditve, je po mojem sporna, saj je verjetno malokdo tako naiven, da bo odšel na počitek v toplice s prepričanjem, da se bo medtem doma situacija razrešila sama. Zakonca Erzar sta prepričana, da puberteta sploh ni problematično obdobje, ne samo, "lahko bi bilo" to obdobje celo najbolj zabavno, saj se zdaj spremeni marsikaj (zahteve, pričakovanja, cilji). Starši v času pubertete otrok ponovno odkrijejo sami sebe, svojo zunanost, pojavijo se razna vprašanja, na katera starši znajo odgovoriti, otroci pa ne.

/stran 16
Adrijan Pahor

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE - GORICA
ZVEZA PEVSKIH ZBOROV PRIMORSKE
ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV V ITALIJI
ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - TRST
JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI

PRIMORSKA POJE 2008

Petek, 14. marca, ob 20.30
Štandrež, cerkev Sv. Andreja

Nastopajo:

Mešani pevski zbor Štandrež
Duhovni zbor Anton Martin Slomšek, Zagreb
Cerkveni pevski zbor Sv. Križ, Trst
Mešani pevski zbor Sontius, Nova Gorica
Oktet Castrum, Ajdovščina
Komorni zbor Julius, Trst
Mešani pevski zbor Jacobus Gallus, Trst

Soprireditelj Prosvetno društvo Štandrež

Nedelja, 16. marca, ob 17. uri
Gorica, Kulturni center Lojze Bratuž

Nastopajo:

Moški pevski zbor Dragotin Kette, Ilirska Bistrica
Ženski pevski zbor Prem, Ilirska Bistrica
Mešani pevski zbor Duri, Col
Vokalna skupina Grlica, Vipava
Moški pevski zbor Valentin Vodnik, Dolina
Akademski pevski zbor Univerze na Primorskem, Koper

Soprireditelj Mešani pevski zbor Lojze Bratuž

DRUŠTVO ARS

Vljudno vabi na odprte razstave

ZELENO MODRO

Razstavljal bo slikar **STOJAN RUTAR**, ki ga bo predstavil **Jurij Paljč**

Galerija Ars na Travniku, Gorica
Torek, 18. marca 2008, ob 18. uri

Pogovor / Mario Steffe'

“Mojo pripadnost manjšini so v Italiji težko razumeli”

V nizu pogovorov ob meji smo v drugi polovici februarja na sedežu italijanske skupnosti v Kopru obiskali Maria Steffea, ki je referent za kulturo pri Italijanski uniji, krovni organizaciji italijanske narodne skupnosti v Sloveniji. Steffe' to opravlja funkcijo že nekaj let, pred tem pa je od leta 1993 vodil kulturno delovanje italijanske skupnosti v Kopru. V tem mestu se je leta 1964 Steffe' tudi rodil, odraščal, univerzitetno izobrazbo pa je opravil v Trstu.

Začniva z vprašanjem, ki postaja že ustaljeno. Kaj ti pomeni biti manjšinec ter kako svojo manjšinskost doživljaš danes in kako si jo nekoč?

Svoje manjšinskosti sem se navzemal že od mladih nog. Zrastel sem namreč v popolnoma italijansko govoreči družini. Doma smo pravzaprav govorili istrsko-beneško narečje. Krog mojih sorodnikov, prijateljev in znancev je bil narodnostno izredno homogen. Nato sem počasi začel odkrivati, da pripadam svetu, od katerega je moj mikrokozmos nekoliko različen. Odkritje me je po svoje precej zbegalo, začel sem razumevati, da poleg moje stvarnosti obstajajo še druge, njej vzporedne. Zgodnja soočenja z ostalimi stvarnostmi so bila mestoma tudi konfliktna značaja. Preden sem namreč začel obiskovati osnovno šolo, slovenščine sploh nisem poznal. Moja družina je bila že tedaj ena redkih, ki so bile narodnostno popolnoma italijanske. V mešanem zakonu se otrok po navadi nauči obeh jezikov in kulturnih izročil, te priložnosti pa osebno tedaj nisem imel.

Je to dejstvo predstavljalo prednost ali zapostavljenost? Teško bi se opredelil glede tega. Če gledam z vidika svojega vključevanja v tedanjo družbo, to prav gotovo ni bila prednost. Večinskega jezika sem se začel učiti v šoli, slišal sem ga na cesti. Pot, ki sem jo prehodil v tej smeri, je bila vsekakor zelo zanimiva, večkrat pa je bila tudi mučna in težavna. Na splošno pa lahko rečem, da je bilo moje odraščanje v popolnoma italijanski stvarnosti, ki me je močno zaznamovala in jo še danes zelo cenim, prav gotovo pozitivno. O kakšni manjšini ali narodni skupnosti v otroških letih še nisem imel pojma, živel sem enostavno v svojem mikrokozmosu, ki je bil različen od stvarnosti, ki me je obdajala. Ta mali mikrokozmos seveda obstaja še danes, čeprav ga vrednotim popolnoma drugače. Postal je ena od toliko obstoječih stvarnosti. V otroških letih pa je to bil moj mali svet, v katerem sem se vedno znašel.

Učenje slovenskega jezika je bilo torej dolgotrajno in postopno.

Res, lahko pa rečem, da je bilo mestoma tudi travmatično. V začetku sem se namreč s svojim slabim znanjem slovenščine le težko znašel med tistimi, ki moje materinščine niso poznali. Ščasoma sem se s svojo večjezičnostjo naučil živeti, spoznal sem njeno koristnost, pa tudi njeno nujnost. Jezikovno znanje je treba vedno izpopolnjevati, zato lahko rečem, da se še danes učim. Brez znanja drugih jezikov se namreč v večjezični stvarnosti ne morem dobro znajti. Stvarnost pa se seveda stalno spreminja.

Misliš tu predvsem na osebno rast ali na spremembe, ki so se zgodile v okolju?

Brez dvoma se je okolje zelo spremenilo. Različna je demografska struktura, življenjski standard je drugačen kot nekoč, veliko je novih družbenih vzorcev. V mojem otrostvu in mladosti je bila v prostoru, v katerem sem živel, demokracija šele v povojih, imeli smo enopartijski sistem, dovoljena je bila samo ena ideologija, ki so jo mladim začeli privzgjajati že zelo zgodaj. V Jugoslaviji je bil sicer vedno govor o več narodih in narodnostih, saj je prav na tem konceptu temeljila njena državna ureditev. Za zaščito manjšin je bilo dobro poskrbljeno, vsa zakonska določila, ki jih poznamo danes, so namreč nastala tedaj. Največje spremembe pa so se zgodile prav v zadnjih letih oziroma mesecih, začel sem z vstopom Slovenije v EU in odpravo mejnega nadzora z uvedbo Schengena.

Ker ravno govoriš o meji, bi te vprašal, kako si jo doživljal. Meja je bila ena od prvih stvarnosti, ki sem jih začel dojemati v otrostvu. Dejansko je bila tedaj manj propustna kot danes. Kmalu sem začel imeti čuden občutek, in sicer, da govorim italijansko, a sem zunaj svoje matične države. Tedaj se mi je zdelo nenavadno, da en del naše družine živi v Kopru, sorodniki pa drugje. Po vojni je namreč večina družinskih članov odšla za eksodusom, nov dom so si ustvarili v Avstraliji, Kanadi, Združenih državah Amerike, Argentini, veliko pa jih je odšlo le za mejo v Italijo. Le moj ded se je odločil, da ne bo odšel, ne toliko zaradi kakega ideološkega prepričanja, temveč zaradi močne navezanosti na rodno zemljo.

Mejo ste verjetno redno prehajali.

Veliko smo hodili na obisk k sorodnikom v Italijo, večkrat so sorodniki prihajali k nam na obisk. V njih pa je bilo zaznati neko nelagodje. Tisti, ki so se v povojnem času preselili drugam, so se vračali z domotražjem. V meni se je začel porajati občutek, da sem pravzaprav privilegiranelec, saj lahko v polnem živim svojo stvarnost. Kmalu pa sem predvsem s kulturnega in jezikovnega vidika začel pogrešati neko trdnejšo oporo. Matična država mi je tedaj pomenila predvsem nekakšno jezikovno, kulturno, literarno in umetniško zaledje.

V neposreden stik z matico pa sem stopil tedaj, ko sem se odločil za univerzitetni študij na bolonjski univerzi. Študijska izkušnja pa je bila kratkotrajna, saj sem moral zaradi zapletov pri izplačevanju stipendije Bologno kmalu zapustiti in se vrniti bližje domu. Študij sem tako sklenil v Trstu, kamor sem se vsak dan vozil iz Kopra.

Kakšen je bil za pripadnika

italijanske narodne skupnosti v Jugoslaviji prvi stik s stvarnostjo v Bologni?

Bil je naravnost fascinanten. Na prelomu sedemdesetih in osemdesetih let je bilo na zahodu zaznati izrazit razcvet alternativne kulture. Bologna je bila tedaj eno od njenih žarišč. Čeprav sem tam preživel le kratek čas,

Skupino 88.

Podobno vrenje je bilo tedaj moč zaznati tudi v Ljubljani, pri nas na obali pa tedaj podobnih izživov še nismo poznali. V Jugoslaviji so bili seveda to časi, ko so te popisali, če si šel poslušat kak rock koncert. Še preden si lahko odšel študirat na univerzo, si moral odslužiti vojaški rok.

Pisalo se je leto 1982, ko so me poslali na Kosovo, točnejše v Prištino. Ko sem odslužil vojaški rok in se odpravil v Bologno, so se mi na stežaj odprla vrata sveta.

Kako so znanci v Bologni dojemali tvojo pripadnost italijanski skupnosti v Jugoslaviji?

V Bologni, pa tudi v Trstu, sem zaznal veliko nepoznavanja o naši stvarnosti. Trditev najverjetneje ne velja za potomce ezulov, veliko ljudi pa o obstoju italijanske narodne skupnosti v Istri nima pojma. Med tistimi, ki je ne poznajo, je tudi nekaj imenitnih ljudi, denimo univerzitetnih profesorjev. Moja pripadnost italijanski skupnosti v Jugoslaviji so težko razumeli, nekateri je celo niso, tretji pa so jo razumevali po svoje. Veliko ljudi je bilo namreč prepričanih, da smo komunisti, saj smo ostali onstran meje. Po mnenju teh so dobri Italijani po vojni odšli.

Tudi v osrednji Sloveniji je o Slovencih izven njenih poli-

tičnih meja še premalo vedena.

To sem opazil tudi osebno, in sicer tedaj, ko sem v ljubljanskih krogih spregovoril o figuri tržaškega pisatelja Vladimirja Bartola. Mnogi enostavno ne morejo dojeti, da se njihov jezik govori tudi izven političnih meja njihove države in da so lahko kulturni modeli njegovih govorcev za mejo precej različni od tistih v matici.

Tvoje ime med Slovenci v Italiji ni novo, saj si sodeloval pri dveh pomembnih projektih, ki sta manjšini zblížala tudi na kulturnem področju (Umetniki dveh manjšin in Pesniki dveh manjšin).

Tako je. Manjšinske institucije tostran in onstran meje so v nekem trenutku uvidele, da je nastopil čas odprtega sodelovanja med obema manjšinama. Posamezni kulturni delavci so med seboj sodelovali že prej, projekti sodelovanja, ki so nastali pod evropsko streho, pa so temu sodelovanju dali novega zagona. Osebno je bila zame izkušnja zelo zanimiva, spoznal sem organiziranost slovenske manjšine v Italiji in posameznike, ki krojijo njeno družbeno življenje. Stik s sorodno, a v marsičem zelo različno stvarnostjo, mi je pomenil zelo veliko obogatitev. Razvoj obeh skupnosti je bil v preteklosti popolnoma različen, danes pa ju družijo veliko skupnih interesov, v prvi vrsti ta, da pokazeta drugim, česa sta zmožni na kulturnem področju.

Nam lahko malce obširneje spregovoriš o projektih, pri katerih si sodeloval?

Koordiniral sem projekta Umetniki dveh manjšin in Pesniki dveh manjšin. Trenutno sodelujem pri tretjem projektu, Turizem dveh manjšin, sicer ne kot koordinator, temveč kot urednik posebne brošure. Projekta, ki smo ju izpeljali skupno, sta zelo lepo uspela. Njun cilj je bil ta, da vpeljeta neko sodelovanje med posamezniki. V prvem projektu smo pripravili potujočo razstavo likovnih izdelkov, s pesniki obeh manjšin pa smo izdali obsežno antolo-

gijo, ki je k sodelovanju privabila veliko literarnih strokovnjakov z našega področja, denimo, prevajalcev ali literarnih kritikov. Najpomembnejše pri teh projektih je bilo dejstvo, da so umetniki oz. pesniki stopili v medsebojni stik, saj se po večini niso poznali.

Kako sta pobudi odmevali v večinskem prostoru?

Reči moram, da smo bili nad medijskim odmevom zelo presenečeni. Hranimo namreč cel kup člankov, ki so izšli v dnevnem časopisju in revijah. Ko je bila potujoča razstava na ogled v Rimu, je o njej poročala celo La Repubblica.

Za konec še vprašanje glede prihodnosti. Kaj se je začelo po tvojem mnenju počasi spreminjati z odpravo nadzora na mejah?

V slovenski in italijanski javnosti je prav gotovo mogoče zaslediti nekaj več poslušala za sodredno stvarnost, veliko miselnih zaprek pa seveda vztraja dalje. V Sloveniji smo lahko v zadnjem času pričali nekaterim dogodkom, ki govoré o zaprtosti, skorajda strahu do tujega. Ta meja, ki nas je ločevala, je bila sicer močna ovira, marsikomu pa je dajala občutek varnosti, štutila ga je pred tujim. Slovenska stvarnost je številčno manjša, zato je mogoče določene stvari razumeti, osebno pa se z njimi seveda ne morem strinjati.

Italijanska stvarnost pa ima spet neko svojo specifiko, in sicer to, da je manj dovzetna za druge kulture. Še danes so v Trstu ljudje, ki vztrajajo na starih kalupih, ko pravijo, da grede v "Jugo" ali kaj podobnega. Veliko pa je danes mladih, še posebno tistih z nekoliko višjo izobrazbo, ki se čutijo Evropejce. V njih ni kakega prekomernega strahu pred različnostjo, nasprotno. Približevanje drugim stvarnostim jim pomeni izziv. Nove razmere ponujajo veliko več možnosti. Mnogo Italijanov iz Istre študira v Trstu, v zadnjih letih pa prihaja v Koper vedno več slovenskih študentov iz Italije.

Primož Sturman

Foto ZP

me je stvarnost močno zaznamovala. Zame je bil to tedaj pravi kulturni šok. Okolje je bilo popolnoma različno od tistega, ki sem ga bil navajen, ideje so svobodnejše krožile. Prva demokratska iniciativa se je v okviru italijanske narodne skupnosti v tedanji Jugoslaviji namreč zgodila precej kasneje, in sicer s

Slovanski most / Cankarjev dom, Ljubljana, od 28. februarja do 8. maja

Osrednji literarni dogodek evropskega leta medkulturnega dialoga v Sloveniji

Slovar slovenskega knjižnega jezika kot enega od pomembnih besede most navaja tudi tega: kar povzroča sodelovanje med različnimi stranema: graditi most do bližnjega; najti most med narodoma. Organizatorjem projekta Slovanski most – to so Cankarjev dom, Forum slovenskih kultur in KUD Apokalipsa – gre verjeti, da so pri snovanju zasledovali prav to, ko so določali vsebino osrednjega literarnega dogodka v Cankarjevem domu, umeščene v čas predsedovanja Slovenije Evropski uniji in v leto medkulturnega dialoga.

Na festival so povabili izbrane literate vseh slovanskih narodov, torej tudi iz držav, ki niso članice EU. Na ta način se vzpostavlja plodno sodelovanje med slovanskimi kulturami v EU, pa tudi s slovanskimi kulturami zunaj EU. Ker je Slovenija "slovanska članica EU", se organizatorji nekako počutijo dolžne, da v EU delujejo kot most in kulturni ambasador ter vzdržujemo žive stike. Festival Slovanski most naj bi omogočil, da se javnost in najmlajše generacije v EU na sodoben in inovativen način seznanjajo z dragocenimi vplivi, ki so stoletja bogatili evropsko kulturno zakladnico, in še posebej z najnovejšim literarnim snovanjem v slovanskih deželah. Po drugi strani se z

evropsko kulturno ustvarjalnostjo prek istega "mosta" seznanjajo tudi vse tiste slovanske države, ki so ostale zunaj EU.

Za selektorja so organizatorji določili Iztoka Osojnika, večletnega direktorja festivala Vilenica, sicer pa pesnika in prevajalca. Na predstavitvi je poudaril, da si želi, da bi bile sodobne slovanske literature z letošnjim pomladanskim festivalom čim bolj celovito predstavljene. Pri izbiri avtorjev se je omejil na prozaike in zasledoval načelo, da je na festival povabil približno enako število pisateljev in pisateljic;

Iztok Osojnik:
»Gre za slovensko v smislu kulture, ne v smislu političnega programa. Slovanske literature so bogastvo, ki je pomembno vplivalo na razvoj "zgodbe sveta"«.

Povabljeni avtorji so: Mihajlo Pantić in Gordana Čirjanić iz Srbije (predstavila sta se zadnji čet-

tek v februarju), Ognjen Spahić iz Črne gore, Fadila Nura Haver iz Bosne in Hercegovine, Vladimir Sorokin iz Rusije, Kica Kolbe in Vlada Urošević iz Makedonije, Vladimir Zarev iz Bolgarije, Volga Ipatova iz Belorusije, Ewa Schil-

ling iz Poljske, Etela Farkaševa in Dušan Dušek iz Slovaške, Pavel Brycz in Radka Denemarkova iz Češke, Daša Drndić in Milorad Stojčević iz Hrvaške, Oksana Zabužko iz Ukrajine ter Lužiški Srb Jurij Koch.

Na desetih literarno-pogovornih večerih, praviloma ob četrtkih v prenovljenem Klubu Cankarjevega doma, bodo predstavili svoje ustvarjanje; organizatorji so poskrbeli za nove prevode kratkih zgodb ali odlomkov iz obširnejših literarnih besedil, ki jih bodo brali slovenski dramski umetniki. Ob petkih se bo dogajanje preselilo na grad Jablje blizu Mengša (tu ima prostora Forum slovanskih kultur), kjer se bodo odvijali pogovori na temo Slovanske kulture in njihov pomen oziroma prispevek k Evropski civilizaciji.

Pohvale vredno je, da niti pogovori niti literarni večeri ne bodo potekali v "univerzalni" angleščini, temveč v slovanskih jezikih. Medijski pokrovitelj Slovanskega mosta je III. program Radia Slovenija – program Ars, ki bo posnel vsa literarna srečanja, Cankarjev dom pa obljublja zgoščenko desetih literarno-pogovornih večerov.

Dušan Rogelj

Kratke

Na Goriškem se predstavlja Prešernov nagradjenec Licul

V paviljonu Hitovega poslovnega centra v Novi Gorici so v četrtek, 28. februarja, ob 20. uri odprli razstavo izbranih del priznanega grafičnega oblikovalca Miljenka Licula. Z oblikovalcem, ki je v začetku meseca prejel Prešernovo nagrado za življenjsko delo, si je slovensko grafično oblikovanje utrdilo mednarodno veljavo, je ob razstavi zapisala Nelida Nemec. Postavitve, ki bo na Goriškem na ogled do 30. aprila, je uvod v enajsto sezono likovnih dogodkov Hitovega paviljona, povzema pa življenjsko delo priznanega slovenskega oblikovalca Licula, so sporočili iz Hita. Liculov obsežni oblikovalski opus sporoča, da je današnji svet ob vsej tehnologiji - ali pa prav zaradi nje - prostor, v katerem se je potrebno z vsemi naporu posvetiti tudi najbolj banalnim vsebinam. Bistvo oblikovanja vidi tudi v ustvarjanju nove vizualne vrednosti, ki nastane s prepletanjem že znanih vrednosti, risb, črk, barv in odnosov, meni likovna kritičarka Nemčeva, ki je avtorja in njegovo delo predstavila na odprtju razstave. Leta 1946 rojeni Licul je eden najbolj prepoznavnih slovenskih grafičnih oblikovalcev vse od osemdesetih let prejšnjega stoletja do danes in del generacije oblikovalcev, ki je analogno govorico uspešno prelevila v digitalno, so med drugim zapisali v obrazložitvi letošnje Prešernove nagrade. Že pred tem je Licul, ki se lahko pohvali z mnogimi razstavami doma in v tujini, prejel nagrado Prešernovega sklada za dosežke na področju grafičnega oblikovanja (1985) in Plečnikovo nagrado (1987). V svoji karieri je Licul, ki danes dela kot kreativni direktor studia Diptih, ustvaril številne celostne grafične podobe, znake in simbole ter druga orodja vizualnih komunikacij. Je soavtor podobe prvih slovenskih bankovcev in tolaških kovancev, avtor prvega slovenskega potnega lista, osebne in zdravstvene izkaznice ter soavtor nacionalnih strani slovenskih evro kovancev. / STA

Zbornik o prezrtem dramatik Ivanu Mraku

Slovenski gledališki muzej je kot 83. številko Dokumentov izdal zbornik o slovenskem dramatik Ivanu Mraku (1906-1986). V njem so objavljeni prispevki s predlanskega simpozija o tem svojevrstnem in prezrtem avtorju ter še nekateri drugi teksti o njegovem delu, med drugim tudi Mrakova razmišljanja o tragediji.

Prispevki s simpozija, ki ga je Slovenski gledališki muzej pripravil septembra 2006 v sodelovanju z oddelkom za primerjalno književnost in literarno teorijo Filozofske fakultete v Ljubljani ter centrom za teatrologijo in filmologijo AGRFT, so objavljeni v prvem delu zbornika. O Mraku in njegovih himničnih tragedijah so razmišljali Denis Poniž, Janez Vrečko, Mojca Kreft, Ivo Svetina, Katja Mihurko Poniž, Peter

Kovačič Peršin, Tatjana Rojc, Tanja Tolar, Vladimir Gajšek, Janko Kos in Karel Brišnik. Drugi del knjige med drugim govori o Mrakovem občudovanju Heinricha von Kleista, prinaša pa tudi dva ponatisa Mrakovega razmišljanja o tragediji, pogovor z dolgoletnim Mrakovim sopotnikom Krištofom Zupetom in diplomsko nalogo režiserja Diega de Bree o Mrakovi igri Obločnica, ki se rojeva. Veliko doku-

mentarnega gradiva, objavljenega v knjigi, sta posodila Zupet in igralec Karel Brišnik. Simpozij je, kot je na nedavni predstavitvi knjige dejal direktor muzeja Ivo Svetina, pokazal, da je Mrak tudi dvajset let po smrti avtor, ki ni utonil v pozabo, kljub temu da njegovih del v gledališču ne igrajo. Na simpoziju se je po njegovih besedah izkazalo tudi, da je ta samohodec in "obstranec" slovenske dramatike ostal več kot samo zvest svoji predstavi o svetu. O tem pričajo tudi njegove igre, ki se tičejo časa okupacije in narodnoosvobodilnega boja, kar je "še posebej dragoceno danes, ko nenadoma ne vemo več, kdo smo bili in na kateri strani smo bili", je dejal Svetina. Prispevki v zborniku po njegovi oceni kažejo, da je Mrak še vedno živ in provokativen avtor, ki vzbuja vrsto vprašanj in razmislekov, ter da bi bilo upravičeno, da bi na gledaliških deskah vendarle uzrli kakšno njegovo delo. Po mnenju akademika Janka Kosa pa se bodo vrata za Mraka odprla, ko se bo slovensko gledališče izvil iz "meščansko-liberalne faze". Z razpravami, esejmi, razmišljanji in memoarnim gradivom o Mrakovi dramatik je vzidan še en kamenček v nedokončan mozaik predstavitve njegovega celotnega opusa, je prepričana Mojca Kreft, ki je zbornik uredila skupaj s Svetino. Čeprav ga še vedno imenujemo obstranca, samohodca, obstaja velika verjetnost, da se bo, ko bodo njegova dela popisana in znanstveno ovrednotena, izkazalo, da je bil vpet v umetnost in kulturo življenja celotnega 20. stoletja, je dejala. / STA

V Bruslju razstava slovenske umetnosti po 2. svetovni vojni

Kot poroča STA, so v bruseljski mestni hiši odprli razstavo, na kateri Nova ljubljanska banka (NLB) ob predsedovanju Slovenije Svetu EU predstavlja izsek svoje zbirke umetniških del, nastalih po drugi svetovni vojni. NLB je razstavo odprla skupaj s slovenskim veleposlaništvom v Bruslju in v sodelovanju z mestom Bruselj. Pri NLB je za umetniško zbirko zadolžen profesor Stane Bernik, ki je tudi postavil razstavo. Gre za dela slovenskih umetnikov po letu 1945, ki jih NLB v svoji zbirki načrtno zbira in predstavlja javnosti doma ter v tujini. Kustos Bernik je ob tej priložnosti izbral okoli 50 likovnih del, med drugimi so prisotni umetniki Andrej Jemec, Tone Kralj, Gabrijel Stupica in Metka Krašovec. Besedilo razstavnega kataloga je napisal Milček Komelj. Odprtje razstave je s klavirskim recitalom pospremil slovenski pianist Petar Milič. Razstavo so odprli kustosinja ljubljanske narodne galerije Mateja Krapež, bruseljski župan Freddy Thielemans in slovenski veleposlanik v Belgiji Borut Trekman. Razstava bo na ogled do 18. maja.

Gorica / Odprtje likovne razstave v Kulturnem centru Lojze Bratuž
Srčna kraljica, usodna ženska
Rudija Skočirja

Na lepo obiskani praznični slovesnosti v soboto, 1. marca, so v galerijskih prostorih Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici odprli razstavo enega najbolj prepoznavnih primorskih in slovenskih likovnih umetnikov, Rudija Skočirja. Po glasbenem uvodu klarinetista Sandija Vrabca in pozdravu predsednice kulturnega hrama Franke Žgavec je o umetniku in njegovih delih spregovoril Jurij Paljk. V rokah je držal debelo knjigo, izbor slovenskih pravljic, ki je pred leti izšel pri Novi reviji. To je ena izmed več kot 50 knjig (med temi je tudi zbirka na odprtju prisotne beneške pesnice Marine Cernetig), ki jih opremljajo in bogatijo Skočirjeve ilustracije, je povedal Paljk.

Umetnik pripoveduje vedno iste zgodbe, "obseden" je z likom ženske. Ta je rojenica in sojenica, priključena iz ljudskega izročila, usodna ženska, brezčasni arhetip dobrega in lepega, žena, sopotnica, ljubica in mati, kraljica srca in umetnosti, nežna in skrivnostna muza, vir in navdih. Umetniku, ki se je rodil leta 1951 na Kamnem pri Kobaridu, kot samostojni kulturni ustvarjalec pa živi in dela v Žirih nad Logatcem, se še kako pozna, da se je formiral na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani in še posebno pri velikih mojstrih na specialki, pri profesorjih Planincu, Berniku in Mešku, ki so utrdili slovensko sodobno umetno-

st in ji odprli pot v svet. Slikarsko in risarsko znanje je nadgradil z lastno likovno govorico ter se tako povzpел na sam vrh sodobne muze, vir in navdih. Umetniku, ki se je rodil leta 1951 na Kamnem pri Kobaridu, kot samostojni kulturni ustvarjalec pa živi in dela v Žirih nad Logatcem, se še kako pozna, da se je formiral na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani in še posebno pri velikih mojstrih na specialki, pri profesorjih Planincu, Berniku in Mešku, ki so utrdili slovensko sodobno umetno-

likim likovnim poljem, ki jih kompozicijsko odlično obvlada, saj ima izjemno občutek za harmonijo, pa tudi diptihom in triptihom, ki spominjajo na krščanske oltarne poslikave. Skočir je zavezan samoti, knjigam in poeziji, je še povedal Paljk. Poleg vsega drugega je eden tihih tkalcev vezi med italijanskim in slovenskim svetom; tudi tako na svoj način podarja, da lepota ne pozna meja. Kdor ga pozna, ve, da je "lepa oseba". Na razstavi, ki jo je KC Bratuž priredil v sodelovanju z Društvom

beneških umetnikov iz Špetra, društvom Ivan Trinko iz Čedad, s SSG iz Trsta in s Pilonovo galerijo iz Ajdovščine, je na ogled več kot 50 del v tehniki akril, kolaž na platnu; na voljo je tudi katalog, ki so ga izdali prireditelji. Praznika ob goriškem odprtju sta se udeležila tudi generalni konzul RS v Trstu Jože Šušmelj in konzulka Tanja Mljač, razstavljena dela in dejavnost Kulturnega centra pa je na koncu pohvalil tudi pokrajinski odbornik Maurizio Di Matteo.

DD

Pozna dela na Ajdovskem v fotografiji Primoža Breclja
Svetozar Križaj

V Pilonovi galeriji v Ajdovščini so, ob trideseti obletnici postavitve stalne zbirke, posvetili razstavo arhitektu, ki je med leti 1972 in 1978 prenovil njene prostore. Svetozar Križaj se je lotil obsežnega in zahtevnega projekta združitve dveh stavb, v katerih domuje galerija. Uspešno ju je povezal v enoten prostor, kar mu je leta 1976 prineslo tudi Plečnikovo nagrado. Arhitekt je hiši bodisi prostorsko poenotil kot idejno razdelil.

V zgornjem delu je stalna zbirka z umetniškimi deli iz zapuščine slikarja in fotografa Vena Piona, ki jih je sin po očetovi smrti zapustil mestu Ajdovščina. V spodnji galeriji, urejeni v modernističnem duhu, v nasprotju z gornjo, bolj klasično, je prostor namenjen začasnim razstavam. Prenovo galerije je Križaj končal v devetdesetih

letih z deli na podstrešju, kjer si je zamislil postavitev Pilonovih fotografij, kar je bilo po njegovi smrti tudi uresničeno. Na sedanji razstavi so s fotografijami Primoža Breclja, arhitektovmi skicami, načrti in dokumenti predstavili Križajevo pozno delovanje, v osemdesetih in devetdesetih letih, v domači Ajdovščini. V tem obdobju je v mestu postavil spomenik prvi slovenski vladi, z

manjšimi posegi v prostor je sodeloval pri prenovi cerkve sv. Martina v Žapužah, sv. Antona ob izviru Hublja, prispeval je zunanjo ureditev župne cerkve

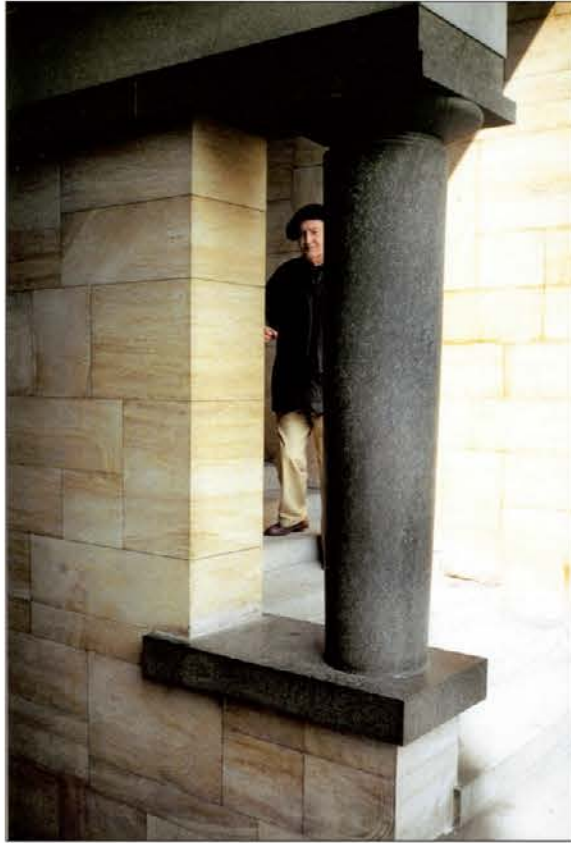
sv. Jurija v Šturjah in načrt za porušeno kapelico, ravno tako v Šturjah. Arhitekt, ki prihaja iz Plečnikove šole, je znal z izbranimi detajli oplemeniti prostor, mu dodati svojo osebno noto in obenem ohraniti prvotnega duha ambienta. Njegovi posegi kažejo veliko ljubezni in spoštovanja do preteklosti, a s pogledom vedno usmerjenim v sodobne rešitve. Večkrat se je srečeval s prenovami kulturne dediščine, ukvarjal pa se je z najrazličnejšimi arhitekturnimi projekti doma in v tujini, loteval se je adaptacij, urbanističnih posegov in novih gradenj. Na Vipavskem je deloval že v šestdesetih letih. Zgradil je bloke v Vipavi in kopalnice v Ajdovščini. Delal je tudi v Ljubljani, med drugim je prenovil Rotovž in nekaj let za tem še bistro

hotela Slon, med tem se je izpopolnjeval v Parizu kot študent francoske vlade. Že v času študija je bil zelo aktiven, poleg arhitekture se je posvečal tudi grafičnemu oblikovanju. S skupino Bunker ali "kolektiv B" je bistveno posegal v industrijsko oblikovanje v petdesetih in zgodnjih šestdesetih letih na Slovenskem. V vsem svojem delovanju se je Svetozar Križaj povezoval z ustvarjalci na drugih področjih, veliko je sodeloval z likovnimi umetniki in ni ostal strogo vezan na arhitekturo. Njegova arhitekturna praksa pa je tudi in predvsem zaznamovana s posebnim odnosom do kulturne zgodovine. V vsakem posegu je ohranjal živo misel na bogato dediščino preteklosti, ki mu je bila navdih za sodobnost. Ravno pred smrtjo leta 1996 se je lotil projekta za Alejo za služnih mož na Ajdovskem, a mu ga ni uspelo uresničiti.

Katarina Brešan

Foto DPD

Kratke

Občinska uprava se je obvezala, da bo uresničila načrtovana dela

Pred začetkom razprave o občinskem proračunu za letošnje leto svetnik SSK Igor Švab izraža zadovoljstvo ob obezvi, ki jo je izrekel odbornik za javna dela Bandelli, da se popravila na katinarski šoli Frana Milčinskega pospešeno nadaljujejo, tako da naj bi se zaključila pred začetkom novega šolskega leta, kot tudi, da se bodo dokončala dela na grezničnem omrežju na Opčinah in da bo končno prišlo do uresničitve parkirišča na Kontovelu. Gre namreč za načrt, ki sega še v Illyjevo upravo, ko je bil vrinjen v proračun in ki je bil od začetka povezan z novo poljsko potjo med hišami do vinogradov. V dogovoru s takratnim svetnikom Močnikom in kontovelsko srenjo je bil izdelan okvirni načrt, ki ga je takratna uprava osvojila. Ker do tega projekta desnosredinska uprava, ki je nasledila Illyjevo, ni kazala velikega posluha, je svetnik Močnik vsako leto, od 2001 do 2006, stalno predstavljal popravke k bilanci, ki pa so doživljali različne usode, od zavrnitve do sprejetja, kot priporočilo ali obljube župana samega. Po sedmih letih se bo končno uresničilo delo, ki je bilo naravno in potrebno.

Izšla Mladika št. 1

Sredi februarja je zagledala luč prva številka tržaškega mesečnika Mladika z letnico 2008. Namesto tradicionalnega uvodnika na prvi strani lahko preberemo razmišljanje Saše Martelanca o domovini. O nedavnem obisku predsednika Napolitana v Sloveniji je govor v posebnem komentarju na drugi strani. V reviji se nato objavlja novela Nade Rink Arh Jesen življenja, ki je bila priporočena na lanskem literarnem natečaju revije Mladika. Peter Merku' je avtor novega pripovednega niza v nadaljevanjih o svojem življenju v Nemčiji. Nadaljuje se objava romana v nadaljevanjih Čarodejke, ki ga piše M. Žitnik. Sledi intervju z Bojanom Pavletičem, avtorjem knjige Devet velikih jokov, ki je konec lanskega leta izšla pri Mladiki. V našo polpreteklo zgodovino sega tudi prispevek Lide Turk o Rudolfu Vidrihu. O nedavnih predsedniških volitvah v Sloveniji in o njenih kandidatih iz Ljubljane piše Angelos Baš.

Primož Sturman je avtor nove rubrike z dvojezičnim naslovom Onstran bistrice Soče – Di ca dal limpi Lusinc, ki bo posvečena spoznavanju furlanske stvarnosti v naši deželi.

Na zadnjih straneh revije dobimo še poročilo o delovanju Slovenskega zamjskega numizmatičnega društva Janeza Vajkarda Valvasorja, z novicami bogato Anteno, ocene knjig in Novice Knjižnice Dušana Černeta.

V Mladiki je tudi mladinska priloga Rast, ki jo bosta letos urejala Jernej Šček in Vida Forčič ob sodelovanju Andreja Černica. Uvodnemu razmišljanju o novem letu sledi nekaj pustnih intervjujev, članek o karateju, prispevek o sanjskem svetu manekenk (ki ni niti tako sanjski), govor pa je še o Prešernovi proslavi, o slovenski rock skupini Šank Rock in zadnjem filmu Woodya Allena Cassandra's dream.

Pozabljena polovica

V Peterlinovi dvorani bo v ponedeljek, 10. marca, torej kmalu po Dnevu žena, zanimiva okrogla miza o slovenski ženski ustvarjalnosti v 19. in 20. stoletju. Društvo slovenskih izobražencev in Knjižnica Dušana Černeta prirejata namreč okroglo mizo o luksuzno vezani in izborni opremljeni knjigi na 600 straneh Pozabljena polovica. Nedavno jo je izdala Založba Tuma v Ljubljani v sodelovanju s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti.

O knjigi bodo spregovorile nekatere članice njenega uredniškega odbora, in sicer pobudnica, zaslužna profesorica Pravne fakultete v Ljubljani dr. Alenka Šelih, publicistka Alenka Puhar in profesorica na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani, Tržačanka dr. Marta Verginella. Prisoten bo tudi glavni urednik Založbe Tuma Goran Č. Potočnik.

Biografije 129 žensk, ki so se vse rodile pred letom 1920 in so danes že pokojne, je napisalo 57 avtoric in avtorjev, ki so segli na področja književnosti, glasbe, plesa, likovne umetnosti, gledališča in filma, šolstva, družboslovja, politike, zdravstva, prava, naravoslovja, tehnike, humanistike, verskega življenja, športa, turizma in mecenstva. Gre za izredno pomembne soustvarjalke slovenske biti, ki pa so velikokrat malo znane. Knjiga tudi objuja in vzpostavlja slovenski "ženski spomin" ter opozarja na razmere in duha časa v zadnjih dveh stoletjih na Slovenskem, ne glede na državne meje.

ROJAN Marijin dom

Praznik ob dnevu slovenske kulture

Besede Prešerna in slovenskih pesnikov, katerih letos proslavljamo okrogle obletnice, so v tem mesecu oplenitile prireditve v domala vseh kulturnih društvih tržaške pokrajine in tako je bilo tudi v Rojanu, kjer je vsakoletni praznik slovenske kulture zaživel z

zdrženimi močmi rojanskih društev in ustanov. Rojanski Marijin dom, KŠD Rojanski Krpan in Glasbena matica so proslavili slovensko ustvarjalnost z recitacijami, igranjem in s petjem mladim. Slavnostni govor je imela prof. Marija Pirjevec; osredotočila se

je na like treh Slovencev, ki so s svojimi dosežki pustili vidno sled in so bili globlje povezani z našim mestom. Utemeljitelj slovenskega jezika Primož Trubar (500-letnica rojstva) dolguje veliko razsvetljenemu tržaškemu škofu Bonomu, ki je spoštoval in gojil slovenski jezik, Oton Župančič (130-letnica rojstva) je postal spomenik tržaškim in primorskim delavcem, Ivan Cankar (90-letnica smrti), ki je razkrival bedo svojega naroda, da bi ga prebudil in spodbudil, je predaval v Trstu, kjer je skušal obuditi samozavest tukajšnjih

OPČINE Finžgarjev dom

Večer slovenske pesmi in besede

Po mesecu intenzivnega obeleževanja dneva slovenske kulture je Društvo Finžgarjev dom na Opčinah skupaj s cerkvenim pevskim zborom sv. Jernej po tradiciji sklenilo vrsto praznovanj z vsakoletnim Večerom slovenske pesmi in besede. Režiserka prireditve Lučka Susič je v skladu z naslovom izbrala dve tematski smernici, Otona Župančiča za besedo, Brede Šček pa za glasbo.

Mali recitatorji otroške igralske skupine Tamara Petaros (Maja, Zala in Jakob Bole, Tina Busan, Martina Ferluga, Boštjan, Mojca in Urška Petaros, Niko Trento, Veronika Škerlavaj, Dafne Vecchiet in Ksenija Vremec) so pripravili pod mentorstvom Matejke Mayer program otroških pesmi ob Župančičevi 130-letnici rojstva, s katerim so se izkazali prejšnji teden na Prešernovi

proslavi v rojanskem Marijinem domu in v nedeljo prav tako, a v večji zasedbi, v Finžgarjevem domu na Opčinah.

Protagonisti glasbenega dela proslave, ki je bil posvečen spominu

pranistka Mojca Milič in baritonist Marjan Štrajn. Mira Fabjan je vodila mlade pevke Vesele pomladi, a je tudi spremljala na klavir vse soliste, ki so interpretirali temo večera z milo uspavanko,

Foto Kroma

na 40-letnico smrti Brede Šček, so bili Mlajša mladinska pevska skupina Vesela pomlad, cerkveni zbor sv. Jernej in openski solisti: sopranistka Matejka Bukavec, baritonist Marjan Škerlavaj, so-

psmico o Dedku Samonogu, večerno impresijo in znanim ljudskim spevom. Avtor glasbenega sporeda in vodja cerkvenega zbora Janko Ban se je držal vodilnih smernic večera in je izbral izklju-

čno pesmi in samospeve, ki so bili po glasbi ali besedilu vezani na proslavljeni obletnici.

Priložnostni govor je bil letos zupan kulturni in socialni delavki Stanki Sosič Čuk, ki je predvsem na podlagi dolgoletne izkušnje v šolskem ambientu tehtno razmišljala o narodni zavesti po padcu meje in predvsem o generacijskih spremembah, ki vzbujajo zaskrbljenost, da se z bolj šibkim občutkom pripadnosti zmanjšuje pri mladih tudi kulturna in moralna višina. Učinki in posledice globalizacije, propad vrednot, skrb za

kvaliteto jezika, potreba po zavestnem družbenem in kulturnem angažmaju, želja po konstruktivnih in iskrenih kritikah za skupno rast in napredek, vsebine in odgovornosti šolstva v večjezičnem prostoru so bile teme, katerih se je govornica dotaknila s široko paleto odprtih vprašanj in predvsem koristnih spodbud, da bi se skušali otresti "ohlajnega slovenstva", o katerem je govoril Župančič in ki je še danes pomembno svarilo, da ne bi svetovljanstvo pomenilo izpodrinjanja lastne narodne pripadnosti in zavesti.

PAL

KNJIGARNA MINERVA Predstavitev prevoda Nekropole

Boris Pahor: "Mladi niso tako ravnodušni, kot jih nekateri opisujejo"

Pisatelj Boris Pahor postaja v tudi v italijanskih kulturnih krogih vedno bolj poznana in cenjena oseba: kar pa je verjetno še bolj razveseljivo – postaja predvsem popularna osebnost. K temu je nedvomno prispeval tudi njegov nedavni nastop na televizijski oddaji Che tempo che fa, na katerem je suvereno spregovoril o fašističnem nasilju nad našim življenjem in kratki predstavil italijansko izdajo svoje Nekropole (Založba Fazi).

Tržaška predstavitev romana iz leta 1967 pa je bila v dvorani knjižarne Minerva v četrtek, 28. februarja. V imenu prirediteljev - Skupine 85 – je najprej spregovorila kulturna delavka Patrizia Vascotto. "Deportacija, ki je doletela Borisa Pahorja, zrcali v sebi težo večletnega tržaškega nasilnega ozračja", ki se je v taborišču sunkovito prevesil "v surovo doživljanje apokaliptične totalnosti in razsežnosti nič". Edino preko ljubezni – je menila Vascotto – je tedaj človek lahko ponovno stopil k življenju.

Novinar tržaškega dnevnika Il Piccolo Pietro Spirito je Pahorjevo pisateljsko izkušnjo ocenil kot vsestranski odziv na najvišje vrline človekovega čutenja. Kn-

jiževnost je dejanje, katerega mora biti deležen čim širši krog ljudi; književnost vsebuje hkrati tudi politično in moralno nagnjenje, ki se dotika duše in osvobaja zavest. "Knjige Borisa Pahorja nudijo čvrst in jasen pogled na dinamike naše najgloblje stvarnosti, zaradi česar vodijo našo zavest v smer ljubezni in svobode. Literatura je pomembna takrat, ko avtor jasno postavi ločnico med dobrim in zlim, ko nam jasno prikaže svojo moralno držo pred krivičnostjo".

Novinar je nato vzpostavil sproščen pogovor s pisateljem, ki je, podobno kot v oddaji Fabia Fazio, še enkrat podčrtal, da je geneza zla, izhodišče vsega tega, kar je on z ostalimi štirimi milijoni političnih deportirancev delil v taborišču, izhajala iz načrtne politike italijanskega fašizma. "Življenje so meni in ostalim pokvarili najprej fašisti. Verjemite mi, da bi lahko o tem govoril ure in ure", je avtor Nekropole posvaril občinstvo, za katerega se je dobro zavedal, da je žal "še vedno pretežno slovenskega porekla": s svojimi besedami bi najraje navedel predstavnik večinskega naroda, da bi jim zavestil dejstvo, ki polagoma tone v pov-

prečno presojanje preteklosti, in sicer, da je treba nacistična taborišča jemati kot posledico italijanskega fašizma. Pahor se zaveda vloge, ki jo kot pričevalec taboriščnih grozot ima danes pri mlajših generacijah: svojo bolečo

Foto IG

izkušnjo Pahor deli s študenti raznih šol tako v Trstu kot drugod po Italiji. "Mladi niso tako ravnodušni, kot jih starejši včasih opisujejo. Njim je treba posredovati spomin na tedanje obdobje, kar se večkrat med učnimi urami v šolah ne dogaja: profesors-

uto". Pahorju je bilo po vrnitvi na dom težko predvsem zato, ker se je moral ponovno privajati na ljubzensko čutenje. "To se je v meni ponovno porodilo, ko je moje življenje postalo zopet normalno", je sklenil pisatelj.

IG

na Župančiča. Maja, Zala in Jakob Bole, Martina Ferluga, Boštjan, Mojca in Urška Petaros so pod mentorstvom Matejke Peterlin skrbno pripravili in prepričljivo recitali simpatične in razgibane interpretacije "cicibanskih, živalskih in pravljicnih" poezij. Na Župančičevo liriko sta se osredotočila tudi starejša učnica gledališke šole Studio Art Elena Hussu in Matija Kralj, ki sta doživeto interpretirala tri pesmi. Valentina Sancin je prijazno in sproščeno povezovala program, ki ga je sklenil nastop mešanega mladinskega

zbora Trst. Od začetka delovanja zbor ni nikoli opustil svojega simbola, zastavo miru, ki se kot sporočilo pojavlja tudi v njegovem repertoarju, v skladbah, kot sta Beethovnova Oda radosti ali Baldassijeva Svet, in prav tako dalje goji slovensko ljudsko literaturo, s katero se predstavlja vrstnikom iz drugih krajev. Pod vodstvom Aleksandre Pertot so pevci zapeli tudi sporočilno židovski pesem in ljubzensko Presleyjevo Can't help, ki je že del njihovega železnega repertoarja.

PAL

FINŽGARJEV DOM Škof Ravignani se je srečal s skavti tržaške pokrajine

Ostanite zvesti vaši svobodi, vašemu jeziku in dolžnostim

Finžgarjev dom na Opčinah je bil v soboto, 1. marca, deležen masovnega obiska mladih skavtov in skavtinja tržaške pokrajine, ki so na pobudo odbora Škofijske mladinske pastoralne za Slovence doživeli duhovni in hkrati družabni popoldan, katerega se je udeležil tudi tržaški škof Evgen Ravignani. Srečanje je uvedel repentabrski župnik in dekan openske dekanije g. Tone Bedenčič. Volčičem in izvidnikom je najprej prebral odlomek iz evangelija, ki govori o Zahejevem srečanju z Jezusom, in na podlagi prebranega je g. Bedenčič svaril mladino, naj opusti vse tisto, kar bi lahko bremenilo globlje dojemanje Božje besede. O neposrednem pričevanju spoznanja Jezusovega odrešujočega objema so nato spregovorili nekateri člani Mladinske skupine iz Kopra, ki se vsak petek družijo ob glasbi, sproščnem pogovoru o aktualnih vsebinah, predvsem pa ob molitvi. Posebno lepo razmišljanje je izrekla Mihaela, za katero "človek ni samotarsko bitje, tako, ki bi živelo daleč od ostalih: rojeni smo, da drug drugemu pomagamo".

Foto IG

Vajeti popoldanskega programa je nato ponovno suvereno vzel v roke repentabrski župnik, ki je množico skavtov in skavtinja porazdelil po delovnih skupinah, da bi v večglasnem sozvočju skupno

razmišljali o odlomku iz evangelija, o besedah koprskih prijateljev in o lastnem doživljanju Boga. G. Bedenčič je nato povabil mladino, naj napiše Jezusu krajše sporočilo, podobno SMS.

"Besedila bomo nato zbrali in jih po sveti maši zažgali, tako da bodo misli vsakega ostale drugim skrivnost: edini, ki bo vedel, kaj je bilo na lističih napisano, bo Gospod, naš Bog."

"Kaj pa bi vi, gospod škof, napisali Bogu?" je nato z neposrednim pristopom vprašala skavtinja msgr. Ravignanija. "Priporočil bi se mu, naj vas ohrani zveste vaši svobodi, vašemu je-

ziku in dolžnostim, katerim boste šli v življenju naproti. Pisal bi mu tudi to, da sem vas z veseljem obiskal", ji je odgovoril tržaški škof, ki se v nadaljevanju ni branil nikakršnih vprašanj, niti takih, ki so boljše zrla v osebno sfero. Ali je bil naš škof kdaj zaljubljen? "Človeško nagnjenje sem pač občutil tako kot vsakdo drug: srečal pa sem Nekoga, ki mi je nudil drugačno ljubezen in to ne do ene same osebe, pač pa do vseh". Kakšen poklic pa bi si g. škof izbral, če bi se ponovno rodil. "Še enkrat bi izbral duhovniško pot. Ne vem, če bi se enkrat sprejel škofovski položaj... Biti škof ni lahko...", je dejal gost v Marijanišču; z neposrednim stikom z mladino je bil zelo zadovoljen. "Nekateri so mnenja, da mladi nimajo pravega pristopa do življenja in do vere. Prepričan pa sem, da ste mladi pravšnja moč, ki zna izbruhniti: ta moč je v vas vezana na bistroumnost in na trajno ljubezen. Dandanes ste mladi svobodnejši v izbirah: nikdar pa ne smete pozabiti na odgovornost svojega početja", je sklenil škof Ravignani, ki je nato daroval sveto mašo ob somaševanju vodje odbora Škofijske mladinske pastoralne Maksa Suarda, g. Toneta Bedenčiča in g. Ivka Miklavca.

Igor Gregori

Dileme višješolcev ob skorajšnji maturi Naslednji korak: univerza

Na višješolskih hodnikih petih razredov se v tem času vprašanje "Kam greš pa potem?" sliši vedno bolj pogosto. Prišel je čas odločitve, za mnoge dijake velika prelomnica, ki odloča o prihodnosti njihovega življenja. Univerze bodočim študentom že odpirajo svoja vrata in jim nudijo vse informacije ter jim s tem pomagajo pri odločitvi. Slednja pa ni ravno mačji kašelj. Dandanes je na vseh področjih velika konkurenca, zato moramo biti na svojem teritoriju več kot profe-

sionalci. Resno je treba premisliti in za svoj študij izbrati to, kar ti je všeč, hkrati pa pomisliti na bodoče možnosti zaposlitve. Ali so se maturanti že odločili o svoji poti, pa smo vprašali njih same.

Kam greš na univerzo in zakaj ravno tja?

Carol: "Vstopni izpit za študij medicine v Trstu je zahteven in vem, da ga ne bi opravila. Izbrala sem študij zdravstvene nege, saj tako ostanem na področju medicine, hkrati pa je moj sen postati zdravnik".

Ilja: "Izbral sem univerzo v Trstu. Blizu je in najbolj ustreza za moje poglede, poleg tega pa ostanem blizu svojim prijateljem".

Boris: "Univerzo bom najverjetneje obiskoval v Trstu, točneje podjetniško ekonomijo. To pa zato, ker mi najbolj ustreza, kar se tiče tukajšnje ponudbe".

Je bolje študirati v Trstu ali Sloveniji oz. tujini?

Carol: "Če je bolje študirati tu ali v tujini, ne bi vedela. Vsekakor ima študij v Sloveniji svoje pozitivne in negativne plati. Ostala bom v Trstu, tudi zaradi družin-

skih razlogov".

Ilja: "Mislim da so nekatere univerze boljše v Sloveniji, medicina in študij jezikov npr., druge pa v Italiji, še posebno inženirstvo in tehnični predmeti".

Boris: "Če bi se moral odločiti za študij v tujini, in pri tem ne upoštevam Slovenije, bi študiral v državi, kjer bi se hkrati naučil tudi tujega jezika. Mislim, da razlika med študijem v Ljubljani oz. Sloveniji in Trstom ni velika. Če že greš od doma, greš daleč in začneš življenje na novo".

Kaja: "Občutek imam, da so slovenske univerze bolj organizirane. Imajo drugačen sistem, kot sem že rekla. Tukaj si lahko na univerzi tudi deset ali več let in po mojem je to izguba časa. V Sloveniji, če si, si. Če nisi, pa nastane problem".

Jure Kopušar

DSI Predstavitev knjige Hrvati v Trstu Poklon tržaški hrvaški skupnosti

Tržaška hrvaška skupnost se po dolgih desetletjih vrača na mesto, ki ji je še do prvih povojnih let pripadalo. Gre za igranje v najpomembnejših vlogah na odru tržaških manjšin in skupnosti, da se pripomore, tako kot v preteklosti, k vsestranski rasti mesta. Prvi korak k prepoznavnosti je hrvaška skupnost naredila lani jeseni, ko je izdala bogato monografijo Hrvati v Trstu (I Croati a Trieste). O impozantnem delu, o katerem je predsednik Hrvatske zajednice Damir Murković dejal, da želi biti poklon preteklim dejanjem tržaške hrvaške skupnosti in znanilec novih časov za manjšino, sta v Društvu slovenskih izobražencev, 18. februarja, spregovorila še podpredsednik Hrvaške zajednice Marko Šare in avtor prispevka o sodelovanju med Slovenci in Hrvati, zgodovinar Milan Pahor.

sega izdali samo v italijanščini, načrtujejo pa tudi hrvaški prevod, se je lotilo 26 avtorjev. Čeprav so Hrvati v tem prostoru izpričani že od 12. -13. stoletja, je pod drobnogledom dogajanje zadnjih tristo let, zaobjete pa so vse plati hrvaškega Trsta. Kultura, gospodarstvo, šolstvo, mediji in izdajateljsko področje pa velike osebnosti in odmevni dosežki skupnosti podrobno predstavljajo narod, ki je bil do prve svetovne vojne eden izmed stebrov tržaškega razcveta, čas pa ga je do nedavnega potisnil med domače zidove. Knjigo sklepata današnja slika Hrvatov v Trstu in podrobna bibliografija. Čas je zabrisal sled za mnogimi naslovi, je o natančnem delu za bibliografijo podčrtal avtor Marko Šare, kljub temu pa je prišlo na dan nad tisoč naslovov. Zaradi pomanjkanja prostora pa ga je bilo treba zmanjšati na najpomembnejših 585. Šare je poudaril, da je v ča-

su hrvaškega preporoda ob koncu 19. in v začetku 20. stoletja v Trstu izhajalo kar 30 revij in časopisov. Slovenci in Hrvati smo bili tesno povezani nad 150 let, knjiga se torej tiče tudi nas, je začel svoj poseg Milan Pahor in dodal, da bi tudi Slovenci potrebovali tako knjigo, ki bi bistveno povzela našo zgodovino. Dve veliki tržaški narodni skupnosti sta si podali roko že v samem začetku pomla-

da sta s skupnimi močmi nastala Narodni dom in Jadranska banka), na šolskem in političnem področju. Brez doprinosa Slovencev in Hrvatov bi bil Trst drugačno mesto, je podčrtal Pahor. Skupna pot se je nadaljevala tudi v medvojnem antifašističnem boju, zadnje oblike sodelovanja pa so se izpele v prvem povojnem času do leta 1954. "Danes se med manjšinama spet pletejo novi odnosi in Trst bi lahko v

Foto Kroma

di narodov. Od prvega sodelovanja v Slavljanskem društvu (1848) do druge svetovne vojne so se vezi pletle na kulturnem, gospodarskem (ne gre prezreti,

novih evropskih okvirih spet odigral pomembno vlogo, podlaga za sodelovanje je enkratna, družni nas 150 let sodelovanja in dosežkov", je še podčrtal Pahor.

Obvestila

Društvo slovenskih izobražencev in Knjižnica Dušana Černeta vabita v ponedeljek, 10. marca, v Peterlinovo dvorano v ul. Donizetti 3 v Trstu, kjer bo ob 20.30 okrogla miza o zbirki 129 življenjepisov pomembnih, a premalo znanih slovenskih žensk POZABLJENA POLOVICA. Govorile bodo članice uredniškega odbora dr. Alenka Šelih, Alenka Puhar in dr. Marta Verginella. Prisoten bo tudi glavni urednik Založbe Tuma Goran Č. Potočnik.

Narodna in študijska knjižnica prireja Otroške urice v NSK. Naslednja pravljica bo na sporedu v torek, 11. marca 2008, ob 16.30 v otroškem kotičku v knjižnici. Pravljico Bela muca bo pripovedovala Fjona Mezgec.

Slovenska Vincencijeva konferenca vabi svoje člane, dobrotnike in prijatelje na duhovno pripravo na Veliko noč, ki bo v četrtek, 13. marca, s sv. mašo ob 16. uri pri šolskih sestrah pri Sv. Ivanu v Trstu, ul. delle Docce 34.

Potovanje z Novim glasom v Uzbekistan od 15. do 22. maja

2008. Podrobnejše informacije na upravi Novega glasa v Gorici, tel. 0481 533177, in na uredništvu v Trstu, tel. 040 365473, ali e-mail mohorjeva@gmail.com. Program Vam lahko dostavimo tudi po elektronski pošti.

Združenje prostovoljcev Hospice Adria Onlus vabi v četrtek, 13. marca, ob 18. uri, v dvorano Baroncini v Trstu na predavanje z naslovom Bolnikove pravice. Govoril bo redni profesor zasebnega prava na tržaški univerzi Paolo Cendon.

Darovi

Misijonskemu krožku Rojan so darovali: italijanski vernik iz Škednja 5.345 evrov za slovenske misijonarje; N. N. iz Škednja 2.000 evrov za trimesečne obroke hrane za revne in podhranjene otroke v misijonu sestre Marije Pavlišič v Talagnaru na Madagaskaru; N. N. iz Škednja 1.000 evrov za misijon sestre Marije Sreš, ki deluje na postojanki v Mumbaju v Indiji. **Za slovenske misijonarje:** N. N. Boršt 20,00 evrov.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV, CERKVENI ZBOR NOVEGA SV. ANTONA v sodelovanju z ZVEZO PEVSKIH ZBOROV PRIMORSKE, ZVEZO SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV TRST, GORICA, VIDEM, ZVEZO SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE IN JAVNEGA SKLADA RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI

vabijo na revijo

PRIMORSKA POJE 2008

v soboto, 8. marca 2008, ob 20.30
v Marijinem domu v Ul. Risorta 3 v Trstu

NASTOPILO BODO:

Ajdovščina, Oktet Borea - Tolmin, Vokalna skupina Snežet - Postojna, Pevski zbor Planina - Opatje Selo (Miren-Kostanjevica), MoPZ Kras - Bovec, Komorni zbor Iskra - Knežak (Ilirska Bistrica), MePZ Tabor Kalč 1869

Kratki

Ne pozabimo na potrebne in osamljene

Bližajo se velikonočni prazniki in s tem težnja mrzličnega nakupovanja vseh mogočih reči, ki jih današnje potrošništvo ponuja. Veliko je tudi zanimanja za potovanja v najrazličnejše dežele sveta. Temu pravimo enostavno konsumistična družba. Vendar je v pripravi na praznovanje Velike noči, in to še zlasti v postnem času, katoličan dolžan misliti tudi na verski pomen tega velikega praznika in na čas pred praznikom samim. To je čas, v katerem bi se morali poglobiti v smisel in vrednote našega verskega življenja, ki nas vodi k ponovnemu odkrivanju božjega usmiljenja do ljudi v stiski in potrebnih pomoči. Še zlasti se moramo spomniti bolnih, osamelih in ostarelih oseb. To so problemi, s katerimi se ukvarja že polnih 60 let Slovenska Vincencijeva konferenca in skuša po svojih močeh pomagati našim ljudem v stiski in potrebi. Potrebe pa so iz dneva v dan večje in se vedno večja število oseb, ki trkajo na vrata Konference s prošnjo za pomoč. Velikokrat pa ustanova ne zmore vsega, ker ne razpolaga z zadostnimi finančnimi sredstvi in z večjim številom članov, voljnih sodelovati na tem področju. Zato se v tem postnem času Konferenca obrača na dobrotnike in prijatelje s prošnjo za prispevek v podporo bratov, ki so v potrebi. V ta namen že vrsto let članice Konference pripravljajo lične oljčne vejice, ki jih na oljčno nedeljo, v zameno za skromne prispevke, ponudijo vernikom pred vstopom v cerkev. Tako tudi letos pripravljajo oljčne vejice za prihodnjo oljčno nedeljo, ki jih bodo ponudile vernikom pred cerkvami v mestu, kjer so slovenske sv. maše. Upati je, da se bodo verniki velikodušno odzvali temu humanitarnemu vabilu. / AS

Prešernova proslava v Nabrežini

V nedeljo, 24. februarja, je bila v nabrežinski telovadnici Prešernova proslava, ki so jo sooblikovali domače Društvo Igo Gruden, učenci OŠ Igo Gruden iz Nabrežine in OŠ Antona Šibelja - Stjenka iz Komna; pevski in glasbeni utrinek pa so občinstvu poklonili pevka skupina Kraški slavček in Cominum ter Mladi kraški muzikantje. Uvodne pozdrave so prinesli ravnatelj obeh šol, Zvonko Legiša in Nives Cek, ter devinsko - nabrežinska odbornica Tjaša Švara. Prešernovo proslavo so s finančno podporo podprli domača občina, tržaška pokrajina in Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki ga je v Nabrežini zastopal vodja Zorko Pelikan.

Učenci, recitatorji, glasbeniki in pevci so po uradnem delu oblikovali osrčje kulturne proslave, ki je bila osnovana na predstavitvi spleta domoljubnih verzov Iga Grudna. Slavnostni govor pa so prireditelj prepustili publicistki in kulturni delavki Vidi Valenčič, ki je mlade spodbudila h gojenju lastnega potenciala.

Nepoznani drobci iz življenja pokojnega dr. Drnovška

Zbogom, сосед Janez

Smrt, pa čeprav nekoliko pričakovana, je dogodek, ki pusti v nas žalost, praznino, molk in nešteta vprašanja, smrt velikega državnika, kot je bil Janez Drnovšek, pa je dogodek, ob katerem se zamisli ves politični svet, pa tudi vsak preprost državljan.

O Drnovšku kot politiku, kot sposobnem in vsestranskem voditelju je bilo že veliko napisane, tudi o tem, da je bil eden izmed redkih državnikov, ki so vodili dve različni državi ali da se je marsikateri tuj državnik, pa čeprav njegov politični tekmeč, rad ravnal po njegovih nasvetih in z občudovanjem govoril o njegovi pogajalski spretnosti.

Toda o tem Janezu Drnovšku so se že na veliko razpisali tisti, ki o tem veliko več vedo kot mi, jaz bi se rada še poslednjič spomnila na tistega Drnovška, ki mi bo za vedno ostal v srcu.

Anekdot o Drnovšku je bilo veliko, še preden je postal predsednik države. Vsi so tedaj poznali njegovo navezanost na mastifa Arturja, njegove dolge teke v naravi in njegovo predanost športu, kar je sicer značilnost marsikaterega Slovenca. Arturja mi je bilo dano

spoznati, še preden se je srečal s svojim pravim lastnikom. Pri znanem slovenskem vzreditelju in preprodajalcu čistokrvnih kužkov sem namreč kupila svojega prvega prinašalca. Tedaj je moja pozornost pritegnila prisrčna svetla kepa s črnimi gobčkami, ki je ležala v vzrediteljevi dnevni sobi na mehki blazini in ni imela prav nobene genske povezave z zlatimi prinašalci. Ko sem povprašala, kakšen pes je to, mi ni povedal za pasmo, ampak je dejal, da je to pes, ki ga čaka svetla prihodnost in ga je v Angliji kupil za pomembnega politika. To je bil pač Artur, tisti, ki si ga srečeval ob Drnovšku na pasjih razstavah, pa tudi v vinjetah v Delu ali drugih časnikih.

No, Artur je, kljub lepemu življenju, veliki priljubljenosti in skrbnemu lastniku, sorazmerno mlad poginil, nasledil ga je Brodi, ki pa mu ni bilo več namenjeno življenje v predsedniški palači, ampak se je z lastnikom preselil v manjšo pol leseno, pol drvano hišo na Zaplani. Janez Drnovšek se je ob spopadu s hudo boleznijo začel vedno bolj od-

daljevati od materialnih dobrin in smisel življenja je začel iskati v tistih malih človeških stvarih, ki so v življenju večine politikov čisto postranske in nepomembne. Začel je peči kruh, zahajati na kmetije, živeti v sožitju z naravo in predvsem s soljudmi. Iz gosti, administrativnosti in tehnokracije je prešel v drugačen način nastopanja, iskal je stike z ljudmi, se posvečal njihovim problemom, deloval v humanitarnih akcijah tudi izven domovine in s tem hotel vsem pokazati, da bi se morala vsaka politika in vsak politik ukvarjati tudi s človekom samim in z duhovno-

Na predsednika Drnovška sem bila sama ponosna. Pomenil mi je drugačno pot, ki je še enkrat poudarjal posebnost te moje male, prijetne državnice, na katero sem v družbi tujcev rada ponosna. Pred dvema letoma, ravno ko je Tomo Križnar v predsednikovem imenu potoval v Darfur, me je poleti obiskal prijatelj iz Nemčije, ki se rad pogloblja v zgodovino soške fronte. O Drnovšku in njegovem življenju je hotel vedeti vse, kajti zdelo se mu je nenavadno, da ima predsednik svoje mirovniško usmerjeno gibanje in spletno stran, da se bori za biokmeto-

vanje in da je pač tako priljubljen. "To se mi zdi enkratno, srečo imate, da to doživljate", mi je razlagal, "čim več dokumentacije o vašem predsedniku bi rad posredoval prijateljem!" In sem mu rada marsikaj povedala, kajti bila sem ponosna, da se prijatelj tako navdušuje nad Slovenijo in njenimi ljudmi. Pa je marsikdo od politikov v zadnjih letih predsedovanja Drnovšku očital, da ni prisoten, kjer bi moral. Res, najverjetneje je zaradi zdravstvenih težav

manjkala na nekaterih proslavah, res se ni včasih udeležil formalnih obveznosti, prisoten pa je bil, marsikje, tudi pri nas v Renčah, v domu upokojencev. Soseđa, Srbkinja po rodu in slovenska državljanka, zaposlena v domu kot bolničarka, je s ponosom pripovedovala o Drnovškovi prisotnosti na praznovanju rojstnega dne ene izmed varovank. "Joj, kako so se naši varovanci pripravljali, vadili pesmi in kuhali. Toliko je bilo veselja tistega dne", se rada spominja. In res mora biti prijetno, če te obišče predsednik države in praznuje s teboj, v trenutku, ko si onemogel in osamljen in je globoko v tebi prepričanje, da svet živi mimo tebe. Ni namreč častne čete na svetu, ki bi tako močno potrebovala človeško bližino in prijazno besedo, kot so osamljeni starostniki. Hvala, za te človeške besede in toplino, ki si jo razdajal, ko si je bil tudi sam najbolj potreben, hvala, ker si izbral svojo pot, čeprav se je marsikomu zdela nenavadna. Hvala, ostal boš v naših srcih, сосед Janez.

Suzi Pertot

VIDA VALENCIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Življenje po univerzitetnih iluzijah

Včasih se s tem kolego spustiva v dolge debate. Potem tudi ne prideva do kakih posebnih zaključkov, včasih se poslovim z izpraznjenimi mislimi, brez kakega posebnega upanja v spremembo. Kot tokrat. Vem, da ima sorodnike v tujini, primerjava med tukajšnjim in tamkajšnjim življenjem je tehtna. Zadnjič je izrekel ravno prepričanje, ki se je v meni razvijalo že leta. "Mislim, da nobena druga evropska država ne da tako malo na preporod, na mlajše generacije, na generacijsko zamenjavo v družbi".

Italija stagnira. Univerze neurtudno in vedno glasneje vabijo študenta k sebi, da bi si tako pridobile čim več denarja, po študiju ga zapuščajo tam, na stopnicah neke veličastne stavbe z diplomom kakih komunikacijskih ved in pridno nalogo iz Public relations na kdo ve kakem področju. Nikogar več ne zanima, ali bo s to diplomom res našel zaposlitev, nihče se seveda ne vpraša, ali je sploh etično postaviti na cesto na stotine in tisoče mladih oseb, ki so se leta šolali v neki neosnovani iluziji.

Podiplomsko obdobje je bilo zame čas velikega šoka. Po letih svetlih idealov iz knjig in predavanj, politike kot poštenega upravljanja javnega interesa, prepričanja v meritokracijo in garaško delo se mi je razprlo vse, čemur je danes verjetno priča že marsikateri srednješolec. Bitka za stolček vedno istih obrazov, nekorektnost in nepoštenost, iluz-

zornost meritokracije in prevlada osebnih poznanstev, še boljše družinskih. Večkrat sem pisala o krizi, ki je prišla s tem spoznanjem. Listala sem po univerzitetnih knjigah in se spraševala, ali ni kvarno ponujati svežim možganom iluzij v neko demokracijo, ki mogoče ne obstaja, ker morda obstaja le demokracija interesnih skupin?! Kaj vsega naštudiranega je ostalo v meni? Kako se soočiti z zunanjim svetom, ki gotovo ni tak, kakršen nam je bil predstavljen?! Krivila sem celo starše, da so me učili, kako je edino važno trdo delo in poštenost.

Potem te razočaranje mine. Metaboliziraš ga. Mogoče bi moral postati bojevitejši, razočaranje usmeriti v kakršnokoli protestno gesto, ki bi – čeprav simbolično – pokazala, da je boljši človek in z njim seveda boljši svet potreben.

Kolegu pravim, da bi se po taki knjigi, kot je La casta, Francozi trumoma zgrnili na cesto in zahtevali radikalno drugačna pravila igre in končno spoštivejši odnos do demokracije in državljana. Odrvne mi: "Misliš, da se s cestnimi manifestacijami kaj spremeni?" Jaz še vedno verjamem, da se. Mogoče ne danes, mogoče ne jutri, mogoče se čez desetletja. Še vedno se sprašujem o načinu, vedno bolj vem, da nam je predstavljen samo del resnice, vedno bolj se zavedam, da živimo v realnosti, kjer je potreben velik, radikalen preustroj. Edino prepričanje, ki še ostaja, je prepričanje, da je osnova za boljši svet vedno in samo boljši človek, kar je vedno in samo naša odgovornost.

CELOVEC Tradicionalna zborovska revija

Koroška poje tokrat posvečena Francetu Ciganu

Vnedeljo, 2. marca, je v Domu glasbe v Celovcu v zgodnjih popoldanskih urah zavzela vsakoletna pevka revija Koroška poje. To glasbeno srečanje prireja Kršćanska kulturna zveza v Celovcu. Letos je bila posvečena 100-letnici rojstva dr.

sa sta poskrbela dr. Engelbert Logar in Joško Kovačič, ki je sporočilo Ciganovega ustvarjanja živo posredoval pevcem med skupnimi vajami in nastopom sodelujočih združenih zborov. Pod njegovo taktirko so zapeli Pozdrav Koroški oziroma Glej, vrh Obirja

Pahorja Oče naš hlapca Jerneja. Za goriški zbor je bil nastop na tej odmevni prireditvi tudi izziv za nadaljnje načrte in potrdilo, da se skrbno delo obrestuje.

Med poslušalci, ki so napolnili koncertno dvorano, smo med uglednimi gosti videli tudi slovenskega evropskega poslanca dr. Lojzeta Peterleta, avstrijskega veleposlanika v Sloveniji dr. Zdravka Inzka in dr. Tomaža Pavšiča. Bogat program so sooblikovali še

Franceta Cigana, ki je vso svojo življenjsko silo posvetil koroški, čeprav je bil rojen v Črenšovcih v Prekmurju, in sicer 18. septembra 1908. Študiral je v Ljubljani, Mariboru in Padovi, kjer je dosegel doktorat iz teologije. Posvetil se je tudi glasbi in zaključil študije v Gradcu. Bil je torej duhovnik, pedagog, glasbenik, zbiratelj narodnega izročila, ustanovitelj pevškega zbora Gallus, glasbenih šol in glasbenih skupin. Za ureditev in objavo njegovega obširnega opu-

in Njive so bele ter kantato Ustoličenje karantanskega kneza. Med nastopajočimi zbori je bil tudi MePZ Lojze Bratuž, ki se je revije udeležil kot predstavnik Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice. Zbor je na Koroški poje sodeloval še v časih, ko ni nosila še tega imena in je bil prof. Cigan še živ.

Poleg že omenjenih pesmi je zbor Lojze Bratuž pod vodstvom dirigenta prof. Bogdana Kralja zapel Ciganovo Krasno jutro in Karola

MePZ Danica, št. Primož, MePZ Rakovnik, Ljubljana, MoPZ Trta, Žitara vas, Mladinski zbor ZG/ZRG za Slovence, MePZ Gallus, Celovec, Bernarda Fink, mezzosopran, Nataša Valant, klavir, Monika Thurmer, klavir, Nina Potnik, violina, člani Godbenega društva rudarjev Idrinja in Tamburaški ansambel Loče. Povezovalca sporeda sta bila Mirjam in Klemen Ban, pranečaka Franceta Cigana.

Marilka Koršič

TRBIŽ Kulturni center

Večer slovenske kulture v Kanalski dolini

Vsakoletna Prešernova proslava je tokrat bila v soboto, 23. februarja, v prostorih Kulturnega centra na Trbižu. Pripravila sta jo slovensko kulturno središče Planika in Glasbena matica – Šola Tomaž Holmar pod pokroviteljstvom občine Trbiž, občine Naborjet – Ovčja vas in Gorske skupnosti

za Guminsko, Železno in Kanalsko dolino. Dvorano je napolnilo lepo število ljubiteljev slovenske besede. Na odru se je najprej predstavilo lutkovno gledališče z Jesenic s predstavo Kdo je napravil Vidku srajčico. Pravljičnica pripoveduje o najmlajšem bratu Vidku, ki je vedno nosil zelo tenke in obnošene srajčice, ki so

bile premajhne njegovim bratom in so jih zato dali njemu.

Zelo si je želel imeti novo srajčico in jo je tudi dobil, saj so mu

gozdne živali pomagale. Sledil je nastop otrok in mladostnikov, ki obiskujejo tečaj slovensščine. Rdečar nit nastopa tečajnikov je bila misel o sreči, ljubezni in prijateljstvu. Na nastop so jih pripravile učiteljice Ana, Tanja in Slavica. Najmlajši so predstavili igrice o večerki, ki je pozabila, kam je jeseni skrila lešnike,

vendar ji je uspelo jih najti s pomočjo prijateljice sinice in šoje. Nekoliko starejši tečajniki so recitali poezije sodobnih slovenskih pesnikov in pesnic, nekateri med njimi pa so zapeli slovenske pesmi: Sem jaz, ki gradim prijateljstvo, Če si srečen, Poj z menoj. Nastop so sklenili s pesmijo Mnogo poti. Nazadnje so nastopili še gojenci Glasbene matice – šole Tomaža Holmarja. Mirka, Elisabetto, Giulio in Eli so je na nastop pripravil učitelj Manuel. Predstavili so skladbe Beethovna, Bacha, Schumanna in Brahmsa.

S. R.

Na Dunaju razstava o soški fronti med prvo svetovno vojno

Podpora vladi se je povečala

Nadaljuje se tisto, kar je bilo predvidljivo in pričakovano, namreč soočanje strank in tudi neformalnih skupin, ki bi rade zmagale na državnoborskih volitvah jeseni. Tisti del javnosti, ki jo uvrščamo v kategorijo t. i. navadnih ljudi, je najbolj zadovoljen zato, ker pravosodje nadaljuje odkrivanje primerov gospodarskega kriminala. Delovanje policije, tožilstva in sodišč so zaradi suma kaznivih dejanj, ki naj bi jih povzročili direktorji treh največjih gradbenih podjetij, poimenovali kot afero Čista lopata.

Preiskujejo kar nekaj novih primerov. Največje razsežnosti ima finančna in nepremičninska družba Orion, ki je poslovala tako, da je od stranke v zameno za posojilo najprej kupila nepremičnino, potem pa jo je s plačili na obroke prodala različnim kupcem, vendar je na njej pridržala lastninsko pravico. Ko kupec ni več plačeval obrok, je Orion uveljavil svojo lastninsko pravico. Za Orionom naj bi stali tudi nekateri politiki iz tedanje LDS: Zadeve so bile vodene in speljane tako, da je bilo pravno vse čisto. Družba je zdaj v stečaju, upniki pa so pripravili za 21 milijonov evrov zahtevkov. Zgodilo pa se je nekaj nepričakovanega: višji državni tožilec Boštjan Penko je namreč odstopil od pregona

kaznivega dejanja, češ da ni odkril znakov in krivcev domnevnih kaznivih dejanj v družbi Orion. Posredovala je generalna državna tožilka Barbara Brezigar, ki je Boštjana Penka odstavila s položaja člana posebne skupine državnih tožilcev za pregon organiziranega kriminala. Kako se bo primer omenjene finančne in nepremičninske družbe nadaljeval in morda tudi razpletel, še ni jasno.

V torek, 26. februarja, pa so kriminalisti v Mariboru v sodelovanju s tamkajšnjimi državnimi tožilci izvedli obsežno akcijo, v kateri so na območju celotne Slovenije ugotavljali primere utaje davkov in pranja denarja. Aretirali so Rada Snežiča, lastnika mariborskega podjetja Meltal, enega najbogatejših Slovencev. Raznih oblik gospodarskega kriminala sumijo tudi nekatere druge poslovnice, domnevno tudi v gospodarski družbi Intereuropa v Kopru. Akcije zoper t. i. tajkune, torej posameznike, ki so v nekaj letih izredno obogateli na sporne oz. sumljive načine, so povečale podporo vladi.

K temu sta najbrž pripomogla tudi zakona o otroških vrtcih in pravicah delavcev do deleža dobička v podjetjih. Po novem zakonu o otroških vrtcih bodo stroški, ki jih za varstvo otrok plačujejo starši, občutno znižani.

Kot omenjeno, se je podpora javnosti vladi povečala, prav tako tudi naklonjenost volilcev vlada-joči Slovenski demokratični stranki Janeza Janše. Po anketi, ki jo je opravil mariborski časnik Večer, so Janševi demokrati že prehiteli doslej vodilno Pahorjevo stranko Socialnih demokratov, sedeč po drugih raziskavah, pa ji že nevarno diha za ovrtnik. Ugotavljajo, da bi Socialne demokrate sedaj volilo 24,9 odstotka ljudi, medtem ko bi 23,6% volilcev svoj glas dalo najmočnejši koalicijski stranki.

Vlada kot predstavnica Slovenije uspešno izvaja naloge pri vodenju oziroma predsedovanju EU. Na domačem prizorišču pa nanjo izvaja pritisk Računsko sodišče, ki zahteva odstop ministra za okolje in prostor Janeza Podobnika. Storil naj bi napake pri obračunavanju prispevkov za okolje. Če bi premier pristal na zahtevo po odstopu oz. odstavitvi Janeza Podobnika, bi to najbrž povzročilo izstop SLS iz vladne koalicije in s tem krizo vlade. Opozicija želi prav tak razplet, ker bi ji ustrežal v zapletenem obdobju pred parlamentarnimi volitvami.

Slovenija pa se mora ukvarjati še z enim zapletom v odnosih s Hrvaško. Sosednja država si je namreč na območju reke Dragonce prilastila več zemljišč, ki so v lasti Sklada kmetijskih zemljišč in

gozdov Slovenije. Hrvati jemljejo zemljo tudi ob meji v Prekmurju. Tam so namreč na slovenskem ozemlju postavili mejne kamne z napisom Hrvaška. Zaplete kot običajno poskušajo reševati z izmenjavo not med Ljubljano in Zagrebom, ki pa ne prispevajo k rešitvam, ampak k večjemu še povečajo spore in napetost med Slovenijo in Hrvaško.

Dr. Janez Drnovšek v ogledalu politike in javnosti

Javna občila so v prejšnjih dneh objavila veliko članov in komentarjev o osebnosti in vlogi pokojnega dr. Janeza Drnovška pri osamosvojitvi države. Opazno je, da si vse stranke poskušajo prisvojiti njegove vrednote in jih uporabiti v sedanjem predvolilnem obdobju.

V soboto, 1. marca, so v Ljubljani ustanovili novo politično stranko z imenom Lipa. Nastala je iz odpadnikov Slovenske nacionalne stranke, novo stranko pa bo vodil Sašo Peče.

V današnjem muzeju vojaške zgodovine je na ogled razstava o soški fronti med prvo svetovno vojno. Razstavljeni so fotografije, dokumenti in drugo gradivo, ki jih hrani muzej prve svetovne vojne v Kobaridu. Predstavljene bodo tudi knjige zdravnika Vasje Klavore o soški fronti na slovenskih tleh.

Marijan Drobež

SNG Nova Gorica / Premiera: Stekli psi

V srhljivem vrtincu brez kančka človeškosti

Obširen oder Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica se je ob kantah, plastičnih sodih in podobni šari zelo povedno spremenil v skladišče, brlog tolpe najetih kriminalcev, v katerega se začetjejo po izvedbi ropa, ki se spre-

nega filma Reservoir Dogs, ki ga je po svojem scenariju posnel ameriški režiser Quentin Tarantino leta 1992 in z njim tudi zavzel ter vnesel v to zvrst filmske umetnosti nov prepoznaven stil. Kot slovenska prazidba, v dovršenem prevodu Srečka Fišerja,

meni v krvavi obračun med njimi in policijo. Alarm je zazvonil prezgodaj, policija je pridrla prehitro. Sumijo, da se je med njihovo šesterico, ki se med seboj ne pozna, vrnila "podgana", nekdo, ki je pač obveščevalec policistov. Polagoma stopajo v domenijsko skrivališče, ki se jim ne zdi več varno, in ugibajo, kdo je mrtev in kdo rešen. Med njimi je tudi mlad fant, ki je zadobil hudo rano v trebuh. Ker Rumeni nezadržno krvavi, roti tovariša, Belega, edinega, ki kaže minimalno skrb za njegovo resno stanje, naj ga pelje v bolnišnico, a ta ga tolaži, da se bo vse uredilo, ko bo k njim prišel naročnik ropa. Ko se ta končno pojavi, po mafijško elegantno odmaknjen, jim potrdi, da je bil med njimi res vrinjenec. In seveda izvede se krvavi obračun; nazadnje ostane le kup trupel. To je v glavnih obrisih jedro kriminal-

ki je seveda ohranil robat, kosmat poulični jezik brezvestnih zločincev, pa se je zgodba premierno predstavila na novogoriškem odru v četrtek, 28. februarja, v razpoznavnem režijskem izrazu Vita Tauferja, ki je prav v SNG Nova Gorica zrežiral že dvanajst svojih najmarkantnejših režijskih unikatov. Naj spomnimo le na legendarne postavitev del Plešasta pevka, Čakajač Godota, Konec igre, Zdrahe... Bakhantke do zadnje zelo priljubljene komedije Duohtar pod mus!, ki beleži vselej razprodane ponovitve. Kot vedno je podpisal tudi kostumografsko in scenografsko sliko, ki ob najnujnejših elementih omogoča nastopajočim čim več akcijskega prostora in osredotoča gledalčovo pozornost na dramske

like, na katerih Taufer vedno na drobno in prodorno gradi dramski splet. Tudi tokrat je mojstrsko vodil vzmeti te srhljivke, ki približno dve uri zadržuje gledalca skoro brez diha priklenjenega na oder, čeprav bi se rad izvil iz nje-nega morečega prijema, ker med drugim hladnokrvno opisuje, kako kriminalci obravnavajo umore policistov, ki po njihovo sploh niso ljudje. Prav nemu izmed njih je dodeljena kruta usoda, saj pade v roke Sivemu, pravemu psihopatu, ki se cinično izživlja nad njim v podobi nekega novodobnega indijskega bojevnika in mu seveda, kot v filmu, hladnokrvno odreže uhelj - pri tem moramo zabeležiti izvrstno masko Alenke Nahtigal.

Vito Taufer se je ob skrbni pomoči dramaturginje Tee Rogelj le delno opiral na znani film, saj je po svoje npr. pripravil tudi uvodni prizor, pri katerem kriminalci dobijo nova imena-oznake in vsa navodila za rop in si med oblačanjem kombinizonov pravijo bolj ali manj duhovite vice, ki delno razbremenjujejo napetost, sicer grozeče lebdečo že nad začetnim dogajanjem. Igralci sedijo na stolicah pred zastorjem in

oder in se vidno zabaval v vlogi Rjavega, ki se izraža v solkanski govornici. Taufer je kriminalko postavil na domača tla in vsakemu izmed roparjev pridal narečne odtenke različnih slovenskih pokrajin, tako je predstava zadobila še bolj zanimiv in verističen prizvok. Z njo je gledalca s pospešeno napetostjo pahnili v neraziskani svet zločinstva, v katerem je za končni cilj vse dovoljeno, pri tem življenje drugih ni vredno počenega groša, kot zgroženo lahko vedno bolj pogosto ugotavljamo iz črne kronike.

Z odstritjem zastorja se za bežne trenutke akcija v zelo naglih obrisih, podkrepjena z avtorsko glasbo Andreja Goričarja, preseli na filmsko platno (scenarij, realizacija in montažo je izdelal asistent režiserja Darko Sinko), tako da gledalec dobi vtis o bliskovitosti ropa in o begu z avtomobilom, ki postane ob vходу skrivališča. To pa ni nič drugega kot zadnja stran odra SNG, na katerem se začneja viti pravo dogajanje. Slednje je osredotočeno na psihološko orisovanje posameznih dramskih likov, o katerih sicer ne vemo veliko, a se nam prav dobro luščijo njihovi značajski odenki in odzivi na določene situacije. Tako se v orisu Belega (Miha Nemeč) zaskri vsaj občasno malce človeškosti, umirajoči Rumeni (gost Marko Plantan) pa pokaže svoje pravo lice, ko z zadnjimi močmi brani zavezane policista (Gorazd Jakomini) pred bolno nasilnostjo Sivega (Radoš Bolčina). Tolpo sestavljajo še nervozni, z živci čisto na koncu Roza - Vojko Belšak, brezsrčni Lepi Edi-Primož Pirnat, sin načrtovalca

ropa, ledenomrzlega Džoja-Iva Barišiča, in Zelen-gost Dean Petrovič. Spet je treba podčrtati odlično interpretativno moč igralcev SNG Nova Gorica in njihov smisel za ekipno ustvarjanje ter uspešno Tauferjevo konceptualno in režijsko razbiranje tekstov. IK

Kratke

SSG Trst v sodelovanju s SNG Nova Gorica

V torek, 11. marca, ob 20.30, bo v goriškem Kulturnem domu v sklopu abonmaja SSG - SNG V GORICI IN ZA GORICO predstava Stekli psi Quentina Tarantina v izvedbi SNG Nova Gorica in režiji Vita Tauferja.

Denarne nagrade za zaposlitev v slovenski vojski

V slovenski vojski že nekaj časa ugotavljajo neugodna gibanja, saj je več tistih pripadnikov, ki jo zapuščajo, kot pa interesentov za službo v njej. Tako zdaj v Sloveniji primanjkuje okoli 800 pripadnikov vojske, za redno dopolnitev in delovanje enot. Da bi povečali zanimanje za poklic vojaka, bodo v prihodnje tistim, ki bi sklenili delovno razmerje, podeljevali posebne denarne nagrade. Denarno nagrado v višini ene povprečne slovenske bruto plače bodo izplačali vojakom, ki bodo pogodbo o zaposlitvi sklenili najmanj za pet let. Pet povprečno bruto plač pa bodo prejeli vojaki, ki bodo sklenili ali pa podaljšali pogodbo za najmanj 10 let.

Čebelarstvo v Sloveniji najbolj razvito v celotni EU

Po podatkih, ki jih je posredoval Boštjan Noč, predsednik Čebelarstva Slovenije, je pridobivanje medu v Sloveniji najbolj razvito v celotni evropski povezavi. "Imamo največ čebelarjev glede na skupno število prebivalcev. Čebelarji okoli 7.000 Slovencev, ki

imajo več kot 150 tisoč čebeljih družin, pridelajo pa okoli 2 tisoč ton visokokakovostnega medu letno". Po večini gre za manjše čebelarje, ki se s pridobivanjem medu ukvarjajo ljubiteljsko. V Sloveniji je med čebelarji kar 80 odstotkov takih, ki imajo manj kot dvajset panjev. Glede pridelave in oskrbe z medom je Slovenija samozadostna. Izračunali so, da povprečen Slovenec porabi dober liter medu na leto.

Odškodnine zaradi opustitve pridelovanja sladkorne pese v Sloveniji

Slovenska vlada je sprejela predlog uredbe o odškodninah pridelovalcem sladkorne pese, ki so to kulturo opustili po naročilu EU. Proizvodnja sladkorja naj bi bila namreč v državah povezave prevelika, zaradi česar so morali površine, zasejane s sladkorno peso, zmanjšati ali pa so pridelovanje te surovine povsem opustili, kot se je to zgodilo v Sloveniji. Tovarna sladkorja v Ormožu je prenehala obratovati lani, 1569 nekdanjih pridelovalcev pa je gojenje sladkorne pese (slednje so pridelovali na 6.700 hektarjih površin) opustilo, zdaj pa so začeli pridelovati druge kmetijske kulture. Prvi del odškodnine za opustitev pridelovanja sladkorne pese so pridelovalcem že izplačali. Skupni znesek odškodnine je znašal 5,8 milijona evrov. Vsak pridelovalec naj bi za en hektar pridelane sladkorne pese dobil okoli 2.300 evrov nadomestila iz sklada za prestrukturiranje industrije sladkorja v državah, članicah EU.

V Sloveniji zgradijo od 300 do 400 montažnih hiš na leto

V Ljubljani poteka 47. sejem Dom, na katerem sodeluje okoli 500 proizvajalcev in prodajalcev opreme za dom in stanovanje iz več kot 25 držav. Prvič nastopajo skupaj člani sekcije proizvajalcev montažnih hiš Slovenije, ki svoje stvaritve predstavljajo v eni razstavnici dvorani. Sekcija vodi Iztok Ribnikar, sicer direktor proizvodnega podjetja Hiša v Jelovici. V pogovorih pred začetkom sejma so proizvajalci montažnih hiš - v Sloveniji jih je kakih deset - poudarili, da proizvodnja montažnih hiš iz lesa narašča, tudi zato, ker imamo v Sloveniji veliko najboljših vrst lesa za take gradnje. Pred okoli desetimi leti so montažne gradnje hiš iz lesa dosegale dva do tri odstotni delež v skupnem številu gradenj stanovanjskih hiš, doslej pa se je omenjeni delež povečal na okoli osem odstotkov. To pa je še zmeraj občutno manj kot pa npr. v Avstriji, kjer delež gradnje montažnih hiš dosega že okoli 30%. V Sloveniji vsako leto zgradijo od 300 do 400 montažnih stanovanjskih hiš iz lesa. Take hiše so potresno izjemno varne, tehnologija gradnje omogoča gradnjo unikatnih hiš oz. po točno določenih željah kupcev, hišo je mogoče umestiti v vsako okolje, omogoča prilaganje vsem krajinskim arhitekturnim zahtevam ipd. Pomembna je tudi energetska varnost montažnih objektov. Proizvajalci montažnih objektov iz lesa morajo v Sloveniji izvajati zelo stroge predpise o kakovosti. Gre za avstrijske, nemške, italijanske in slovenske predpise.

Gledališka skupina KD Brce v Ilirski Bistrici

V soboto, 8. marca 2008, ob 19. uri, bo v Kulturnem domu v Ilirski Bistrici gledališka skupina KD Brce iz Gabrovice pri Komnu uprizorila komedijo v dveh dejanjih Marca Tassare "Amour, amore, Liebe ... na trnek se lovijo ribe!". Prevod in priredba Sergej Verč.

Na nedavnem obisku v FJK

Minister Jarc se je srečal z našimi predstavniki

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Izток Jarc je v petek, 29. februarja, obiskal Furlanijo Julijsko krajino, kjer se je srečal s predstavniki tržaške, goriške in videmske pokrajine. Seznanil se je s težavami, ki tarejo Slovence v Italiji predvsem na področju kmetijstva, kasneje pa je z njimi seznanil tudi predsednika deželne vlade FJK Riccarda Illyja. Slovenci, s katerimi se je srečal minister Jarc, so pojasnili, da je na območjih Tržaške, Goriške in Benečije ključen problem v tem, da je velik del teh območjih pod

vilni željo po tesnejšem in intenzivnejšem sodelovanju na področju evropskih projektov. Zvečer se je minister Jarc srečal s predsednikom deželne vlade FJK v odstopu Riccardom Illyjem in mu predstavil težave Slovencev na področju kmetovanja. Sogovornika sta pohvalila dosedanje sodelovanje na področju kmetijstva ter izrazila potrebo in interes po sodelovanju v novem obdobju 2007-2013, in sicer tako na področju biomase kot na primer turizma in raziskovanja. Slovenija in FJK sta se nadalje dogovorili za sodelovanje na področju razisko-

FJK, je priložnost za čimprejšnjo ustanovitev mešane komisije za dosego čim bolj skupnega stališča o vprašanju evropskega programiranja po besedah ministra Jarca pomembno, ker bo v Bruslju že v maju prišlo do prvih neformalnih srečanj.

Ustanovili naj bi tudi mednarodni kraški park, ki bi zagotavljal skupen in celovit razvoj, skupno vizijo Krasa kot enovitega prostora.

Na Goriškem so poudarili problematiko vinogradništva in slovenskih dvovladnikov, ki posedujejo vinograde na obeh straneh meje.

Ti imajo približno 50 hektarjev vinogradov, od tega je 17 hektarjev posajenih brez pridobitve pravice, in na podlagi pobude ministrstva z oktobra lani je obdobje za ureditev stanja podaljšano za sedem mesecev.

Minister Jarc se je dopoldan na generalnem konzulatu Slovenije v Trstu srečal s predstavniki Kmečke zveze (stansovske organizacije slovenskih kmetov v Italiji), ki sta jih vodila

predsednik in tajnik Alojz Debelis in Edi Bukavec, in krovnih organizacij Slovencev v Italiji na čelu s predsednikom Slovenske kulturno-gospodarske zveze (SKGZ) Rudijem Pavšičem in članom vodstva Sveta slovenskih organizacij (SSO) Igorjem Švabom. Minister Jarc je obiskal tudi občino Števerjan pri Gorici, kjer se je srečal z županom Hadrijanom Corsijem, v Podbonescu pa se je sestel s tamkajšnjim županom Piergiorgiom Domenisom.

nem prepričanju, da gre za italijansko olje. V resnici je bilo to olje proizvedeno iz tujih manj kakovostnih oljčnih plodov, kar posledično pomeni, da je šlo za proizvod nižje kakovostne stopnje.

Zakonska novost je nezamisljivega pomena tudi za tržaške oljkarje, ki pridelujejo zdravstveno neoporečne oljke visoke organoleptične vrednosti, kar je porok za izredno kakovostno olje. Poleg tega pa naši pridelovalci oljk izredno skrbno obirajo in skladiščijo oljke ter pazijo, da preteče čim manj časa med obiranjem in mletjem plodov, kar dodatno jamči visoko kakovost pri nas proizvedenega ekstradeviškega olja. Kakovost olja pa mora biti primerno tržno ovrednotena, kar bo z novimi oznakami na etiketi lažje kot doslej.

Foto Bumbaca

raznimi naravovarstvenimi ukrepi, ki omejujejo kmetovanje, je poročala Slovenska tiskovna agencija. Želijo si, da bi na teh območjih veljali tudi ukrepi, ki bi kmetovanje spodbujali, je pojasnil tiskovni predstavnik ministrstva Jernej Kovač.

Izrazili so željo po obnovi mešane komisije za kmetijstvo, ki bi razpravljala o odprtih vprašanjih s področja kmetijstva, sestavljali pa bi jo tako slovenski kot italijanski predstavniki. Kot tretje so izpostavi-

vanja, energetike (zlasti glede izkoriščanja biomase), okolju prijaznega turizma (zlasti agriturizma) in širjenja najmodernejših namakalnih sistemov.

Dogovorila sta se tudi za ustanovitev omenjene mešane komisije na področju kmetijstva. Minister Jarc je omenil, da je v delovanju komisije zelo pomembno področje načrtovanja prostora, saj je težava kmetov ravno omejevanje kmetovanja. Kot so sporočili iz tiskovnega urada deželne vlade

Ekstradeviško oljčno olje Obvezna navedba izvora oljčnih plodov

V četrtek, 17. januarja 2008, je v Italiji stopil v veljavo odlok, ki uvaja pomembne novosti v zvezi z oznakami na etiketi ekstradeviškega oljčnega olja. Na osnovi tega dekreta je na steklenicah tega olja obvezno navesti izvor oljčnih plodov, iz katerih je bilo proizvedeno. Če so bile oljke pridelane v več državah, deloma tudi v Italiji, morajo biti na etiketi navedene v padajočem količinskem zaporedju vse države, iz katerih prihajajo oljke, vključno z Italijo.

Zaloge steklenic s starimi etiketami, ki niso usklajene z novo zakonodajo, morajo oljkarji dati v promet v roku 18 mesecev. Kmečke poklicne organizacije, še posebej Konfederacija kmetov Italije, ki se že vrsto let poteguje za dosego tega priznanja, so z zadovoljstvom sprejele omenjeno zakonsko novost. Nov odlok bo dokončno postavil konec, vsaj tako upajo italijanski oljkarji, nasedanju potrošnikov, ki so kupovali ekstradeviško oljčno olje, na etiketi katerega je bilo navedeno, da je stekleničeno v Italiji, v nav-

NOVA GORICA Posvet Zveze svobodnih sindikatov Slovenije

12. marca naj bi na Slovenskem delavci stavkali

V sredo, 27. februarja, je v novogoriškem obrtnem domu potekal delovni posvet sindikalnih zaupnikov Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, območne organizacije Posočja, na katerem so govorili o pripravi na splošno opozorilno stavko, napovedano za 12. marec. Predsednik stavkovnega odbora Dušan Semolič, ki je sicer tudi predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, je po posvetu takole strnil stavkovne zahteve: "Naše zahteve so, da se pri plačah upošteva inflacija, da se dvigne minimalna plača, zahtevamo pa tudi, da plače rastejo v skladu s produktivnostjo, kajti če rastejo samo z inflacijo, bolj ali manj capljamo na mestu". Poudaril je tudi, da stavka ni cilj, ampak zgolj sredstvo za ureditev raz-

vost in ogroženost", je še povedal Semolič in dodal, da je v Sloveniji od 18 do 23 tisoč prejemnikov minimalnih plač. Poudaril je tudi, da bo ta stavka opozorilo lastnikom

dal, da bo o tem več znanega v prvih dneh marca, ko bodo iz podjetij sporočili, kdaj in na kakšen način bodo stavkali med potekom splošne opozorilne stavke, ki bo

kapitala, ki so postali preveč požrešni. Ob tej priložnosti je napovedal tudi vseevropske demonstracije, ki bodo 5. aprila potekale v Ljubljani. Ob zasedanju finančnih ministrov in predstavnikov evropske centralne banke na Brdu pri Kranju, 4. in 5. aprila, se bo demonstracij v prestolnici udeležilo na tisoče delavcev iz Nemčije, Francije, Avstrije, Italije, Slovenije in od drugod s podobnimi zahtevami, saj gre po Semoličevih besedah za vseevropski trend kovanja večjih dobičkov na račun vse bolj obremenjenih delavcev. Generalni sekretar Območne organizacije ZSSS Posočja Bogdan Likar je o poteku stavke na severnem Primorskem pove-

trajala od 6. do 22. ure. Dodal je še, da se bo na tem območju stavke udeležilo sedem sindikatov dejavnosti, trije sindikati pa bodo stavko podprli. Tudi on je poudaril, da cilj ni stavka, ampak dvig plač. "V primeru delavke, ki dela 176 ur in 20 nadur, ob koncu meseca pa prinese domov 368 evrov, gre že za umetnost preživetja", je še povedal in pojasnil, da je po njegovih ocenah na tem območju od 500 do 700 delavcev, ki jim morajo celo dodajati do minimalne plače, kar je sramotno. Izrazil je tudi prepričanje, da sta na severnem Primorskem najbolj na udaru kmetijsko-živilska in lesna industrija.

Nace Novak

V FJK 22 avtomatov za surovo mleko

Nova dobrodošla novost za kupce

Italijanski Uradni list je objavil zakonski odlok z dne 28. januarja letos, št. 28, ki poenostavlja pravila za namestitve posebnih avtomatov za prodajo surovega, se pravi sveže namolzenega mleka, ki jih je na celotnem državnem teritoriju že več sto. V deželi Furlaniji Julijski krajini je skupno 22 takih naprav, od tega 15 v videmski pokrajini, 4 v pordenonski, ena na Goriškem in dve na tržaškem Krasu. Natančen seznam za našo deželo, kot tudi za vse italijansko ozemlje, je mogoče najti na spletni strani Zveze neposrednih obdelovalcev www.coldiretti.it, kjer je posebna 'stran' namenjena tem avtomatom in njihovi razširjenosti.

Pravno ureditev sistema neposredne prodaje v avtomatih so pozdravili tako predstavniki rejcev in kmetijskih stanovskih organizacij kot tudi zveze potrošnikov. Vsi namreč ugotavljajo, da je prodaja surovega in le ohlajenega mleka v avtomatih zanimiva tako za rejce, ki na ta način iztržijo višjo ceno za liter mleka, kot tudi za potrošnike, ki dobijo visokokakovostno, polnomastno, sveže namolzeno mleko, ki je glede hranljivosti daleč najboljše, s ceno, ki je do 40% nižja kot v mlekarni ali veleblagovnici. V omenjenih avtomatih, ki so jih

je že oprijel vzdevek "milk slot machine", ponujajo torej surovo, sveže namolzeno mleko, ki je le ohlajeno in ga mora kmet prodati v naslednjih 24 urah, drugače pa ga mora, čeprav ni pokvarjeno, uporabiti v druge namene ali zavreči.

Tako surovo mleko, ki ga iz avtomata natočimo v steklenico, hranimo pa v hladilniku, nam traja 48 ur in ga lahko zaužijemo brez termične obdelave. Po evro-

opozarjajo, da gre v glavnem za ponudbo visokokakovostnega surovega mleka, ki daleč presega tudi pasteurizirano mleko visoke kakovosti, da ne govorimo o t. i. trajnem mleku (UHT), v katerem sploh ni drobnosti.

Med pozitivnimi vidiki take ponudbe je predvsem dejstvo, da je surovo mleko glede hranljivosti gotovo najboljše. Nameščanje avtomatov z mlekom pa je dobrodošlo tudi z ekološkega vidika, saj bistveno zmanjšuje odpadli material, ker različne posode iz plastike ali tetrapaka ne pridejo nujno v poštev. Kupec si namreč lahko mleko iz avtomata natoči v steklenico, ki jo sam prinese in jo po uporabi vedno znova temeljito očisti ter mu tako lahko zelo dolgo služi. Tako nabavljeno mleko pa lahko pijemo sveže, lahko pa ga prekuhamo ali pasturiziramo ali drugače uporabimo, glede na življenjske potrebe.

Pri Združenjih rejcev že načrtujejo, da bi te avtomate za mleko namestili tudi v šolah, bolnišnicah in menzah, saj so se izkazali kot zelo uporabni in primerni za potrebe sedanjega časa. Glede na stoletno prakso prodaje mleka po domovih v Trstu ali Tržiču in Gorici smemo upati, da bo ta možnost zanimiva za čim večje število potrošnikov, ki bodo lahko pili mleko najvišje kakovosti.

MT

NOVI
GLASGLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.itTISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,
tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst.
Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 4. marca, ob 14. uri.

Sveta dežela, prekleta dežela (5)

Neizživeti socializem

Na Kubi je pred kratkim odstopil Lider maximo. Mnogi so napovedali, da se bo tako reformiral še zadnji "socialistični raj". Fidel se je upokojil, kaj pa sen o družbeni enakosti? Z Izraelom sicer to nima nič skupnega, ampak vsakdo od nas gotovo najprej pomisli na

v svoje vrste nikoli privabili velikega števila ljudi. V svojem največjem obsegu so kibuci postali dom za 7% Izraelcev. Bili pa so zelo zanimivi, v širši javnosti so zbujaali precejšnjo pozornost zaradi nekaterih značilnosti, ki so bile za zahodnega človeka zelo čudne. Prva postavka je bila seve-

skupni jedilnici, ki je bila tudi družabnostni center prebivalcev kibuca. Uprava kibucev je ljudi silila, naj čim več časa preživijo skupaj in je zato zapostavljala institucijo doma. Pri vsakodnevnih obveznostih so se ljudje vrstili: vsakdo je moral opravljati vsa nujna opravila za vzdrževanje ki-

buca po principu rotacije. Nihče se ni specializiral v eni stroki ali obrti, vsi so opravljali vse.

Kibuci-današnja realna podoba

Med potovanjem po Izraelu smo tudi sami obiskali dva kibuca. V mislih smo imeli seveda sliko, ki sem vam jo opisal v gornjih vrsticah. Ampak, zavedati se moramo, da smo leta 2008 in da se temu, če hočeš, morajo prilagoditi vsi. Ko smo stopali po kibucu, se kar nismo

niso več to, kar so bili nekoč. Radikalno so se spremenili in imajo popolnoma drugačno funkcijo", nam je Zohar potrdila naša opažanja o modernih kibucih.

lastnine v izvirnem smislu: posamezniki so za svoje delo plačani, kibuc pa ne deluje kot tipična družba. V teh stvareh pa se kibuci večkrat razlikujejo. Israel, pri-

jem novih članov je 2/3 večina v upravnem svetu. Kibuci imajo tudi lastne vrtnice, osnovne in nižje srednje šole. Višjo srednjo šolo pa večina mladih obiskuje v Jeruzalemu.

Kibuci res niso več taki kot pred tridesetimi ali štiridesetimi leti. Ideja skupnosti pa ohranja kljub vsemu močno vlogo. Člani kibucev vedno kosijo in večerjajo vsi skupaj. Veliko se družijo in tako ustvarjajo eno samo veliko družino. Mladi doživljajo komunitarno na poseben način. "Življenje v kibucu nalaga mladim več odgovornosti in se mi zato zdi boljše", nam je dejala Zohar, "ko si star 18 let, si prisiljen se odseliti in zaživeti

Utrinek iz kibuca pri Galilejskem jezeru

Država je po njenih besedah še vedno velika podpornica vseh kibucev. Ozemlja, na katerih nastajajo kibuci, so namreč državna last, ki jih pripadniki kibucev dobijo v upravo. V kibucu Kalija se v glavnem ukvarjajo s turizmom, čeprav imajo tudi veliko glav živi-

padnik kibuca ob Galilejskem jezeru, je pripovedoval, da je pri njih privatna lastnina še vedno tabu tema: "Mi imamo še vedno skupnost denarja. Nekateri naši člani so namreč zaposleni tudi zunaj kibuca: njihov zaslužek gre strogo v skupno blagajno, s katero upravlja upravni svet. V našem kibucu so problem tisti ljudje, ki ne delajo. Vsi so za svoje potrebe upravičeni do minimuma iz skupne blagajne. Če pa upravni svet ugotovi, da se pripadnik kibuca s tem okorišča in da ne dela, ga lahko izključijo".

Opazili smo, da so si kibuci med sabo dokaj različni po strukturi in navadah: pridobitev članstva je v kibucu pri Mrtvem morju omogočeno samo otrokom članov. Drugim članstvo ni dostopno. Izjeme so le zakonci članov, ki pridobijo članstvo ob poroki. V drugem kibucu, ki smo ga obiskali, pa je članstvo odprto tudi zunanjim ljudem. Pogoji za spre-

sam. Kibuc ti zagotovi stanovanje: do 21. leta starosti, ko zaključiš vojaščino, lahko tam živiš zastonj, nato pa moraš plačevati najemnino". Obstaja pa tudi kar nekaj nevrščnosti, ki so vezane na komunitarno skupinsko življenje. "Kibuc je zelo majhna skupnost. Vsi vejo vse o vseh. To je večkrat zelo moteče", nam je povedala Zohar in nadaljevala: "Tudi ta je eden od razlogov za številne razporeke pri nas. Pravzaprav je sam sistem poročanja pri nas zelo zabaven. Navadno se zakoni nikoli ne sklepajo med člani istega kibuca. Poroke so vedno z 'zunanji' ljudmi. Člani kibuca smo namreč navsezadnje kot velika družina: vedno skupaj obedujemo, skupaj preživljamo prosti čas. Jaz bi se recimo ne mogla poročiti s kakim fantom iz tega kibuca, ker bi to bilo tako, kot bi se poročila s svojim bratom".

/konec
Andrej Černic

Kljub odmevnosti in prepoznavnosti kibucev, se zanje odloča le manjši del Izraelcev

socializem, komaj sliši za tipično izraelsko pogruntavščino, ki je že več kot petdeset let pravi zaščitni znak za Izrael. Govorimo o kibucih, naseljih, ki so zrasli na državni zemlji in kjer naj bi še vedno veljal zakon skupne lastnine.

Kibuci - mitološka podoba

Kibuci niso bili tipična komunistično-marksistična naselja. Vedno so se npr. opirali na narodnost - judovstvo. Judi so imeli tudi slabe izkušnje z "izvirnim" sovjetskim komunizmom: Lenin je bil namreč nasprotnik sionizma, tudi tistega v marksistični preobliki. Pripadniki kibucev, ki so ideološko ostajali na levi, so v veliki večini zavrnili komunizem v obdobju destalinizacije, ko so po letu 1953 na dan prišle grozote Stalinovega režima. Kibuci so vseeno ostali zanimiv poskus udejanjanja socializma v svoji prvinski obliki: znotraj samih kibucev ni bilo privatne lastnine (pripadniki niso imeli privatne lastnine), pa čeprav so bili kibuci v izraelski državi vključeni v režim svobodnega trga. Prvi kibuci so nastali že v 19. stoletju, njihova popularnost pa se je širila predvsem v 20. stoletju, v 60. in 70. letih. Postali so eden od zaščitnih znakov izraelstva in utopična podoba tega, kar je narekoval socializem. Kljub veliki odmevnosti, ki so ji bili kibuci izpostavljeni, niso

da ta, da znotraj kibuca ne obstaja privatna lastnina. Vse dobrine so šle v skupni fond, s katerim je upravljal izvoljeni upravni svet. Začetna ideja kibucev je bila samozadostnost in s tem izolacija od zunanjega sveta: zato so se ukvarjali večinoma s poljedelstvom. Kmalu pa so člani kibucev prišli do spoznanja, da ne morejo biti samozadostni in so se začeli odpirati zunanjemu svetu. Z obrtništvom in kasneje industrializacijo so postali pomembni dejavniki izraelskega gospodarstva. Kibuci so dejansko navznoter funkcionirali socialistično, hkrati pa so se kot "samoupravljalsko" podjetje predstavljali na izraelskem prostem trgu. Najbolj nenavadna in pri nas "nerazumljiva" značilnost kibucev pa je bila nedvomno skupnost otrok. Otroke niso vzgajale posamezne družine, malčki so že od vsega začetka odrasli v skupnosti vseh otrok v kibucu, ki so jim načelovali za to postavljeni vzgojitelji in vzgojiteljice. S takim sistemom so v kibucu hoteli omogočiti mamiciam, da bi se ukvarjale z vsakodnevnimi skupnimi dejavnostmi. Večino prostega časa so člani kibuca preživljali v

Sončni zahod nad Galilejskim jezerom

mogli načuditi: območje kibuca je bilo živo nasprotje socialističnega sistema. Stopali smo namreč po zelo turističnem naselju, v katerem so prevladovali prav prijetni, lepo opremljeni bungalovi s kabelsko televizijo. V središču kibuca je stal pub z mizami za bilijard in ročni nogomet, kjer so se družili mladi. Vse naokoli pa je bil lepo oskrbovan park s pločniki in veliko zelenja. Kibuc Kalija, ki je v bližini Mrtvega morja, nam je torej ponudil popolnoma drugačno sliko od tiste, ki smo si jo sami ustvarili. Sprejeli sta nas Zohar, 20-letna hčerka ustanovitelja samega kibuca, in njena prijateljica Michal. "Kibuci

ne in veliko farmo. "Kibuci so danes tako kot prave pravcate firme", nam je zaupala Zohar, "plačujejo se storitve in plačujejo se ponudniki storitev. Kibuci danes ustvarjajo profite, čeprav nismo profitna organizacija. Vse prihodke ponovno vlagamo v izboljševanje in restrukturiranje samega kibuca. Delujemo torej kot nedobičkonosna družba: vsi funkcionarji in delavci so vsekakor plačani". V omenjenem kibucu torej ni več skupne

Utrinek iz kibuca Kalija ob Mrtvem morju

Starši in njihova soudeležba pri mladinskem športu

Naj pomagajo, toda hkrati morajo ostati na svojem mestu

Izrazita figura v mladinskem športu so starši tekmovalcev. V vrtoglavem tempu, ki spremlja mladostnike v današnjih časih, je njihov prispevek odločilen. Pomembno pa ni le sodelovanje v obliki prevoza, pač pa tudi pristop, s katerim spremljajo otroka, sina ali hčerko, pri športnem udeleževanju.

Poznamo v splošnem več tipologij staršev: kar nekaj jih sprejme izziv odborniškega dela in se torej tudi vključi v upravo ustanove, pri kateri otrok tekmuje. Drugi sicer ne sodelujejo kot športni delavci, vseeno pa spremljajo otroka in na primer redno prihajajo gledat tekme ali nastope. Drugi pa se angažirajo le pri logistiki in so dejansko samo otrokovi šoferji. Obstajajo pa končno tudi taki, ki jih sploh nikoli ni zraven in prepuščajo otrokom (seveda že malce bolj

odraslim), da svoje zanimanje gojijo samostojno, tudi kar se

nost, pač pa verjetno tudi za ostale oblike izvenšolskih aktivnosti

tiče premikanja na relaciji dom - tekmovališče. Tak scenarij najbrž ne velja samo za športno dejav-

mladih (glasba, gledališče, učne jezikov, tečaj, tabornišvo ipd.).

Od omenjenih dejavnosti pa se šport razlikuje zlasti po emotivnem pristopu pri spremljanju dogodka, pri katerem sta deček ali deklica soudeležena, se pravi gledanje tekmovalca oziroma navijanje. Problemi glede staršev in športa nastajajo predvsem v dveh urah, kolikor traja tekma (pa naj bo nogometna ali bezbolska) ali bolj redko nastop (atletski, telovadni). Pošteno povejmo, da večina staršev vendarle spremlja srečanja mirno in olikano, sicer pozitivno navdušeno, pa vendar brez nespo- dobnega obnašanja. Veliko pa je žal tudi takih, ki rjovijo na sodnike, svoje- ga otroka, soigralce, trenerje in nasprotnike, stalno ugovarjajo, preklinjajo in težijo tudi k rednemu besednemu (če ne celo fizičnemu) obračunavanju z ostalimi gledalci ob robu igrišča, navadno iz nasprotnega tabora. Še huje je za vzgojo otroka, če ga starši po končani tekmovalni obveznosti tudi doma oštevanje in na primer huj- skajo proti soigralčevim, trenerje-

vim ali sodnikovim odločitvam. Pojav sploh ni izjemen in prav gotovo kvarno vpliva na mladostnikov odnos do športa in na njegov značaj nasploh. Prelahko je posploševati samo z bolno nogometno kulturo, saj smo takim izpadom žal priča tudi pri drugih panogah.

Nekateri trenerji, če to zmorejo samostojno ali s spremljevalcem, najraje kar sami s kombiji prevajajo svoje varovance po igriščih in se izogibajo prisotnosti staršev. Uspešen bosanski košarkarski trener Boša Tanjević je celo trdil, da bi imeli najuspešnejše ekipe, ko bi jih sestavljale same sirote... Večinoma pa so matere in očetje danes v resnici neobhodno potrebni za uspevanje vsakega mladinskega športnega oko-

lja, tako da je trditev vsaj sporna. Prej bi dejali, da bi bilo idealno imeti (treba je tudi njih vzgojiti!) starše, ki sodelujejo in znajo hkrati ostati na svojem mestu. Naj svoje in sodevotne otroke športno bodrijo, jih spremljajo, jim pomagajo po svojih močeh, jim vendarle naj vedno odbržijo držo vzgojitelja in čim večjo mero objektivnosti. Skratka, prav je, da včasih tudi dobrohotno okarajo svoje otroke-športnike in jih tolažijo ob neuspehih. Vselej pa morajo stremeti po razvijanju celovite rasti mladih preko določenih vrednot, od katerih ne gre odstopati, niti če jih zanese nenaklonjeno dogajanje na igrišču oziroma na tribuni ali če imajo za sabo črn dan.

HC

HOKEJ IN LINE

A1 liga: Asiago - Polet Kwins Zadrzna kroška banka 6:4

NAMIZNI TENIS

Ženska A2 liga: Castelfaffredo - Kras Zadrzna kroška banka 3:1

NOGOMET

Elitna liga: Vesna - Juventina 0:2

Promocijska liga: Cervignano - Kras Koimpex 2:2

1. amaterska liga: Azzurro - Sovodnje 0:1,

Primorac - Aquileia 0:4, Gradese - Primorje Interland 2:1

2. amaterska liga: Esperia - Zaria/Gaja 3:2, Breg - Mossa 0:1

3. amaterska liga: Terzo - Mladost 1:3

KOŠARKA

C liga: Cadroipo - Bor Radenska 56:76

C2 liga: CBU - Jadran Mark 72:89

D liga: Breg - NAB 86:65, Kontovel/Sokol - Don Bosco 62:57

DEŽELNE VOLITVE – 13. in 14. aprila 2008

TRST – GORICA – BENEČIJA

PODPIŠI**za samostojno slovensko listo**

Pozivamo vse Slovence, da v svojem okrožju podpišejo za slovensko listo.

Liste s slovenskimi kandidati v treh volilnih okrožjih Trsta, Gorice in Vidma bodo predstavljene 9. marca. Dolej je treba zbrati v vsaki pokrajini po 500 podpisov.

Sedma številka Pastirčka

Naj Velika noč prinese poln koš veselja, pirhov in božjega navdušenja!

Te svetle želje namenja ob bližajočih se velikonočnih praznikih urednik Pastirčka, Marijan Markežič, vsem malim in velikim prijateljem te revije, ki v zadnjih mesecih, ob izidu vsake nove številke, obdarja bralce s presenečenjem. Tokrat ima kar dve strani živobarvnih stripov, ki jih je pod naslovom Kaj te najbolj osrečuje? zapolnil ilustrator Walter Grudina v svojem razpoznavnem slogu, v katerem ni nikakršnih ostrin, vse je izdelano iz sklenjenih oblin, s katerimi slika svoje simpatične junake. V fantičku in njegovih zelo izrazito prikazanih občutkih se zlahka prepoznajo mali Pastirčkovi prijatelji, saj se tudi oni čudijo, razmišljajo, ugrabijo in si verjetno še sami odgovarjajo, da sreča prebiva tam, kjer se vsi imajo radi. Walter Grudina je ob ženi Paoli Bertolini, ki je prispevala risbice v svojem značilnem likovnem izražanju in milih pastelnih barvah, sooblikovalec še drugih dveh strani, ki se zelo dobro usklajujejo s postnim časom in so privlačen, nazoren, poučen zgled, kako naj se otroci posebno v postu odpovejo sladka-

rijam in naj raje prispevajo prihranjeni denar za revne v Afriki, ki ga krvavo potrebujejo za vsakdanji kruh. Bertolinijeva je tudi nežno opremila rubriko Nebeški prijatelj Bernarde B., ki se tokrat mudi ob življenjepisu sv. Jožefa, dobrega Jezusovega krušnega očeta, čigar god je 19. marca. 25. marca pa je praznik Gospodovega oznanjenja in dan staršev, katerim se moramo zahvaliti za njihovo ljubezen, ki je

sončnico tudi protagonistka diarologa v verzih izpod peresa Berte Golob. Ista avtorica je stkala drobno dvovrstično pesmico Tihi mir za poslednje slovo Vojanu Tihomirju Arharju, ki je za vedno odložil svoje iskrivo pero 11. novembra 2007, a njegovi stih in zapisi bodo s plemenitostjo še oplajali Pastirčka. V tej številki se oglašata njegova velikonočna pesmica Pirhi. V iskrenih SMS Jezusu Veronika

odsev Božje ljubezni, kakor lepo piše v Pastirčkovem zapisu. O toplem domu, kjer je vsem lepo, govori pesem Zlate Volarič, Družina. Na travnik, poln cvetk, ob skorajšnjem pomladnem prebujenju vodi vse malčke medvedka Metka v ljubki ilustraciji Danile Komjanc, ki je tudi v sedmi številki opremila mnogo zapisov z risbicami; le-te bodo pobarvali najmlajši bralci. Ti bodo pomagali metuljku priti do marjetice, ki je s

iz Doberdoba in Dean iz Sovodenj ob Soči prosita, da bi bili v postu bolj potrpežljivi, pridni, da bi več molili in si bolj pomagali. Utrip pomladi in velikonočni motivi so tematika nekaterih izmed 28 risbic, objavljenih na osmih straneh Pastirčkove pošete, na katerih sta tudi dve večji fotografiji, ki ju spremljata dolga zapisa učencev ravnateljstva pri Sv. Jakobu v Trstu in učencev OŠ Ivana Grbca in Marice

Gregorič – Stepančič iz Škednja. Prvi so ob kulturnem prazniku imeli v gosteh ilustratorja, zakonca Grudina, ki so ju šolarji spoznali prav na Pastirčkovih straneh in sta jima marsikaj razkrila iz svojega življenja in ustvarjanja. Otroke iz škednjske Šole pa je obiskal prof. Maurizio Marchesich, ki jim je predstavil različne vrste harmonik in nanje tudi zaigral. Utrinki spominov naših Babic, ki jih s smelim in občutljivim peresom zapisuje učiteljica Jožica Žnidarčič, opisujejo trdo življenjsko pot 86-letne babice Alme, nekdanje mlekarice, in njeno tridesetletno popotovanje iz Števerjana v Gorico in nazaj. Stric Maks je držal oblubo in na spodbudo Marijana Markežiča povabil svoja nečaka na ogled preostalih lepot Vipavske doline. Maček Mrnjav iz pravljičice v nadaljevanjih Marize Perat je še ujetnik pri hudobni čarovnici in »tuhta«, kako bi se rešil. Pastirček pa nadaljuje s spoznavanjem sveta, in sicer življenja ob rekah in ribnikih; zapis dopolnjuje Križkraž z morskimi živalmi, ki jih je hudo mušno prikazala Paola Bertolini Grudina. Poleg tega so v Pastirčku še rubrika za strežnike Ministranti O. K., razne križanke in seveda nepogrešljivi Packo s svojo spakendranščino.

Iva Koršič

S 7. strani

Ljubezen do ...

Ti so v nekem smislu slika starševskih pogovorov, to v zunanjem svetu tudi izpričujejo, čeprav nam tega ne priznajo. Pubertetnik s težavo sprejema dejstvo, da pravila obstajajo, še težje pa ta pravila upošteva. Ko najstnik preizkuša svet, je to priložnost tudi za starše, da mu pomagajo pri izgradnji njegovega telesa in duševnosti. Starši morajo med sabo govoriti o mladostniku, oče o njegovih zmogljivostih, mati o njegovih strahovih, si torej med seboj pomagata, sodelujeta, gradita svoj odnos in odnos z otrokom, ki ne sme biti prepuščen samemu sebi. Starši tudi ne smejo reševati (niso sposobni) problemov otrok, ne smejo teh problemov čutiti za svoje. V puberteti je pomembna tudi samopodoba: zakonca Erzar trdita, da imamo sebe lahko radi, samo če čutimo, da nas imajo drugi radi ali, drugače povedano, ljubezen do sebe pogojujemo s sprejemanjem ljubezni od drugih. Tudi ta trditev se mi je zdela od do sedaj slišanih obrnjena na glavo, saj je marsikje zapisano, da je spoznanje in sprejetje (ljubezen do) sebe pogoj za ustvarjanje odnosov do drugih in njihovega sprejemanja (ljubezni do) nas; ljubezni do sebe se namreč

naučimo s sprejemanjem sebe, drugače bomo vedno iskali potrditve od drugih. Predavatelja sta nato svoje izvajanje sklenila še s četrtem obdobjem, to je, ko na sceno stopijo še

vnuki. To je čas, ko lahko stari starši pokažejo svojim vnukom tisto ljubezen, ki je morda niso mogli svojim otrokom. Tudi ta čas daje nove in nove možnosti spoznavanja sebe, otrok in vnukov, na podlagi tega, kar drugi menijo o nas. Če zdaj potegnem črto pod vsem tistim, kar je bilo izrečenega, potem lahko trdim, da predavanje ni izpolnilo pričakovanj, saj je bilo bolj malo govora o ljubezni do sebe in sozakonca, veliko pa o vlogi otrok v njunem odnosu. Kaj pa zakonci brez otrok? Nekaj jih je bilo prisotnih na predavanju; ali med njimi ne obstajajo takšne ali drugačne dinamike?